เส้นทางเดินวิชาการ : 4 ทศวรรษ

มูลนิธิโครงการตำรา
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

พ.ศ. 2509-2549

เส้นทางเดินวิชาการ :

4 ทศวรรษ
มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
2509–2549

นตฺถิ ปญฺญาสมา อาภา
แสงสว่าง เสมอด้วยปัญญา ไม่มี

สารบัญ

เส้นทางเดินวิชาการ : 3
4 ทศวรรษ
มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์
2509 – 2549

ภาคผนวก 1 : 40
เอกสารอ้างอิง

ภาคผนวก 2 : 51
ลำดับเหตุการณ์ : 4 ทศวรรษ
มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์

ภาคผนวก 3 : 55
คำแถลง / รายนามคณะกรรมการบริหาร
2509 – 2549

ภาคผนวก 4 : 67
รายชื่อหนังสือ
2512 – 2549

เส้นทางเดินวิชาการ :

4 ทศวรรษ
มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
2509–2549

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษย์ศาสตร์ ชื่อนี้บ่งบอกสถานะและตัวตนอย่างตรงไปตรงมา ว่านี่คือองค์กรที่มีบทบาทและหน้าที่ที่ชัดเจนในการผลิตตำรา สร้างสรรค์และนำเสนอองค์ความรู้สู่สาธารณะ ในเนื้อหาที่ครอบคลุมวิชาการทางด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

อย่างไรก็ตาม 40 ปีของการก่อตั้งและดำเนินกิจการ มูลนิธิโครงการตำราฯ ไม่ได้มีบทบาทเพียงผู้ผลิตตำราเพื่อการเรียนรู้ทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์เท่านั้น แต่องค์กรนี้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนและสังคมอย่างมากมาย มีความข้องเกี่ยวกับเรื่องราวและเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ตลอดมาไม่เคยขาด และในหลายกรณี มูลนิธิโครงการตำราฯ คือส่วนหนึ่งของหน้าประวัติศาสตร์ ไม่ว่าจะอยู่ในฐานะผู้จุดประกาย ติดตามท้วงติง นำเสนอวิเคราะห์วิจารณ์ รวมทั้งเป็นผู้ร่วมรับผลกระทบจากเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ด้วย

นับเป็นช่วงเวลาที่ยาวนานถึง 4 ทศวรรษ ด้วยเรื่องราวและกิจกรรมที่ไม่เคยหยุดนิ่งของมูลนิธิฯ ด้วยผู้คนหลากหลายที่ผ่านเข้ามาร่วมผลักดันและขับเคลื่อนองค์กรแห่งนี้ น่าจะถึงเวลาที่จะนั่งลงทบทวนความเป็นมาและเป็นไป และบันทึกเรื่องราวก่อนที่จะลืมเลือนสูญหายไปตามกาลเวลา

เหตุปัจจัยแห่งการก่อเกิดองค์กร

ช่วงทศวรรษที่ 2500 นับเป็นยุคทองของเผด็จการทหาร เพราะทหารสามารถควบคุมกลไกสำคัญของรัฐได้อย่างเบ็ดเสร็จ แทบจะไม่มีความเคลื่อนไหวขัดขืนใด ๆ เกิดขึ้นในสังคมไทย ภายในรั้วมหาวิทยาลัยสงบเงียบ แม้ว่าในช่วงปลายทศวรรษจะเกิดความคิดอ่านและการตั้งคำถามต่อสภาพบ้านเมือง แต่ก็จำกัดอยู่ในหมู่ผู้คนที่ใฝ่รู้ไม่มาก ไม่มีขบวนการทางความคิดที่ขับเคลื่อนชัดเจน ทั้งในหมู่นักศึกษาและปัญญาชน สาเหตุส่วนหนึ่งก็อาจเป็นผลมาจากสังคมไทยในเวลานั้นไม่มีการผลิตตำราหรือหนังสือที่มีคุณภาพ ที่จะมาเพาะกล้าทางความคิดแก่ผู้คน “ปัญหาหลักสมัยนั้นก็คือ นักศึกษาไม่ค่อยมีหนังสือให้อ่าน ผมเข้ามาเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย มือเปล่าไปเล็คเช่อร์ แม้ว่าธรรมศาสตร์สมัยก่อนมีคำสอน แต่มันก็เป็นแค่คำสอน[1] ไม่มีหนังสือหลักให้อ่าน” อาจารย์เสน่ห์ จามริก (อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มธ. 2503-2530 ตำแหน่งศาตราจารย์ ปี 2518) ผู้ร่วมก่อตั้งคนสำคัญของมูลนิธิโครงการตำรา ฯ ได้มาช่วยฟื้นความหลัง

---

[1] คำสอน คือเอกสารตีพิมพ์คำบรรยายในชั้นเรียน

ส.ศิวรักษ์ ได้เขียนถึงบรรยากาศช่วงนั้นว่า "การสอนในขั้นมหาวิทยาลัย อาจารย์มักแต่บอกให้นิสิตนักศึกษาจดแต่คำบอก แม้ตำราขั้นพื้นฐานก็แทบไม่มี ทำอย่างไรจึงจะให้ผู้สอนเหล่านี้หันมาเขียนหนังสือได้ เพราะมหาวิทยาลัยไทยผูกอยู่กับระบบราชการ ถ้าประจบนาย ประจบงาน ก็ย่อมได้เงินเดือนขึ้นไปเรื่อย ๆ โดยไม่จำต้องผลิตงานทางวิชาการเอาเลยก็ได้"

จากข้อเขียนเมื่อปี พ.ศ.2507 ของ อ.วรุณยุพา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา (ภาควิชาประวัติศาสตร์ มศว.ประสานมิตร)บอกเล่าถึงความอึดอัดในขณะนั้นว่า "วิชาการต่าง ๆ ในต่างประเทศ เขามีการเปลี่ยนแปลง ค้นคว้าเพิ่มเติมอยู่เรื่อย ๆ ดังนั้น ตำราต่าง ๆ ควรจะได้รับการปรับปรุงอยู่เสมอ ไม่ใช่ใช้ตำราเล่มนี้เล่มเดียว เคยใช้กันอยู่เมื่อ 20-30 ปีที่แล้ว จนปัจจุบันนี้ก็ยังใช้อยู่..... "

สาเหตุสำคัญอีกประการที่ไม่มีการสร้างตำราก็เพราะมหาวิทยาลัยไม่มีระบบสร้างอาจารย์ประจำ แต่กลับพึ่งพิงอาจารย์พิเศษ ซึ่งเป็นข้าราชการประจำจากกระทรวงทบวงกรม[2] ข้าราชการประจำเหล่านี้แม้ว่าจะมาสอนเป็นงานอดิเรก แต่ในมหาวิทยาลัยกลับมีบทบาทบารมีและสถานะสูงส่ง ในขณะที่อาจารย์ประจำซึ่งขาดแคลนและยังถูกกดให้มีสถานะที่ตกต่ำอย่างน่าตกใจ ในสภาพที่มหาวิทยาลัยถูกครอบงำด้วยสิ่งที่เรียกว่า สำนักนักวิชาการขุนนางเช่นนี้ จึงเป็นการยากยิ่งที่จะมีนักวิชาการที่เป็นอาจารย์ประจำจะมีเรี่ยวแรงลุกขึ้นมาเขียนตำรา ในขณะที่นักวิชาการขุนนางที่มีอิทธิพลไม่มีเวลาและไม่มีแรงจูงใจหรือไม่ใส่ใจในปัญหา "การไม่มีอาจารย์ประจำเป็นเหตุให้ไม่สามารถผลิตงานวิชาการออกมา นี่เป็นสาเหตุให้วงวิชาการถอยหลัง เพราะวิชาการที่ใช้สอนมันหยุดนิ่งตั้งแต่วันที่ข้าราชการคนนั้นจบการศึกษากลับมา ไม่มีอะไรใหม่เพิ่มเติม" อ.รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์ (คณะเศรษฐศาสตร์ มธ.) ได้ให้ทัศนะ

อ.รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์ ได้เล่าเรื่องการผลิตตำราในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่า ระหว่างปี พ.ศ.2477 ถึง พ.ศ.2490 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นแหล่งผลิตตำราที่มีคุณภาพ แต่หลังเหตุการณ์รัฐประหารปี 2490 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ตกต่ำลงอย่างมาก การผลิตตำราทั้งหมดต้องหยุดลง *"สมัยผมเรียนปี 2507 ผมต้องไปอ่านตำรายุคก่อนปี 2490 ขณะนั้นตำราเศษรฐศาสตร์ไม่มีขาดแคลน ผมจำได้ว่าไม่มีตำราเศรษฐศาสตร์ที่เขียนโดยอาจารย์จากคณะเศรษฐศาสตร์เอง จะมีก็เขียนโดยนักกฎหมายอย่างของ สมทบ สุวรรณสิทธิ หรือต้องไปอ่านหนังสือของ ทองแปลว ชลภูมิ ของขุนวิจิตรมาตรา หรือตำราเศรษฐศาสตร์มหภาคในแนวทาง Keynesian ซึ่งเกิดขึ้นในตะวันตกตั้งแต่ปี 2470 แต่กว่าจะเข้ามาถึงเมืองไทยก็ราวปี 2507 เริ่มที่จุฬาฯ นี่สะท้อนถึงความตกต่ำของภาพวิชาเศรษฐศาสตร์ของธรรมศาสตร์ และสภาพที่ขาดแคลนตำรา ทั้งหมดนี้เป็นผลมาจากการเมือง"*

[2] ปีการศึกษา 2506-2507 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีอาจารย์ประจำ 97 คน มีอาจารย์พิเศษ 287 คน

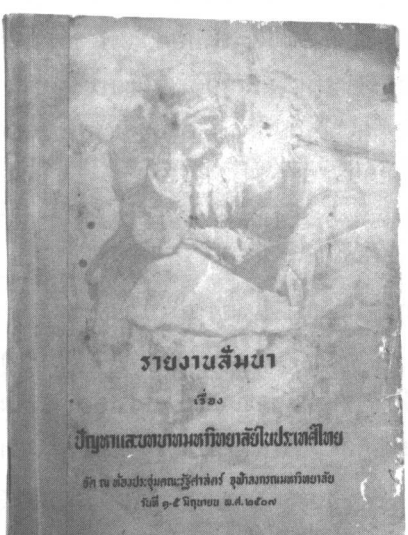
แรงเคลื่อนจากกลุ่มอาจารย์ประจำ

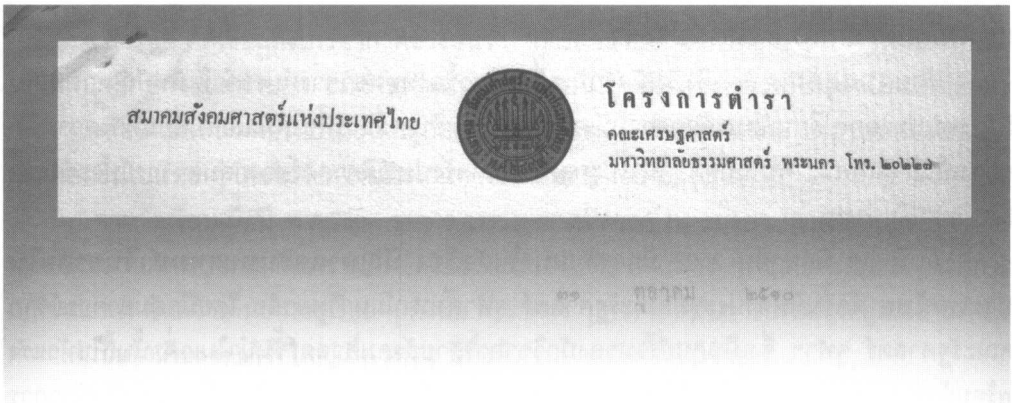
ด้วยสาเหตุดังกล่าว จึงเริ่มมีความเคลื่อนไหวของกลุ่มอาจารย์ประจำที่เห็นปัญหาร่วมกัน มีการพบปะแลกเปลี่ยนทัศนะด้วยความห่วงใย และเริ่มขับเคลื่อนเพื่อให้มีแลกเปลี่ยนทางความคิดอย่างเป็นกิจลักษณะ จนในที่สุด ก็นำไปสู่การสัมมนาครั้งประวัติศาสตร์ของกลุ่มอาจารย์ประจำจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ

วันที่ 1-5 มิถุนายน 2507 มีการสัมมนาในหัวเรื่อง **ปัญหาและบทบาทมหาวิทยาลัยในประเทศไทย** จัดขึ้นที่ห้องประชุมคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีกลุ่มอาจารย์จากคณะรัฐศาสตร์ จุฬาฯ ซึ่งเป็นศูนย์รวมของนักวิชาการสายสังคมศาสตร์ชั้นนำในเวลานั้นเป็นหัวแรง พร้อมด้วย อ.เสน่ห์ จามริก โดยได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มกำลังจาก อ.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ (ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย และเป็นคณะบดีคณะเศรษฐศาสตร์ มธ. อีกด้วย) การสัมมนาครั้งนี้เป็นการรวมตัวกันครั้งแรกของเหล่าอาจารย์ประจำจากมหาวิทยาลัยและนักวิชาการอิสระรวม 70 ท่าน แม้ว่ามาจากต่างสำนักต่างสังกัด แต่มีอารมณ์ร่วมเป็นหนึ่งเดียว ด้วยความอึดอัดกับสภาพมหาวิทยาลัยและการเรียนการสอนในเวลานั้น

การสัมมนามีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาหลักการและจุดมุ่งหมายทางการศึกษา บทบาทและความรับผิดชอบต่อสังคมและชาติบ้านเมือง หลักสูตรและวิธีการจัดการศึกษา การบริหารงาน และบทบาทและสถานะของอาจารย์ อย่างไรก็ตาม นัยสำคัญของการสัมมนาครั้งนี้ คือการกอบกู้สถานภาพอันควรของเหล่าอาจารย์ประจำ เพื่อหาพื้นที่และบทบาทที่ชัดเจนทางสังคม และยังมีการพูดถึงความวิตกกังวลในปัญหาความขาดแคลนตำราที่ได้มาตรฐาน ซึ่งหมายถึงสภาพขาดแรงสนับสนุนให้อาจารย์นักวิชาการลุกขึ้นมาเขียนตำราอย่างจริงจัง เพื่อประโยชน์ของการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของชาติอย่างแท้จริง

ผลสรุปของการสัมมนาในครั้งนั้น ได้ถูกตีพิมพ์เผยแพร่ในปีรุ่งขึ้นเป็นเอกสารหนาถึง 284 หน้า แม้ว่าการสรุปการสัมมนาจะไม่ได้ระบุเป็นลายลักษณ์อักษรถึงภารกิจในการจัดทำตำรา แต่ในทัศนะของ อ.เสน่ห์ จามริก ท่านถือว่า ได้เกิดฉันทามติร่วมจากการประชุมที่เห็นความจำเป็นในการผลักดันให้มีการผลิตตำราอย่างจริงจัง ด้วยเหตุนี้ ในความทรงจำของ อ.เสน่ห์ จามริก ผู้ร่วมบุกเบิกโครงการตำราฯ ท่านถือว่า โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ คือผลสืบเนื่องจากการสัมมนาครั้งประวัติศาสตร์ในปี พ.ศ. 2507 และที่สำคัญ คณาจารย์ที่ได้เข้าร่วมสัมมนาหรือรับรู้เจตนารมณ์ร่วมร้อยท่าน ที่ได้ก้าวเข้ามาสานต่อภารกิจจนต่อมากลายเป็นมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ที่มีบทบาทในการผลิตตำราวิชาการเผยแพร่สู่สาธารณะ ยืนยาวมาถึง 4 ทศวรรษ

กำเนิดองค์กร

จากผลพวงของการสัมมนา **ปัญหาและบทบาทมหาวิทยาลัยในประเทศไทย** ซึ่งมีเสียงเรียกร้องให้มีการผลิตตำราเรียนในระดับอุดมศึกษาอย่างจริงจังนั้น ตลอด 2 ปีให้หลังการสัมมนาครั้งนั้น เป็นช่วงเวลาฟักตัว เกิดความพยายามอย่างแข็งขันจากบุคคลกลุ่มเล็ก ๆ ที่นำโดย อ.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ และ อ.เสน่ห์ จามริก มีการติดต่อประสานงาน ปรึกษาหารือในหมู่นักวิชาการครูบาอาจารย์และประสานแหล่งทุนที่มีนโยบายสนับสนุนงานทางวิชาการ และในที่สุดได้นำไปสู่โครงการที่เป็นจริงเป็นจัง

กลางปี พ.ศ.2509 หน่วยงานที่เรียกตัวเองว่า **โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์** จึงได้ถือกำเนิดขึ้น โดยอิงอาศัยร่มเงาของสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย[3] ซึ่งมีฐานที่มั่นอยู่ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งนี้เพราะเงินทุนที่สนับสนุนต้องมีองค์กรทางนิติบุคคลรองรับ แต่ในการบริหารและการดำเนินงานทั้งหมด โครงการตำราฯ มีอิสระเต็มที่มาตั้งแต่ต้น

20 กันยายน 2509 อาจนับเป็นการเริ่มต้นการดำเนินงานอย่างเป็นทางการของโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เพราะวันนี้มีการประชุมคณะกรรมการบริหารโครงการเป็นปฐมฤกษ์ ณ ห้องประชุมคณบดี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นห้องทำงานของ อ.ป๋วย ในฐานะคณบดีคณะเศรษฐศาสตร์ และท่านยังเป็นประธานโครงการตำราฯ ตั้งแต่การก่อตั้ง จวบจนถึงเดือนตุลาคม ปี พ.ศ.2519
(ดูเอกสารรายงานการประชุมครั้งที่ 1 - ภาคผนวกหน้า 41)

การทำงานในช่วงบุกเบิก

นับว่าโชคดีที่เอกสารรายงานการประชุมกรรมการบริหารของโครงการตำราฯ ยังได้รับการเก็บรักษาอย่างดีและเกือบครบถ้วน จากแฟ้มเอกสารดังกล่าว พบว่า 7 ปีแรกนับแต่วันก่อตั้ง การประชุมของคณะกรรมการบริหารโครงการตำราฯ มีทุกเดือน แสดงถึงการทุ่มเทของคณะกรรมการบริหารใน

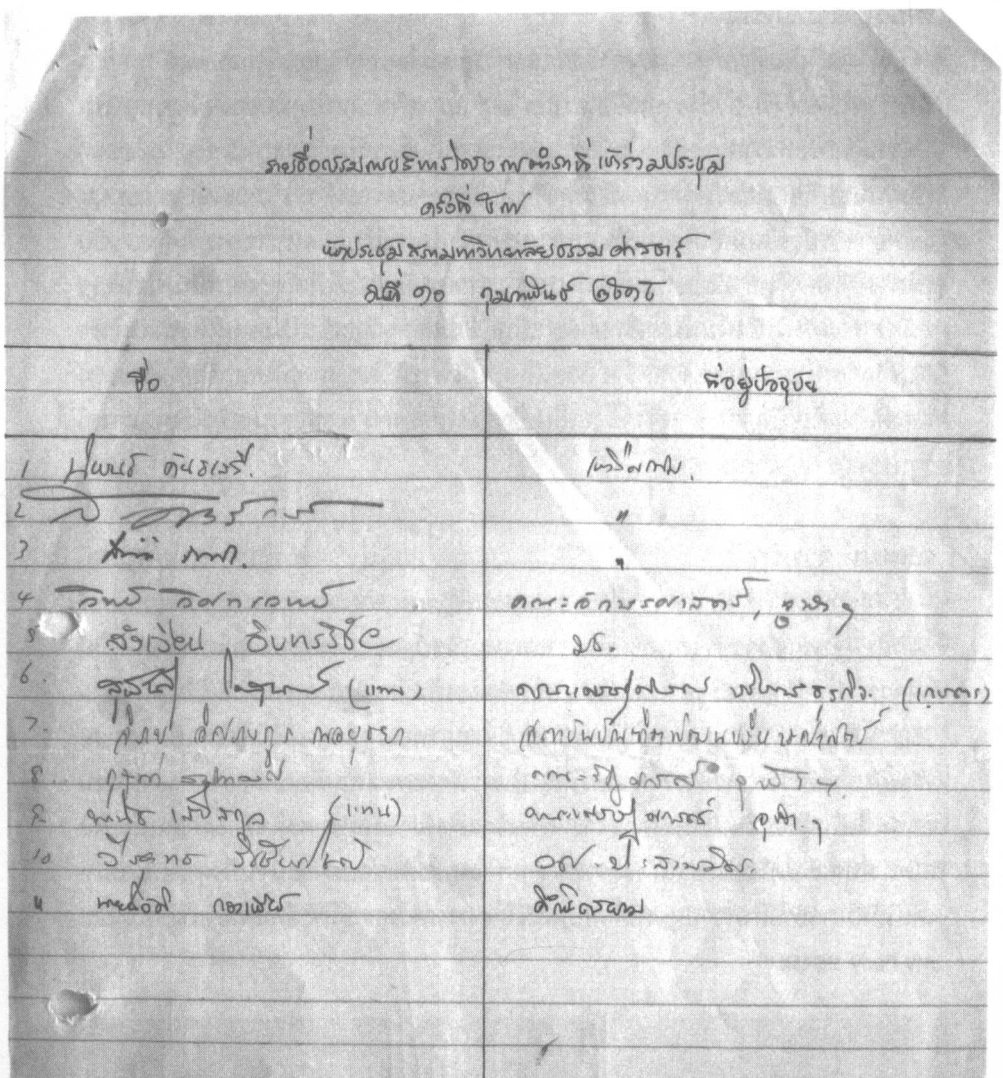
---

[3] *สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย* ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ.2499 ด้วยแรงสนับสนุนของยูเนสโกให้เป็นที่ชุมนุมกิจกรรมทางวิชาการด้านสังคมศาสตร์ เริ่มต้นตั้งอยู่ในคณะรัฐศาสตร์จุฬาฯ มีพระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ เป็นนายกสมาคม

ยุคบุกเบิก เพื่อวางรากฐานขององค์กรและมีการติดตามงานอย่างจริงจัง หากพิจารณาจากรายนามคณะกรรมการบริหารในเวลานั้น จะพบว่าประกอบด้วยอาจารย์จากหลายแนวคิด หลายสังกัด แต่ด้วยเจตจำนงค์ร่วมกันในการแก้ปัญหาด้านตำราเรียน จึงสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่น

อย่างไรก็ตามโครงการตำราฯ จะไม่มีสำนักงานของตนเอง การทำงานต้องเป็นไปแบบไม่มีสำนักงานประจำ การติดต่อประสานงานกลายเป็นเรื่องสำคัญ การประชุมเคลื่อนย้ายไปหลายแห่ง อาทิ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ห้องรับรองธนาคารแห่งประเทศไทย ห้องประชุมกรมสรรพสามิต ห้องประชุมสภามหาวิทยาลัย มธ. แต่ส่วนใหญ่และจะประชุมกันที่ห้องประชุมคณบดี คณะเศรษฐศาสตร์ มธ.ซึ่งเป็นสำนักงานของอ.ป๋วย ประธานโครงการ

ภารกิจช่วงต้นของการทำงานนั้น มีการร่างระเบียบการดำเนินงาน ติดต่อแหล่งทุนที่มีนโยบายสนับสนุนงานวิชาการโดยเฉพาะ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อรับผิดชอบเนื้อหาแยกตามสาขาวิชา พิจารณาค่าลิขสิทธิ์ ค่าแปล ค่าเขียนตำรา ค่าอ่านต้นฉบับ ค่าบรรณาธิการ ฯลฯ

คณะอนุกรรมการทั้ง 5 สาขามีดังนี้

1. สาขาประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์
2. สาขารัฐศาสตร์
3. สาขาเศรษฐศาสตร์
4. สาขาจิตวิทยา และ ปรัชญา
5. สาขาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

ในปี พ.ศ. 2512 มีการเพิ่มสาขาวรรณคดี

คณะอนุกรรมการมีหน้าที่คัดเลือกหนังสือเสนอเข้าที่ประชุมเพื่อเห็นชอบ และหาผู้มีความรู้ความสามารถรับหน้าที่แปลและบรรณาธิการ

อ.ป๋วย อึ๊งภากรณ์

ดุษฎีบัณฑิตทางเศรษฐศาสตร์และการคลังจากมหาวิทยาลัยลอนดอน ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 ทำงานเสรีไทย และได้ผ่านภารกิจในสมรภูมิอย่างกล้าหาญ เริ่มต้นงานในกระทรวงการคลัง เป็นผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยอยู่ 12 ปี (2502-2514) เป็นคณะบดีคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2507-2515) สนับสนุนผลิตอาจารย์รุ่นใหม่จนกลายเป็นคณะเศรษฐศาสตร์ระดับแถวหน้าของภูมิภาค เป็นอธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2518-2519) ผลักดันให้เกิดโครงการบัณฑิตอาสาสมัคร รวมทั้งสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้ร่วมก่อตั้งและเป็นประธานโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ อ.ป๋วยเป็นนักบริหารที่มีมองการณ์ไกล เปี่ยมจริยธรรม และกล้าเผชิญปัญหา ท่านจึงกลายเป็นเป้าสำคัญของความรุนแรงโดยรัฐในเหตุการณ์รัฐประหาร 6 ตุลาคม 2519

อ.เสน่ห์ จามริก

สำเร็จการศึกษา ธ.บ. และ Bachelor of Arts จากมหาวิทยาลัยแมนเชสเตอร์ อังกฤษ รับราชการช่วงสั้น ๆ ที่กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงต่างประเทศ เป็นอาจารย์ประจำ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ยาวนานตั้งแต่ พ.ศ. 2503-2530 อ.เสน่ห์ เป็นอาจารย์ที่ผลิตนักนักวิชาการทางรัฐศาสตร์ที่มีคุณภาพมากมาย ท่านยังเป็นนักวิชาการทางรัฐศาสตร์ที่รอบรู้และเที่ยงธรรมเป็นที่ยอมรับจากสาธารณชน อ.เสน่ห์เป็นผู้ร่วมก่อตั้งโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ หลังเหตุการณ์ 6 ตุลา ท่านขึ้นเป็นประธานโครงการตำรา ฯ และรับผิดชอบภาระนี้จนปัจจุบัน อ.เสน่ห์เคยให้สัมภาษณ์ถึงความผูกพันธ์กับมูลนิธิโครงการตำราฯ ว่า “รู้สึกเสมอว่ามูลนิ ฯ เป็น my baby ของผม”

เริ่มกำหนดมาตรฐาน

โครงการตำราฯ ได้วางมาตรฐานในการทำหนังสือตั้งแต่ต้น และมีการใช้บรรณาธิการเข้าตรวจทานต้นฉบับหนังสือทุกเล่ม รวมไปถึงใส่ใจคุณภาพในการผลิตและตีพิมพ์ มาตรฐานและความเข้มงวดนี้ ปรากฏอยู่ในผลงานหนังสือของโครงการตำรา ต่อมาวิธีการทำงานนี้ได้กลายเป็นบรรทัดฐานสำหรับสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยอื่น ๆ

เงินทุนก้อนแรกของโครงการตำราฯ ได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิร็อกกี้เฟลเลอร์ ซึ่งเป็นองค์กรการกุศลสัญชาติอเมริกา จำนวน 30,000 เหรียญ (600,000 บาทโดยประมาณ 1 เหรียญ = 20 บาท ซึ่งเป็นเงินก้อนใหญ่มากในยุคที่ทองบาทละ 500 บาท) โดยแบ่งจ่ายเป็นรายปีรวม 3 ปี เพื่อใช้เป็นบริหารและค่าดำเนินงาน ค่าลิขสิทธิ์ ค่าแปล[4] ฯลฯ แต่อย่างไรก็ตามด้วยความล่าช้าของงานหนังสือ โครงการตำราฯ จึงรับทุนจากมูลนิธินี้เพียง 2 ปี หรือ 20,000 เหรียญอเมริกาเท่านั้น

อ.นิออน สนิทวงศ์ ณ อยุธยา

สำเร็จการศึกษาจาก London School of Oriental and African Studies-SOAS เป็นอาจารย์ในสาขาประวัติศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อาจารย์นิออนมีความใกล้ชิดกับ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ซึ่งในช่วงเวลาหนึ่งท่านมีบทบาทสูงในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จึงดูเหมือนว่า อ.นิออนมาจากคนละปีกทางความคิดกับ อ.ป๋วย และ อ.เสน่ห์ แต่ด้วยเจตจำนงค์ร่วมในการแก้ปัญหาด้านตำรา อ.นิออนได้ร่วมโครงการตำราฯ มาตั้งแต่ก่อตั้ง และรับเป็นประธานคณะอนุกรรมการสาขาประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ อ.นิออนมีส่วนสำคัญในการผลักดันหนังสือประวัติศาสตร์ของโครงการตำรา ฯ ในยุคต้น อย่างไรก็ตาม อ.นิออนได้ลาออกจากกรรมการบริหารโครงการตำราฯ พร้อมกับ อ.เกษม ศิริสัมพันธ์ (มธ.) ในเดือนกันยายน 2514

อ.สุลักษณ์ ศิวรักษ์

เนติบัณฑิตจากอังกฤษ ผู้มีประสบการณ์ในการทำหนังสือตั้งแต่สมัยเป็นนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญ คลุกคลีกับแวดวงหนังสือมาตลอด ช่วงทศวรรษ 2500 ได้รับทุนไปศึกษางานกับสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยชั้นนำในสหรัฐอเมริกา เป็นบรรณาธิการให้กับสมาคมสังคมศาสตร์ ฯ อ.สุลักษณ์ เป็นกรรมการบริการโครงการตำราฯ ตั้งแต่แรกตั้ง และเป็นกรรมการเลขานุการตั้งแต่ปี 2514 ถึงปี 2518 อ.สุลักษณ์มีส่วนอย่างสำคัญในการวางกรอบเพื่อให้เกิดมาตรฐานงานต้นฉบับและงานพิมพ์ของโครงการตำราฯ อ.สุลักษณ์ยังมีส่วนสำคัญที่เชื่อมโยงให้สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชให้เป็นผู้รับจัดพิมพ์หนังสือของโครงการตำราในช่วงต้นของการก่อตั้งด้วย

ช่วง 2-3 ปีแรก นับเป็นเวลาที่ยาวนานและน่าอึดอัด เพราะเป็นช่วงเวลาของการแปลและงานบรรณาธิการเพื่อความสมบูรณ์ของต้นฉบับ รวมทั้งงานประสานการผลิต โชคดีอย่างยิ่งที่โครงการตำราฯ ได้รับความร่วมมือจากสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช ซึ่งมีประสบการณ์ในการผลิตตำราที่ได้คุณภาพในระดับประถมและมัธยม โดยทางไทยวัฒนาพานิชรับตีพิมพ์ผลงานของโครงการตำราฯ ทั้งหมด ทำให้โครงการตำราฯ สามารถประหยัดเงินทุน ลดภาระในการผลิต การจัดจำหน่าย และการเก็บรักษาหนังสือ

ปี พ.ศ. 2512 หรือ 3 ปีหลังการก่อตั้ง หนังสือเล่มแรกของโครงการตำราฯ อวดโฉมสู่ตลาดหนังสือ ได้รับความต้องรับอย่างดีจากตลาดวิชาการ โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย เริ่มเป็นที่รู้จักของสาธารณชน แต่งานหนังสือไม่ใช่งานที่ง่าย เพราะการเตรียมต้นฉบับและการตีพิมพ์ เป็นงานละเอียดอ่อน ต้องใช้เวลาดำเนินงานที่ยาวนาน ความล่าช้าจึงเป็นเรื่องปกติ ด้วยเหตุนี้หนังสือหลายต่อหลายเล่มได้กลายเป็นตำนาน เพราะปรากฏอยู่ในรายงานการประชุม ที่ต้องถูกติดตามทวงถามติดต่อกันข้ามทศวรรษ กว่าจะตีพิมพ์สำเร็จ

หนังสือเล่มแรกของโครงการตำราฯ

ประวัติศาสตร์ยุโรป ค.ศ.1494-1789

J.M.THOMSON เขียน

นันทา โชติกะพุกกะณะ

นิออน สนิทวงศ์ ณ อยุธยา แปล

จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช

เป็นตำราเล่มปฐมฤกษ์ของโครงการตำรา ฯ ตีพิมพ์ปีพ.ศ. 2512 มีคำแถลงของ อ.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ *"โครงการตำราฯ นี้ ก่อตั้งขึ้นด้วยความร่วมมือกันเองเป็นส่วนบุคคล ในหมู่ผู้มีอาชีพสอนและผู้รักงานศึกษาจากสถาบันต่าง ๆ จุดมุ่งหมายเบื้องแรกก็เพื่อส่งเสริมให้มีหนังสือตำราดี ๆ มากขึ้นในภาษาไทย ทั้งนี้เพราะต่างก็เห็นพ้องต้องกันว่าหนังสือตำราภาษาไทยในระดับคุณภาพยังมีไม่เพียงพอ ถ้าส่งเสริมให้มีหนังสือเช่นนี้เพิ่มขึ้น ย่อมเป็นการปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาในขั้นมหาวิทยาลัยไปด้วยโดยบริยาย ทั้งการส่งเสริมด้านนี้ยอมจะมีคุณค่าทางสร้างสรรค์ปัญญา ความคิดริเริ่ม ในเรื่องราวเกี่ยวกับสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมืองอีกด้วย"*

ประกาศตนอย่างเป็นทางการ

แต่อย่างไรก็ตาม ปี 2514 โครงการตำราฯ มีผลงานอันเป็นปรากฏการณ์สำคัญสู่ตลาดวิชาการในชุด **วรรณไวทยากร** จำนวน 10 เล่ม ปรากฏพร้อมกันบนแผงหนังสือ เป็นที่ตื่นตาและจดจำของผู้คนในเวลานั้น ทั้งนี้เพราะเป็นครั้งแรกของประเทศไทยที่มีหนังสือตำราระดับคุณภาพออกพร้อมกันในวาระโอกาสเดียวกันมากถึง 10 เล่ม เขียนโดยนักวิชาการระดับแนวหน้าของยุคสมัย ครอบคลุมองค์ความรู้ในสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์อย่างกว้างขวาง

ด้วยเหตุนี้ หลังปี พ.ศ.2514 โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ได้ก้าวขึ้นมาเป็นผู้บุกเบิกและเป็นผู้นำการจัดทำตำราในระดับอุดมศึกษา และยิ่งไปกว่านั้น หนังสือหลายต่อหลายเล่มของโครงการตำราฯ ได้ก้าวพ้นกรอบของความเป็นตำราเรียน ไปสู่สถานะที่เป็นวรรณกรรมทางความคิด ที่เปิดกว้างให้ผู้สนใจใฝ่รู้ทั่วไปสามารถอ่านได้ นับเป็นการเปิดโลกทัศน์และความรับรู้ทางวิชาการในสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์แก่สาธารณชนอย่างไม่เคยมีมาก่อน

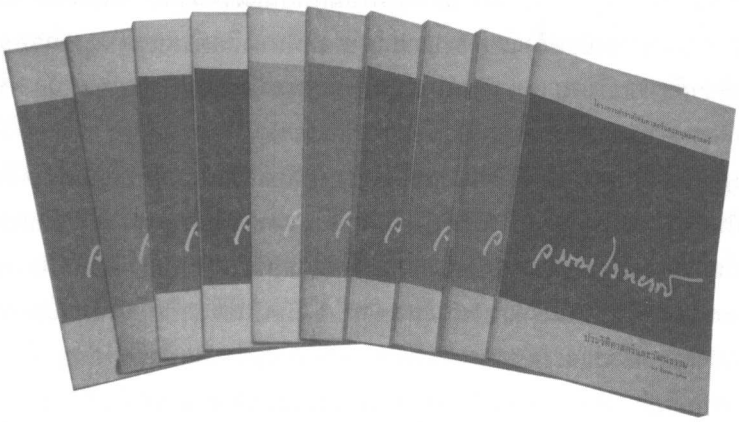
อ.วีระ สมบูรณ์ (คณะรัฐศาสตร์ จุฬาฯ) เปิดใจถึงแรงบันดาลใจที่เกิดขึ้นจากการได้อ่านงานชุดวรรณไวทยากร และปรัชญา 3 เล่ม ของโครงการตำราฯ[5] ว่าเป้าหมายในวัยนักเรียนที่ครั้งหนึ่งมีแต่หมอและวิศวะ ถูกท้าทายและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เกิดความรู้สึกใหม่ที่ว่า วิชาทางสังคมศาสตร์ไม่ใช่เรื่องของการท่องจำที่น่าเบื่อเพื่อใช้สอบในชั้นเรียน แต่กลายมาเป็นเรื่องของความคิดและระบบคิดที่ใช้จริงในสังคม โลกของการเรียนรู้ไม่ใช่เพียงเพื่อใบผ่านสู่การประกอบอาชีพ แต่ได้กลายเป็นความรู้เพื่อนำพาความเป็นมนุษย์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โครงการตำราฯ ได้สร้างวัฒนธรรมทางความรู้ขึ้นใหม่ มีความหลากหลายและแตกต่างไปจากอดีตที่มีแต่การผลิตซ้ำ อ.วีระ สมบูรณ์ ได้สรุปอย่างน่าสนใจว่า *"ต้องยอมรับว่า ในช่วงเวลาหนึ่งของประวัติศาสตร์ โครงการตำราฯ ประสบความสำเร็จในการสถาปนาพื้นที่จำเพาะของความรู้และความเข้าใจทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ขึ้นในสังคมไทย ซึ่งก่อนหน้าที่ความรับรู้ของสังคมไทยยังไม่เคยมีพื้นที่แบบนี้มาก่อนเลย"*

ช่วงปี 2514-2515 นับเป็นเวลาที่โครงการตำราฯ ก้าวสู่ความเป็นผู้นำในการผลิตตำราที่ได้คุณภาพ เป็นสัญลักษณ์แห่งโลกของการเรียนรู้อย่างใหม่ แต่ก็เป็นเพียงช่วงเวลาที่ไม่ได้ยาวนานนัก เพราะสังคมไทยกำลังก้าวสู่จุดเปลี่ยนของหน้าประวัติศาสตร์ครั้งสำคัญที่จะก่อตัวขึ้นในปี 2516

---

[5] หนังสือปรัชญาทั้ง 3 เล่มประกอบด้วย

1. ปรัชญา ซี.อี.เอม. โจด เขียน วิทย์ วิศทเวทย์ แปล โครงการตำราฯ 2512
2. ปรัชญากรีก ดับบลิว.ที.สเตซ เขียน ปรีชา ช้างขวัญยืน แปล โครงการตำราฯ 2513
3. ปรัชญาการเมือง มอริช แครนสตัน เขียน ส.ศิวรักษ์ แปล โครงการตำราฯ 2514

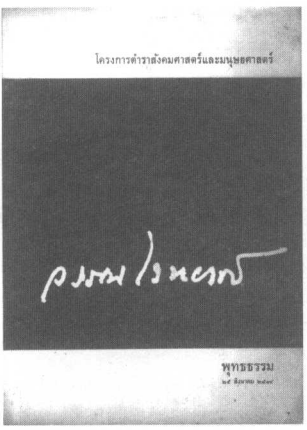
วรรณไวทยากร

ชุมนุมบทความทางวิชาการ ถวายพระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ ในโอกาสที่พระชนม์ครบ 80 ปีบริบูรณ์ 25 สิงหาคม 2514

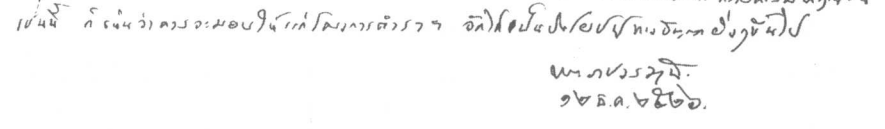
เป็นหนังสือ 10 เล่มที่มีเนื้อหาประกอบด้วย พุทธธรรม ปรัชญา การศึกษา ภาษาศาสตร์ วรรณคดี ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม รัฐศาสตร์ นิติศาสตร์และการต่างประเทศ เศรษฐศาสตร์ วารสารศาสตร์ รวมจากงานวิชาการมากถึง 25 เรื่อง

นับเป็นการชุมนุมนิพนธ์เพื่อร่วมเฉลิมฉลองในโอกาสสำคัญเป็นครั้งแรก ๆ ของประเทศไทย และเป็นการชุมนุมนักวิชาการชั้นนำมากที่สุดในขณะนั้น งานชุดนี้ยังมีส่วนสร้างมาตรฐานทางวิชาการแก่สาขาวิชาที่สังคมไทยอาจยังไม่คุ้นชิน งานเขียนหลายต่อหลายชิ้นยังมีคุณค่าถึงปัจจุบันแม้จะผ่านกาลเวลามาหลายทศวรรษแล้วก็ตาม (ดูรายละเอียดสารบัญหนังสือชุดวรรณไวทยากรทั้งหมดที่ภาคผนวก หน้า 42)

พุทธธรรม

หนังสือเล่มที่สำคัญที่สุดในหนังสือชุดวรรณไวทยากร รจนาโดย พระศรีวิสุทธิโมลี (ประยุทธ์ ปยุตฺโต) เป็นการนำเสนอหลักธรรมในพระพุทธศาสนาในรูปแบบที่เป็นวิชาการอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดรับกับภูมิปัญญาสมัยใหม่ พุทธธรรม ถูกขยายความเพิ่มจากตีพิมพ์ในชุดวรรณไวทยากรซึ่งหนา 200 หน้า กลายมาเป็นพุทธธรรมฉบับสมบูรณ์หน้ากว่า 1,100 หน้า และได้กลายเป็นหนังสือเล่มหลักของการอธิบายและทำความเข้าใจพระพุทธศาสนาเถรวาทของไทย

หมายเหตุ พระราชวรมุนี(ประยุทธ์ ปยุตฺโต)ผู้รจนาพุทธธรรม ได้มอบค่าลิขสิทธิ์ในการจัดพิมพ์หนังสือพุทธธรรม ให้แก่โครงการตำรา ฯ ซึ่งทางโครงการ ฯ ได้รวบรวมตั้งเป็นกองทุนพระราชวรมุนีเพื่อประโยชน์ในกิจกรรมทางวิชาการของพระพุทธศาสนา (ดูภาคผนวกหน้า 43)

ผลพวงจากเหตุการณ์ 14 ตุลา

ปี 2516 เกิดความเคลื่อนไหวในหมู่นักศึกษาและปัญญาชน ที่นำไปสู่เหตุการณ์ 14 ตุลาคม สังคมไทยก้าวสู่ความเป็นประชาธิปไตย ด้วยแรงกดดันจากสภาพสังคมที่ถูกปิดกั้นมายาวนาน เพียงช่วงเวลาสั้น ๆ ในบรรยากาศแห่งเสรีภาพทางความคิดเบ่งบาน ท้องตลาดก็เต็มไปด้วยหนังสือพ็อกเก็ตบุ๊ค ราคาถูก นำเสนอแนวคิดและการแสวงหาทิศทางใหม่ของสังคมอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน

ในท่ามกลางบรรยากาศแห่งการปลดปล่อยทางสังคมของช่วงเวลาเช่นนี้ โครงการตำราฯ ถูกคลื่นของหนังสือในแนวเสรีนิยม และสังคมนิยมกลบกลืนหายไปในความรับรู้ของผู้คน แม้ว่าโครงการตำราฯ จะยังคงดำเนินกิจกรรมตามปกติ ช่วงเวลาดังกล่าวภายในโครงการตำราฯ มีการปรับเปลี่ยน

คณะกรรมการบริหารบางท่านลาออกไป คณะอนุกรรมการสาขาวิชาทั้งหมดถูกยกเลิก ทดแทนด้วยการตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน[6] ซึ่งประกอบด้วยคณาจารย์หนุ่มสาว ที่คล่องตัวกว่าและมีกำลังวังชา โดยมี อ.เสน่ห์ จามริก และอ. สุลักษณ์ ศิวรักษ์ เข้าร่วมเป็นตัวเชื่อม การประชุมกรรมการบริหารลดลงเป็นราย 2 เดือน โดยเว้นช่วงว่างให้คณะกรรมการดำเนินงานประชุมแทน

ยุคของจุลสารโครงการตำราฯ

ผลงานสำคัญของคณะกรรมการดำเนินงานก็คือ การออก**จุลสารโครงการตำรา สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์** เป็นรายไตรมาส ในรูปแบบที่เรียบง่าย แต่แน่นด้วยเนื้อหา โดยสาระสำคัญในจุลสารคือ

1. สรุปย่อ บทความสำคัญทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับไทย เพื่อให้ผู้สนใจสามารถติดตามความเคลื่อนไหวทางวิชาการได้ง่ายและสะดวก โดยในช่วงต้นเนื้อหาเน้นหนักไปในทาง เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ และประวัติศาสตร์
2. แนะนำหนังสือ ทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับสังคมไทย เป็นการสรุปแนวเนื้อหา และแนะนำบทวิจารณ์ของหนังสือที่ได้ตีพิมพ์ในที่ต่าง ๆ ให้ง่ายต่อการค้นคว้า
3. วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับสังคมไทย ทั้งจากมหาวิทยาลัยในประเทศและต่างประเทศ เป็นการรวบรวมรายชื่อและบทคัดย่อเฉพาะที่น่าสนใจ
4. งานสัมมนา ปาฐกถาทางวิชาการ โดยเก็บความจากบันทึกงานสัมมนาเพื่อให้ผู้สนใจได้ติดตาม

จุลสารโครงการตำรา ฯ ได้รับการต้อนรับอย่างดีจากผู้อ่าน ทั้งนี้ด้วยเนื้อหาที่อัดแน่นด้วยการสรุปความจากงานเขียนชิ้นสำคัญ และอยู่ในกระแสที่สังคมต้องการรับรู้ และอาจไม่เคยได้สัมผัสรับรู้ถึงความเคลื่อนไหวทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสังคมไทย โดยเฉพาะด้วยเนื้อหาที่กระชับ ไม่ยืดยาว ทำความเข้าใจได้สะดวกและง่าย บ่อยครั้งที่ข้อเขียนในจุลสารโครงการตำรา ฯ ซึ่งเป็นเพียงบทสรุปย่อก็ยังถูกนำไปใช้อ้างอิงในเวทีสาธารณะอื่น ๆ

---

[6] คณะกรรมการดำเนินงานชุดแรกประกอบด้วย

1. เสน่ห์ จามริก
2. สุลักษณ์ ศิวรักษ์
3. ชาญวิทย์ เกษตรศิริ
4. เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม
5. ชลธิรา กลัดอยู่
6. สมบัติ จันทรวงศ์
7. สดชื่น ชัยประสาธน์
8. เอื้อย มีศุข

จุลสารโครงการตำรา สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

ตีพิมพ์ออกมาได้เพียง 3 ปี หรือ 12 เล่มเท่านั้น โดยมีคณะบรรณาธิการดังนี้

ปีที่ 1 พ.ศ.2516-17 สมบัติ จันทรวงศ์ รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์

ปีที่ 2 พ.ศ.2517-18 ชาญวิทย์ เกษตรศิริ บัณฑร อ่อนดำ

ปีที่ 3 พ.ศ.2518-19 ธเนศ อาภรณ์สุวรรณ ทรงยศ แววหงษ์

บทบาทที่เพิ่มขึ้นในเวทีสาธารณะ

โครงการตำราฯ ได้ปรับตัวโดยออกหนังสือขนาดพ็อกเก็ตบุ๊ค เพื่อความรวดเร็วและเข้ากับยุคสมัยของการแข่งขันสำนักพิมพ์เกิดขึ้นมากมายในยุคนั้น แต่อย่างไรก็ตาม ความผันผวนทางการเมือง กระแสแนวคิดฝ่ายสังคมนิยมมาร์กซิสม์ที่แผ่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ความขัดแย้งในสังคมที่ส่อเค้ารุนแรงขึ้นทุกขณะ โครงการตำราฯ ในฐานะที่ทำงานทางวิชาการ ได้มีความพยายามร่วมรับผิดชอบในสถานการณ์ดังกล่าวนี้ด้วย โดยได้ร่วมกับหน่วยงานทางวิชาการอื่น ๆ จัดการสัมมนาในต่างกรรมต่างวาระ ทั้งนี้เพื่อเพิ่มทำความเข้าใจด้วยสติปัญญาต่อปัญหาต่าง ๆ ที่สังคมเผชิญอยู่ดังอาทิ

มกราคม 2517 ที่หอประชุมคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีการสัมมนาในหัวข้อ ***อดีต ปัจจุบัน อนาคต การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเนื่องมาจาก 14 ตุลา*** ว่าด้วย

- *ปัญหาและอนาคตเมืองไทยมองจากแง่ system analysis*
- *กลุ่มอิทธิพลหลัง 14 ตุลาคม*
- *ประเมินการเมืองไทยหลัง 14 ตุลาคม*

มิถุนายน 2517 ร่วมกับสมาคมสังคมศาสตร์ จัดสัมมนาทางวิชาการในหัวข้อ ***ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีน*** โดยเสนอการวิเคราะห์นโยบายต่างประเทศของไทยกับจีน ความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับพรรคคอมมิวนิสต์ไทย ประโยชน์ทางการค้าไทยกับจีน ในช่วงเวลาใกล้กับที่ขบวนการนักศึกษาได้จัดนิทรรศการจีนที่หอประชุมใหญ่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

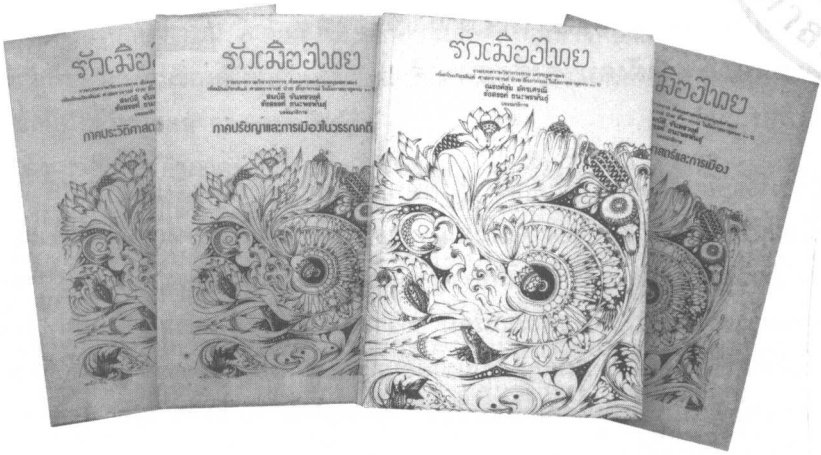
ในท่ามกลางกระแสนิยมมาร์กซิสม์แผ่ขยายอย่างรวดเร็วในหมู่นักศึกษา มีความพยายามอย่างเงียบ ๆ ในโครงการตำราฯ ที่จะแปลและตีพิมพ์ หนังสือ Capital ของ Karl Marx *ทวี หมื่นนิกร* แปล *รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์* บรรณาธิการ มีกำหนดระยะเวลาการทำงาน 18 เดือน[7]

ต้นปี 2519 โครงการตำราฯ ได้จัดทำหนังสือชุดพิเศษอีกครั้ง ในโอกาสที่ อ.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ มีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ก่อตั้งและผลักดันโครงการมาตั้งแต่ต้น และยังเป็นปูชนียบุคคลที่สำคัญยิ่งของบ้านเมือง โดยใช้ชื่อชุดหนังสือที่สะท้อนให้เห็นถึงความขัดแย้งและการกล่าวหาถึง "ความเป็นไทย" แห่งยุคสมัยนี้ว่านี้ว่า ***รักเมืองไทย*** เป็นการรวมบทความทางวิชาการชิ้นสำคัญของนักวิชาการในเวลานั้น แม้ว่า*รักเมืองไทย*จะโดดเด่นในด้านเนื้อหาของตัวเอง แต่ต่อสาธารณชนกลับไม่เป็นที่สนใจมากนัก เพราะถูกกลบด้วยกระแสความขัดแย้งทางการเมืองและความวุ่นวายสับสนทางสังคมที่ใกล้เวลาสุกงอม

สังคมไทยได้ก้าวสู่ช่วงเวลาที่ตีบตันทางประวัติศาสตร์ เมื่อเกิดเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 ที่มีการเข่นฆ่าทำลายล้างกันกลางเมืองหลวง และเช่นกัน โครงการตำราฯ ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ครั้งนี้ด้วย

---

[7] อยู่ในรายงานการประชุมกรรมการบริหารครั้งที่ 85 เดือนมีนาคม 2518

หนังสือชุด **รักเมืองไทย**

หนังสือชุมนุมบทความทางวินาการ จัดพิมพ์เพื่อเป็นเกียรติแด่ศาสตราจารย์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ในโอกาสอายุครบ 60 ปี

จัดทำเป็น 2 เล่ม

เล่ม 1 *ประวัติศาสตร์และการเมือง*

สมบัติ จันทรวงศ์ รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์ บรรณาธิการ

เล่ม 2 *เศรษฐศาสตร์*

ณรงค์ชัย อัครเศรณี รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์ บรรณาธิการ

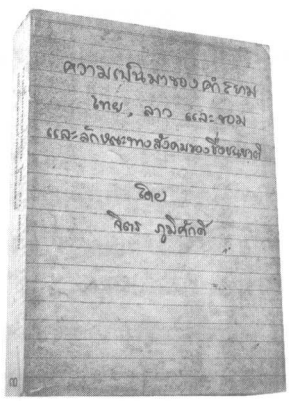
(ดูรายละเอียดสารบัญหนังสือชุดรักเมืองไทยทั้งหมดที่ภาคผนวก หน้า 44)

เนื้อหาของหนังสือชุดนี้ยังมีคุณค่าทางวิชาการระดับคลาสสิก และยังคงเป็น “ตำรา” สำหรับนักศึกษาไปอีกยาวนาน แต่ที่น่าสนใจอยู่ที่บทบรรณาธิการ เขียนสะท้อนเหตุการณ์บ้านเมืองในเวลานั้นไว้ว่า ไม่มียุคใดสมัยใดที่เกิดความขัดแย้งทางความคิดของคนในชาติเท่าเวลานั้น ไม่มียุคใดสมัยใดที่เกิดเสียงเรียกร้องให้คนไทยรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์เท่าเวลานั้น ด้วยเหตุนี้รักเมืองไทยจึงกลายมาเป็นชุดหนังสือที่จัดพิมพ์เพื่อ อ.ป๋วย เพราะคงหาคนไทยน้อยคนนักที่อุทิศตนให้ชาติบ้านเมืองได้มากเท่าท่าน ไม่ว่าจะในฐานะครูบาอาจารย์ ในฐานะนักเศรษฐศาสตร์ที่วางรากฐานอันมั่นคงทางเศรษฐกิจแก่บ้านเมือง หรือในช่วงสงคราม ท่านเป็นเสรีไทยที่ได้สร้างวีรกรรมในสมรภูมิไม่น้อยไปกว่าทหารอาชีพ

ความเป็นมาของคำสยาม ไทย ลาว และขอม และลักษณะทางสังคมของชื่อชนชาติ

โดย จิตร ภูมิศักดิ์

แม้ว่างานเขียนของจิตร ภูมิศักดิ์จะถูกตีพิมพ์ออกมาหลายเล่มตั้งแต่ปี 2515 แต่ดูเหมือนว่าต้นฉบับลายมือของ *ความเป็นมาของคำสยามฯ* จะยังคงถูกเก็บรักษาอย่างดียิ่ง เมื่อถึงเวลาอันสมควร ผู้เก็บรักษาได้ส่งมอบต้นฉบับให้กับโครงการตำราฯ เพื่อให้พิจารณาและหาโอกาสตีพิมพ์เมื่อพร้อม ความเป็นมาของคำสยามฯ นับเป็นหนังสือเล่มสำคัญที่สุดของจิตร ภูมิศักดิ์ เป็นงานค้นคว้าและวิเคราะห์ทางวิชาการเพื่อสืบค้นอดีตของผู้คนในภูมิภาคที่ยอดเยี่ยมที่สุด โดยอาศัยความเชี่ยวชาญทางภาษาและนิรุกติศาสตร์ บวกกับมุมมองทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีที่เกินยุคสมัย

พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2519 จำนวน 5,000 เล่ม
โดยโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
(นับเป็นหนังสือเล่มแรกที่โครงการตำรา ฯ ใช้เงินของโครงการ ฯ จัดพิมพ์เองทั้งหมด)

◀ อ.เสน่ห์ จามริก รับมอบต้นฉบับหนังสือ *ความเป็นมาของคำสยามฯ* จากคุณแสงเงิน ฉายาวงศ์ มารดาของจิตร ภูมิศักดิ์ โดยมี อ.ชลธิรา สัตยาวัฒนา เป็นผู้ประสานงาน

หมายเหตุ ด้วยเหตุที่หนังสือ *ความเป็นมาของคำสยามฯ* ฉบับตีพิมพ์ครั้งที่ 1 ออกใกล้เหตุการณ์ 6 ตุลา ดังนั้นหนังสือเกือบจะทั้งหมดจึงได้รับความเสียหายจากการถูกเจ้าหน้าที่ของรัฐเก็บกวาด จากบันทึกการประชุมของโครงการตำรา ฯ ระบุว่า โครงการตำราฯ ได้ลงทุนไปมากถึง 85,800.บาท(แปดหมื่นห้าพันแปดร้อยบาท) แต่ได้รับเงินจากการจำหน่ายหนังสือเล่มนี้ทั้งหมดเพียง 127.50 บาท (หนึ่งร้อยยี่สิบเจ็ดบาทห้าสิบสตางค์)

ความเสียหายจากเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519

ความรุนแรงในเหตุการณ์ 6 ตุลา ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เท่านั้น แต่ในทางปฏิบัติแล้ว ทุกส่วนของสังคมล้วนได้รับผลกันทั่วหน้า โครงการตำราฯ ก็เช่นกัน ความเสียหายที่ได้รับนั้นมีทั้งด้านบุคคลากร และทรัพย์สิน

บุคคลากร อ.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ประธานโครงการตำรา ฯ ต้องลี้ภัยออกนอกประเทศ พร้อม ๆ กับคณะกรรมการบางท่านที่ได้รับผลกระทบ จนต้องมีการปรับเปลี่ยนตำแหน่งและหน้าที่ในคณะกรรมการบริหาร อ.เสน่ห์ จามริก ต้องก้าวขึ้นมารับเป็นประธาน และเชิญอาจารย์หลายท่านเข้ามาขับเคลื่อนโครงการตำรา ฯ

ทรัพย์สิน หนังสือคือผลิตผลของโครงการตำราฯ เป็นอาวุธทางสติปัญญาที่โครงการตำราฯ หยิบยื่นให้กับสังคม ด้วยเหตุนี้จึงไม่แปลกที่หนังสือบางเล่มของโครงการตำราฯถูกกวาดเก็บไปจากท้องตลาด บริษัทรับจัดจำหน่ายหลายแห่งต้องปิดกิจการจากการกวาดเก็บของรัฐในครั้งนี้ ทำให้เงินค่าหนังสือของโครงการตำราฯ ที่ค้างอยู่กับบริษัทที่เลิกกิจการต้องพลอยสูญไปด้วย จากการประเมินความเสียหายของโครงการตำราในการกระทำของรัฐในครั้งนั้นเป็นจำนวนกว่า 147,000 บาท

ในท่ามกลางวิกฤต

อย่างไรก็ตาม โครงการตำราฯ ได้มีความเคลื่อนไหวใหม่ ๆ เกิดขึ้น ในช่วงเวลาที่ความคิดอ่านของสังคมพบทางตัน

ประการที่ 1 โครงการตำราฯ ได้แยกตัวออกจากการอยู่ใต้ร่มเงาของสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย โดยจดทะเบียนจัดตั้งเป็นนิติบุคคลในรูปของมูลนิธิ โดยยังคงชื่อไว้ในตราสารที่จดทะเบียนเมื่อเดือนมกราคม 2521 ว่า **มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์**
(ดูรายละเอียดตราสาร-ภาคผนวกหน้า 47)

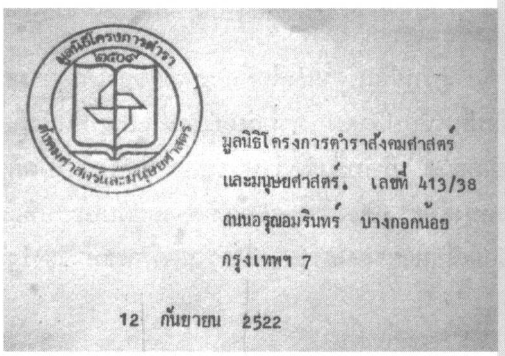
ประการที่ 2 มูลนิธิโครงการตำรา ฯ มีสำนักงานของตนเอง โดยได้ซื้ออาคารพาณิช เลขที่ 413/38 ถนนอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย โดยมีการทำบุญเปิดสำนักงานเมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2521

ต้องยอมรับว่า แม้บ้านเมืองในช่วงหลังเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 จะดูมืดบอดไร้ความหวัง แต่สังคมไทยก็ได้ก้าวผ่านเวลาของเสรีภาพและความตื่นตัวอย่างไม่เคยมีมาก่อนในช่วง 3 ปีระหว่างเหตุการณ์เดือนตุลาทั้ง 2 ครั้ง ความรับรู้ของผู้คน ตลาดหนังสือที่ถูกปลุกให้ตื่นจากหลับไหลอันยาวนาน แม้แต่ในมหาวิทยาลัยก็เกิดการตั้งโครงการตำราของตนเอง เกิดสำนักพิมพ์ตามมหาวิทยาลัยหลายแห่ง

ทำหน้าที่ผลิตตำราเรียนของตนเอง ด้วยเหตุนี้ มูลนิธิโครงการตำราฯ ซึ่งมีบทบาทความรับผิดชอบในการผลิตตำราเรียนมาแต่ต้น จึงอยู่ในฐานะที่ต้องมีการทบทวนตนเอง ในด้านหนึ่งการเปลี่ยนแปลงของคณะกรรมการบริหาร ทำให้มีเอกภาพมากขึ้น จึงง่ายและคล่องตัวต่อการกำหนดทิศทางใหม่ ๆ ของการทำงานต่อไป

ตราสัญลักษณ์ของมูลนิธิ

ออกแบบโดย อ.พยูร โฆษิกรัตน์ (คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร) มีบันทึกอยู่ในรายงานการประชุมว่า ค่าออกแบบ 2,000 บาท โดยที่หนังสือเล่มแรกของมูลนิธิโครงการตำราฯ ที่มีพิมพ์ตราสัญลักษณ์นี้ตีพิมพ์คือ *ประชาธิปไตยในอเมริกา เล่ม 1* ตีพิมพ์ครั้งแรกปี พ.ศ.2522

▲ ตราสัญลักษณ์ประทับในเอกสารมูลนิธิฯ รุ่นแรก ๆ

ความจำเป็นของความเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงาน

การก้าวข้ามช่วงเวลาเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ของเดือนตุลาทั้ง 2 ครั้ง ได้ทำให้สังคมไทยมีความเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะสถานภาพของอาจารย์ประจำในระดับมหาวิทยาลัย ได้กลายเป็นผู้นำทางสติปัญญาที่สังคมยอมรับและคาดหวัง ดังนั้นบทบาทและภาระหน้าที่ทางสังคมจึงมีมากขึ้น ในขณะที่โอกาสและพื้นที่ทางวิชาการเปิดกว้าง ในบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปเช่นนี้ มูลนิธิโครงการตำราฯ ไม่สามารถหวนคืนถึงบทบาทครั้งวันเวลาเก่า ๆ ที่เป็นเสมือนจตุรัสของนักวิชาการระดับนำมาร่วมงานกัน

มูลนิธิโครงการตำราฯ หลังเหตุการณ์ 6 ตุลา 2519 ได้กลายสภาพที่คล้ายกับส่วนเกินของยุคสมัย แต่ดูเหมือนว่าชื่อของ อ.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ในฐานะผู้ก่อตั้งคือเยื่อใยที่ผู้คนจำนวนหนึ่งพยายามกอบกู้และรักษาองค์กรนี้ไว้ เพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมประโยชน์ทางวิชาการต่ออนุชน สมตามเจตนารมณ์ของ อ.ป๋วย

แต่อย่างไรก็ตาม การขับเคลื่อนองค์กรมูลนิธิโครงการตำราฯ ไม่สามารถทำงานในระดับคณะกรรมการบริหาร ที่ยุคหนึ่งเคยมีการประชุมกันทุกเดือนได้อีกต่อไป การขับเคลื่อนองค์กรจึงตกอยู่ในภาระของบุคคลหรือคนกลุ่มเล็ก ๆ ที่คล่องตัว

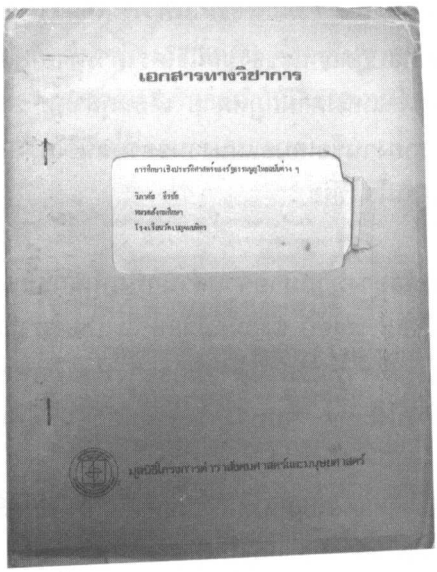
การค้นหาทิศทางใหม่ของมูลนิธิ

อ.รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์ ได้รับมอบหมายให้ช่วยกอบกู้สถานะของมูลนิธิโครงการตำรา โดยถูกแต่งตั้งให้เป็นกรรมการผู้จัดการมูลนิธิคนแรก ซึ่งเป็นตำแหน่งตามกฎหมาย เดือนตุลาคม 2521 อ.รังสรรค์ได้เข้าจัดระเบียบสำนักงานและเอกสาร ทำรายงานข้อเสนอแผนงานของมูลนิธิโครงการตำราฯ เสนอต่อที่ประชุมกรรมการบริหารซึ่งสรุปความน่าสนใจได้คือ

1. ตำราวิชาการในระดับอุดมศึกษามีการตีพิมพ์อย่างมากมายจากสำนักพิมพ์เอกชนและของมหาวิทยาลัย ตำราส่วนใหญ่มุ่งเพื่อการเรียนการสอบ และมักมีลักษณะเป็นตำราที่มุ่งอธิบายแนวคิดและทฤษฎีในรายวิชา บ่อยครั้งที่ตำราเหล่านี้ล้าสมัยอย่างรวดเร็วเพราะมีการปรับปรุงเนื้อหาจากสำนักพิมพ์แม่ในต่างประเทศ จนบางครั้งล้าสมัยก่อนที่ตีพิมพ์เสร็จด้วยซ้ำไป
2. ตำราที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเมืองไทยโดยเฉพาะยังขาดแคลน รวมไปถึงเนื้อหาที่เกี่ยวกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วย ซึ่งเป็นเนื้อหาที่มูลนิธิควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษ
3. มูลนิธิโครงการตำราฯ มีนโยบายส่งเสริมเกื้อกูลให้นักวิชาการรุ่นหนุ่มสาวก้าวเข้ามามีบทบาททางวิชาการมากขึ้น เพื่อสืบทอดภารกิจทางวิชาการไม่ให้ขาดสาย
4. สำรวจและจัดทำรายการวิทยานิพนธ์ที่นักวิชาการต่างชาติทำเกี่ยวกับเมืองไทยและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มูลนิธิโครงการตำรา ฯ สนับสนุนให้มีการแปลและตีพิมพ์ผลงานวิทยานิพนธ์ที่คัดเลือกขึ้น
5. สำรวจและพิจารณาตีพิมพ์วิทยานิพนธ์ภาษาไทย ซึ่งเป็นผลงานการวิจัยของนักศึกษาไทยในระดับปริญญาโทและเอก
6. รื้อฟื้นการจัดทำจุลสารโครงการตำรา ฯ ขึ้นใหม่

ด้วยข้อจำกัดของตลาดหนังสือตำราเปลี่ยนแปลงไป มูลนิธิโครงการตำราฯ จึงตัดสินใจเลือกพื้นที่ทางวิชาการที่เฉพาะเจาะจงมากขึ้น และอยู่ในความถนัดหรือความสนใจของคณะทำงาน ด้วยเหตุนี้ หลังปี 2522 งานของมูลนิธิโครงการตำรา ฯ จึงยุติบทบาทของการผลิตตำราเรียนที่เป็นแนวคิดหรือทฤษฎี แต่ก็ยังตีพิมพ์ต้นฉบับที่ตกค้างอยู่ให้จบกระบวนการ และเริ่มต้นมุ่งเน้นตำราที่มีเนื้อหาลงลึกเฉพาะทาง และเน้นหนักไปที่เนื้อหาที่เชื่อมโยงกับประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนี้มูลนิธิยังมีนโยบายสนับสนุนการเรียบเรียงหรือการผลิตงานวิชาการต้นฉบับเป็นภาษาไทยโดยตรง

ปัญหาสำคัญประการหนึ่งของมูลนิธิโครงการตำราฯ ในเวลานั้นก็คือ ทุนทรัพย์ที่ใช้หมุนเวียนลดลง ทรัพย์สินเสียหายจากเหตุการณ์ 6 ตุลา ตลาดหนังสือที่ซบเซาไม่สดใส การแข่งขันในตลาดตำราเกิดขึ้นจากสำนักพิมพ์ใหม่ ๆ และของมหาวิทยาลัยเอง รวมทั้งการสนับสนุนจากแหล่งทุนภายนอกมีอยู่อย่างจำกัด เป็นเหตุให้มูลนิธิโครงการตำราฯ ต้องดำเนินกิจกรรมอย่างรัดกุม

▲ หนึ่งในตัวอย่างเอกสารวิชาการหมุนโรเนียว
(ดูรายละเอียดของเอกสารวิชาการชุดนี้ที่ภาคผนวก หน้า 48)

ในอีกด้านหนึ่ง มูลนิธิโครงการตำราฯ เห็นความสำคัญของงานวิชาการจำนวนหนึ่งที่มีคุณค่าควรที่จะตีพิมพ์เผยแพร่ แต่ขาดทุนทรัพย์ในการผลิต หรือมีแนวโน้มจะขายยากซึ่งเสี่ยงต่อการลงทุน ดังนั้นจึงหันไปใช้ระบบหนังสือทำมือด้วยเครื่องหมุนโรเนียวแทน โดยมูลนิธิได้จัดหาเครื่องหมุนโรเนียวมาใช้ประจำ และผลิตกันเองเป็นรูปเล่มใส่ปกหุ้มและจำหน่ายเผยแพร่ในหมู่ผู้สนใจเฉพาะ ซึ่งอย่างน้อยก็ผลักดันให้เกิดความเคลื่อนไหวในแวดวงวิชาการในระดับหนึ่ง

การกลับมาของ อ.ชาญวิทย์ เกษตรศิริ

อ.ชาญวิทย์ เกษตรศิริถูกรับเลือกให้เป็นกรรมการบริหารโครงการตำราตั้งแต่ปี 2516 และยังเป็นกรรมการดำเนินงานในช่วงเวลาเดียวกัน แต่หลังเหตุการณ์ 6 ตุลา อ.ชาญวิทย์ได้ลี้ภัยการเมืองเป็นอาจารย์พิเศษที่มหาวิทยาลัยเกียวโต ประเทศญี่ปุ่น นานร่วมปี ในจังหวะนี้เองที่อ.ชาญวิทย์ได้รู้จักมักคุ้นกับนักวิชาการคนสำคัญชาวญี่ปุ่น ซึ่งมีสายสัมพันธ์กับมูลนิธิโตโยต้าแห่งประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นองค์กรการกุศลที่สนับสนุนทางวิชาการในกลุ่มประเทศเอเชีย ซึ่งรวมทั้งประเทศไทยด้วย

ปี พ.ศ.2521 อ.ชาญวิทย์เดินทางกลับเมืองไทย และปีรุ่งขึ้น อ.ชาญวิทย์ได้กลับมารับหน้าที่กรรมการและเลขานุการมูลนิธิโครงการตำราฯ พร้อม ๆ กับโครงการและเงินทุน จากมูลนิธิโตโยต้าแห่งประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นการหล่อเลี้ยงมูลนิธิให้มีกำลังวังชา และมีกิจกรรมต่อเนื่องได้อีก

โครงการแปล ไทย-ญี่ปุ่น

เป็นโครงการร่วมระหว่างมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์กับมูลนิธิโตโยต้าประเทศญี่ปุ่น ด้วยความตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่คนไทยต้องเรียนรู้เกี่ยวกับสังคมและมุมมองของชาวญี่ปุ่นต่อคนไทยและสังคมไทย ด้านหนึ่งเนื่องมาจากความสัมพันธ์และอิทธิพลของญี่ปุ่นที่มีต่อไทย ส่วนอีกด้านหนึ่งนั้น สังคมญี่ปุ่นก็น่าสนใจในตัวเองไม่น้อย โครงการนี้เป็นการสนับสนุนการแปลหนังสือทางสังคมศาสตร์ญี่ปุ่น และและมนุษยศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับสังคมญี่ปุ่นหรือสังคมไทยที่เขียนโดยชาวญี่ปุ่น ส่วนเรื่องเงินทุนนั้น มูลนิธิโตโยต้าจะสนับสนุนค่าแปลและค่าลิขสิทธิ์ มูลนิธิโครงการตำราฯ ต้องรับผิดชอบค่าพิมพ์และการวางตลาด

คณะอนุกรรมการโครงการไทย–ญี่ปุ่นประกอบด้วย

นายชาญวิทย์ เกษตรศิริ	ประธาน
นายอุทัย ดุลยเกษม	อนุกรรมการ
นางสาวสุภี ตีระวนินทร	”
นายอาทร ฟุ้งธรรมสาร	”
นายสุริชัย หวันแก้ว	”
นายรังสรรค์ ธนะพรพันธุ์	”
นายสัญชัย สุวังบุตร	”
นายเกรียงศักดิ์ เชษฐพัฒนวนิช	เลขานุการ

(ดูรายละเอียดในภาคผนวก หน้า 49)

โครงการรู้จักเพื่อนบ้าน (Know Our Neighbours)

ด้วยเหตุที่มูลนิธิโตโยต้า ประเทศญี่ปุ่น มีโครงการ Know Our Neighbours หรือโครงการรู้จักเพื่อนบ้าน ซึ่งเป็นโครงการคัดเลือกหนังสือที่มีคุณค่าของประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชีย แปลและตีพิมพ์เป็นภาษาญี่ปุ่น เพื่อให้ชาวญี่ปุ่นได้รู้จักประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม สังคมและวิถีชีวิต โครงการตำราฯ เข้าร่วมในฐานะผู้คัดเลือกหนังสือและวรรณกรรมที่มีคุณค่าในภาษาไทยส่งต่อให้เกิดการแปลและตีพิมพ์เป็นภาษาญี่ปุ่นสำหรับชาวญี่ปุ่นได้รู้จักคนไทยและสังคมไทย

◀ ส่วนหนึ่งของวรรณกรรมไทยที่แปลและตีพิมพ์เป็นภาษาญี่ปุ่น

ในทางกลับกัน มูลนิธิโครงการตำราฯ ก็มีความต้องการแปลและตีพิมพ์หนังสือที่ช่วยให้คนไทยรู้จักประเทศเพื่อนบ้านในเอเชียเช่นกัน จึงได้เสนอโครงการในลักษณะเล่มต่อเล่ม ให้ทางมูลนิธิโตโยต้า ประเทศญี่ปุ่นพิจารณา (โดยจะสนับสนุนเฉพาะค่าจัดพิมพ์ไม่รวมค่าแปลและค่าดำเนินงาน) ซึ่งได้ทยอยแปลและตีพิมพ์ออกมารวม 8 รายการ ดังนี้

ประวัติศาสตร์ลาว

เติม วิภาคย์พจนกิจ เขียน
พิมพ์ครั้งที่ 1/2530 (เอกสารโรเนียว)
พิมพ์ครั้งที่ 2 ปี พ.ศ.2540, พิมพ์ครั้งที่ 3 พ.ศ.2542, พิมพ์ครั้งที่ 4 พ.ศ.2546

ประวัติศาสตร์กัมพูชา

เดวิด แชนดซ์เลนร์ เขียน พรรณงาม เง่าธรรมสาร และคณะ แปล
ตีพิมพ์ 3 ครั้ง ปี พ.ศ. 2540, 2543, 2546

พม่ากับการต่อต้านจักรวรรดินิยมอังกฤษ ค.ศ. 1885-1895

นิโนเมียนต์ เขียน ฉลอง สุนทราวาณิชย์ แปล
พิมพ์ครั้งที่ 1 ปี พ.ศ.2543

เวียดนาม : ประวัติศาสตร์ฉบับพิสดาร

เหงียนคักเวียน เขียน เพ็ชรี สุมิตร แปล
พิมพ์ครั้งที่ 1 ปี พ.ศ.2545

อันล่วงละเมิดมิได้

โฮเซ ริซัล เขียน จิตราภรณ์ ตันรัตนกุล แปล
พิมพ์ครั้งที่ 1 ปี พ.ศ.2548

ประวัติศาสตร์มาเลเซีย

บาร์บารา วัตสัน อันดายา และ
ลีโอนาร์ด วาย อันดายา เขียน
พรรนี ฉัตรพลรักษ์ แปล
พิมพ์ครั้งที่ 1 ปี พ.ศ.2549

รัฐในพม่า

โรเบิร์ท เอช เทย์เลอร์ เขียน พรรณงาม เง่าธรรมสาร แปล
พิมพ์ครั้งที่ 1 ปี พ.ศ.2549

การทำงานและบรรยากาศภายในมูลนิธิ

ช่วงทศวรรษ 2520 นับเป็นช่วงเวลาที่ถือว่ามูลนิธิโครงการตำราฯ เงียบเหงาที่สุด กิจกรรมและหนังสือมีไม่มากนัก และไม่ค่อยเป็นที่รับรู้ของสาธารณชน ภายในสำนักงานของมูลนิธิบางส่วนได้กลายสภาพเป็นอุตสาหกรรมภายในครัวเรือน เครื่องโรเนียวทำงานดังกระหึ่ม พร้อมด้วยกองกระดาษที่พิมพ์เสร็จรอการเรียงเข้าเล่มอยู่ระเกะระกะ ผลผลิตจากการหมุนโรเนียวนี้ทำได้ในปริมาณไม่มาก เผยแพร่ในวงจำกัด ไม่เป็นที่น่าสนใจและจดจำของผู้คน แต่เบื้องหลังนั้น ไม่ใช่เพียงแรงงานในการผลิตและเรียงเข้าเล่มเท่านั้น แต่ยังหมายถึงงานบรรณาธิการ งานพิมพ์ดีดและตรวจปรู๊ฟในกระดาษไข ซึ่งต้องลงแรงไม่น้อยกว่าการจัดพิมพ์ในระบบโรงพิมพ์เลย อย่างไรก็ตาม งานวิชาการฉบับหมุนโรเนียวของมูลนิธิในช่วงเวลาดังกล่าว ได้เกิดประโยชน์ต่อวงวิชาการไม่น้อย หลายต่อหลายเล่มเป็นที่สนใจและมีการตีพิมพ์จากสำนักพิมพ์ภายนอกในเวลาต่อมา

เกรียงศักดิ์ เชษฐพัฒนวนิช ผู้ช่วยเลขานุการมูลนิธิตั้งแต่พ.ศ. 2524–2536 (ปัจจุบันเป็นอาจารย์ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะมนุษย์ฯ มช.) ได้เล่าถึงบรรยากาศและการทำงานในอดีตว่าเป็นการยากในการแยกแยะกิจกรรมของมูลนิธิโครงการตำราให้ชัดเจน เพราะในความทรงจำนั้น กิจกรรมของมูลนิธิโครงการตำราฯ มักเกี่ยวพันและซ้อนทับกับกิจกรรมของสถาบันไทยคดีศึกษา มธ. กิจกรรมของคณะศิลปศาสตร์ มธ. หรือกิจกรรมของหน่วยงานกลางของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจังหวะและช่วงเวลาของทั้งอ.เสน่ห์ และอ.ชาญวิทย์ดำรงตำแหน่งสำคัญตามหน่วยงานนั้นๆ[8] นี่เป็นลักษณะเฉพาะของการทำงานที่ทำให้มูลนิธิโครงการตำราฯ ก้าวพ้นวิกฤตของความเงียบเหงา ด้วยการร่วมกิจกรรม ฝากชื่อให้สังคมไม่หลงลืม และในทางกลับกัน การทำงานที่ยืดหยุ่นและคล่องตัวของมูลนิธิโครงการตำราฯ ก็มีส่วนเสริมและผลักดันงานในระบบราชการให้เคลื่อนตัวสอดรับกับกิจกรรมสาธารณะได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

◀ ในช่วงปี 2530 ถึง 2537 มูลนิธิโครงการตำราฯ ได้ออก**จดหมายข่าว** ทั้งนี้เพราะทางมูลนิธิโครงการตำราฯ ได้ขยายบทบาทเข้าสู่พื้นที่การจัดสัมมนาทางวิชาการ ทั้งที่เป็นประเด็นทางวิชาการเฉพาะด้านและที่สอดรับการสถานการบ้านเมืองในแต่ละช่วงเวลา โดยมากมักเป็นการจัดร่วมกับองค์กรทางการศึกษาที่เป็นเครือข่ายกิจกรรมกันอยู่ ในอีกด้านหนึ่ง กิจกรรมการสัมมนา

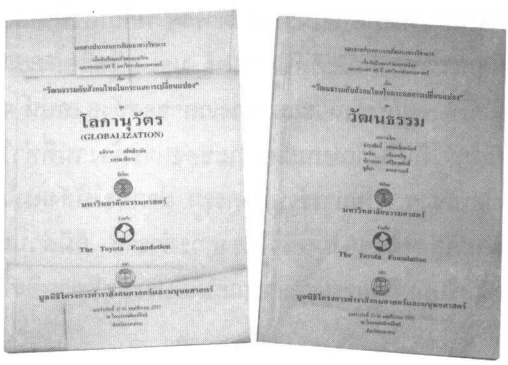
8 อ.เสน่ห์ จามริก เป็นผู้อำนวยการสถาบันไทยคดีศึกษา ปี พ.ศ.2524-2528 (อ.ชาญวิทย์ เกษตรศิริเป็นรอง ผ.อ. ไทยคดี) อ.ชาญวิทย์ เกษตรศิริ เป็นคณะบดีศิลปศาสตร์ มธ. ปี พ.ศ.2534-2537 เป็นอธิการบดี มธ. ปี พ.ศ.2537-2538

และความเคลื่อนไหวทางวิชาการอื่น ๆ ก็ถูกบันทึกและตีพิมพ์เป็นจดหมายข่าวของมูลนิธิโครงการตำราฯ โดยตีพิมพ์เป็นฉบับราย 3 เดือน เป็นการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารควบคู่ไปกับการสัมมนา

การสัมมนาที่หนองคาย

ปี พ.ศ.2537 มูลนิธิโตโยต้า ประเทศญี่ปุ่น ได้ร่วมกับ มูลนิธิโครงการตำราฯ และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จัดสัมมนาทางวิชาการในหัวเรื่อง **วัฒนธรรมกับสังคมไทยในกระแสการเปลี่ยนแปลง** ในวันที่ 15-16 พฤศจิกายน ณ โรงแรมฮอลิเดย์อินน์ จังหวัดหนองคาย โดยมีวัตถุประสงค์หลักให้นักวิชาการไทยที่รับทุนวิจัยทางวัฒนธรรมจากมูลนิธิโตโยต้า ประเทศญี่ปุ่น ให้มานำเสนอผลงานวิจัย ควบคู่กับการสัมมนาทางวิชาการว่าด้วยโลกาภิวัตรที่มีผลกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรมไทย ซึ่งเป็นประเด็นหลักที่สังคมไทยตื่นตัวอยู่ในขณะนั้น

การสัมมนาครั้งนี้เป็นการก้าวข้ามบรรยากาศที่เคยเงียบเหงาของมูลนิธิที่ดำรงมาร่วมทศวรรษ เพราะนี่คือการสัมมนาระดับชาติที่มีนักวิชาการทั้งไทยและต่างประเทศร่วมร้อยมาชุมนุม มูลนิธิโครงการตำราฯ ต้องประสานงานเตรียมการ บริหารจัดการจนสำเร็จลุล่วง โดยไม่ละเลยเนื้อหาทางวิชาการที่ต้องเกิดประโยชน์คุ้มค่า และยังมีกิจกรรมทัศนศึกษานครเวียงจันท์ปิดท้ายด้วยเหตุนี้ การสัมมนาที่หนองคาย คือจุดเปลี่ยนของช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ของมูลนิธิ เพราะหลังปี 2537 กิจกรรมของมูลนิธิเริ่มเฟื่องฟู

หนังสือชุด ประเทศเพื่อนบ้านของไทยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 20+1 เล่ม

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้ร่วมกับมูลนิธิโครงการตำราฯ จัดทำหนังสือชุด *ประเทศเพื่อนบ้านของไทยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้* จัดพิมพ์โดยคัดสรรจากงานวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาโทของมหาวิทยาลัยหลายแห่ง ที่เป็นประเด็นการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อเรียนรู้และความเข้าใจระหว่างผู้คนต่างวัฒนธรรม และความสงบผาสุกของภูมิภาค

เดิมทีระบุในโครงการนี้มีหนังสือรวม 20 เล่ม แต่ต่อมามีงานวิจัยเรื่อง*ชนกลุ่มน้อยในประเทศพม่า* ของ สกว.เอง ซึ่งมีเนื้อหาเข้าอยู่ในกลุ่มงานชุดนี้ จึงผนวกการจัดพิมพ์เข้ามาร่วมกลายเป็นงานชุด 20+1

รายการหนังสือชุด <u>ประเทศเพื่อนบ้านของไทยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้</u> (20+1 เล่ม)มีดังนี้

1. ปัญหาชายแดนไทย-พม่า *นคร พันธุ์ณรงค์*
2. ขบวนการคอมมิวนิสต์เวียดนาม *เชิดเกียรติ อัตถากร*
3. ข้อพิพาทเขตแดนไทย-เขมร *ทวีเกียรติ เจนประจักษ์*
4. กัมพูชา: นโยบายต่างประเทศไทยสมัยพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ *อรอนงค์ น้อยวงศ์*
5. เจ้านโรดม สีหนุ กับนโยบายความเป็นกลางของกัมพูชา *นภดล ชาติประเสริฐ*
6. ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-พม่า-กะเหรี่ยง *สมโชค สวัสดิรักษ์*
7. พม่า : นโยบายต่างประเทศไทยสมัยพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ *เวณิกา บุญมาคลี่*
8. ยะวา-ชวาในบางกอก *เวณิกา บุญมาคลี่*
9. ช่องแคบมะละกา-มาเลเซีย-อินโดนีเซีย *กิตติมา จันทร์ศรี*
10. มาเลเซีย : เอกภาพกับการศึกษา *พัชรินทร์ สวนฐิตะปัญญา*
11. บรูไน : อาณานิคมของอังกฤษ *ศิริพร สมัครสโมสร*
12. สื่อสัญลักษณ์ผ้าลาวเวียงจันท์ *ชนิดา ตั้งถาวรสิริกุล*
13. สิบสองพันนา : รัฐจารีต *ณัชชา เลาหศิรินาถ*
14. ประเทศราชของสยามในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว *ชวลีย์ ณ ถลาง*
15. ศรีธนญชัยในอุษาคเนย์ *กัญญรัตน์ เวชชศาสตร์*
16. ราชาธิราช สามก๊ก และไซฮั่น : โลกทัศน์ชนชั้นนำไทย *กรรณิการ์ สารทปรุง*
17. เวียดนามในเมืองไทย *ผุสดี จันทวิมล*
18. มอญในเมืองไทย *สุภรณ์ โอเจริญ*
19. ลาวในกรุงรัตนโกสินทร์ *บังอร ปิยะพันธุ์*
20. สามทศวรรษอาเซี่ยน *พิษณุ สุวรรณะชฎ*
21. ชนกลุ่มน้อยในประเทศพม่า *พรพิมล ตรีโชติ*

เริ่มต้นกิจกรรมทางวิชาการกับมูลนิธิ โตโยต้า ประเทศไทย

ช่วงปี พ.ศ.2537-2538 อ.ชาญวิทย์ เกษตรศิริ ในฐานะที่เป็นอธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จึงเป็นกรรมการโดยตำแหน่งในมูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย ซึ่งเป็นองค์กรการกุศลของภาคธุรกิจเอกชนที่มีชื่อเสียงของประเทศ และเมื่อ อ.ชาญวิทย์ลาออกจากตำแหน่งอธิการบดี ก็เป็นการสิ้นสุดบทบาทของการเป็นกรรมการมูลนิธิโตโยต้าประเทศไทยด้วย แต่อย่างไรก็ตาม อ.ชาญวิทย์ ก็ได้รับเชิญให้กลับเข้าเป็นกรรมการในมูลนิธิโตโยต้าฯ เพื่อร่วมคิดกิจกรรมทางวิชาการ ซึ่งมูลนิธิโตโยต้าประเทศไทยมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมทางด้านนี้อยู่แล้ว

และเกิดกิจกรรมต่อเนื่องระหว่าง 2 หน่วยงานนี้คือ

ปี พ.ศ. 2542

การสัมมนาทางวิชาการ Ayutthaya and Asia

เป็นการร่วมมือระหว่างมูลนิธิโครงการตำราฯ กับทางมูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย ในวาระโอกาส 72 พรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยจัดที่ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร 23 พฤษภาคม 2542 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จเป็นองค์ประธาน

ปี พ.ศ. 2544

การสัมมนาทางวิชาการ

สังคโลก – สุโขทัย – อยุธยากับเอเชีย

เป็นความร่วมมือกันระหว่างมูลนิธิโครงการตำรา จัดร่วมกับมูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย บริษัทโตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทยจำกัด และโครงการอาณาบริเวณศึกษา 5 ภูมิภาค (อบศ.5) เพื่อศึกษาเรื่องราวของอดีต ปัจจุบัน และอนาคตของสังคโลก ในมุมมองของนักวิชาการไทยและนักวิชาการจากประเทศเพื่อนบ้านที่อยู่บนเส้นทางการค้าสังคโลกในอดีต มีนิทรรศการเรื่องสังคโลกจัดแสดง

การสัมมนาครั้งนี้ เริ่มมีการนำคณะสื่อมวลชนเดินทางทัศนศึกษาก่อนวันสัมมนา เพื่อเป็นการทำความรู้จักและทำความเข้าใจบริบทของการสัมมนา

มีการจัดพิมพ์หนังสือ สรุปการสัมมนาในปี 2542 เรื่อง **อยุธยากับเอเชีย**

ปี พ.ศ. 2545

การสัมมนาทางวิชาการ *สุวรรณภูมิ : ผู้คนและแผ่นดิน*

เป็นความร่วมมือกันระหว่างมูลนิธิโครงการตำรา จัดร่วมกับมูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย บริษัท โตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด และโครงการอาณาบริเวณศึกษา 5 ภูมิภาค (อบศ 5) เพื่อศึกษา และทำความเข้าใจในความเปลี่ยนแปลงในด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว ที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของผู้คน วัฒนธรรม ระบบนิเวศวิทยา กลุ่มชาติพันธุ์ โดยเน้นเป้าหมายที่ 3 ประเทศในอินโดจีน

การสัมมนาจัดในวันที่ 29-30 พฤศจิกายน 2545 ณ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร การสัมมนาครั้งนี้มีการพาคณะสื่อมวลชนเดินทางสำรวจในเส้นทาง เสียมเรียบ – พนมเปญ – โฮจิมินห์ซิตี้

มีการจัดพิมพ์หนังสือ สรุปผลการสัมมนาในปี 2544 เรื่อง .**สังคโลก – สุโขทัย - อยุธยากับเอเชีย.**

ปี พ.ศ. 2546

การสัมมนาวิชาการเรื่อง *รัชกาลที่ 5 : สยามกับอุษาคเนย์ และชมพูทวีป*

เป็นความร่วมมือกันระหว่างมูลนิธิโครงการตำรา จัดร่วมกับมูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย บริษัท โตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด จัดขึ้นเนื่องในโอกาสที่วัดพระราชสมภพครบ 150 ปี ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จัดในวันที่ 20 พฤศจิกายน 2546

การสัมมนาครั้งนี้เป็นการศึกษาและทำความเข้าใจในพระราชกรณียกิจของรัชกาลที่ 5 ในการเสด็จต่างประเทศในอุษาคเนย์และอินเดีย ก่อนการสัมมนา มีการพาคณะสื่อมวลชนตามรอยเส้นทางเสด็จของรัชกาลที่ 5 ถึงชมพูทวีป

การสัมมนาครั้งนี้มีการจัดพิมพ์หนังสือประกอบ 5 เล่มคือ

1. **ร.5 เสด็จอินเดีย** *สาคชิดอนันท สหาย* เขียน *กัณฐิกา ศรีอุดม* แปล
2. **รายงานชวา สมัย ร.5** *รายงานการดูงานของคณะข้าราชการกระทรวงเกษตร พ.ศ. 2450*
3. **พระศรีมหาโพธิ์ : จากชมพูทวีปสู่สุวรรณภูมิ** รวมบทความ โดย *อัครพงษ์ คำคูณ*
4. **ไพร่สมัย ร.5 : ความเปลี่ยนแปลงของระบบไพร่และผลกระทบต่อสังคมไทยในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว** *อัญชลี สุสายัณห์* แต่ง
5. **สุวรรณภูมิ : ผู้คนและแผ่นดิน** (หนังสือสรุปการสัมมนาทางวิชาการ ปี 2545)

ปี พ.ศ.2547

การสัมมนาทางวิชาการเรื่อง *200 ปี พระเจ้ากรุงสยาม*

เป็นความร่วมมือกันระหว่างมูลนิธิโครงการตำรา จัดร่วมกับมูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย บริษัท โตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด ในโอกาสที่วันพระราชสมภพครบ 200 ปี ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

เป็นการทำความเข้าใจถึงนัยแห่งการค้าเสรีที่เข้ามากับสนธิสัญญาเบาว์ริง และภาพสังคมสยามในสมัยนั้นโดยศึกษาผ่านชุมนุมประกาศของรัชกาลที่ 4 .จัดขึ้นเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2547 ณ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร

ในงานสัมมนาครั้งนี้มีการจัดพิมพ์หนังสือรวม 3 ชุดคือ

1. **ชุมนุมประกาศรัชกาลที่ 4**
2. **พระราชอาณาจักรและราษฎรสยาม** *เซอร์จอห์น เบาว์ริง* เขียน
3. **รัชกาลที่ 5 : สยามกับอุษาคเนย์และชมพูทวีป** *(หนังสือสรุปการสัมมนาปี 2546)*

ปีพ.ศ.2548

การสัมมนาทางวิชาการเรื่อง
30 ปีความสัมพันธ์ไทย-จีน 600 ปี ซำปอกง/เจิ้งเหอ กับอยุธยาและอุษาคเนย์

เป็นความร่วมมือกันระหว่างมูลนิธิโครงการตำรา จัดร่วมกับมูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย บริษัท โตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด ในโอกาสที่ครบรอบ 30 ปีความสัมพันธ์ไทย-จีน และครบ 600 ปี ของแม่ทัพเรือเจิ้งเหอ สัญลักษณ์ใหม่ของจีนในความพยายามขยายอิทธิพลในภูมิภาค ทั้งนี้เพื่อทำความเข้าใจถึงเรื่องราวและบริบททางประวัติศาสตร์ของความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับมหาอำนาจจีนทั้งในอดีตและปัจจุบัน

จัดขึ้นเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2548 ณ หอประชุมกองทัพเรือ

ในการสัมมนาครั้งนี้ได้จัดพิมพ์หนังสือประกอบคือ

1. **จิ้มก้องและกำไร : การค้าไทยจีน 2695-2396/1652-1853**
   สารสิน วีระผล เขียน *พรรณงาม เง่าธรรมสาร และคณะ* แปล
2. **สังคมจีนในประเทศไทย**
   จี.วิลเลียม สกินเนอร์ เขียน *พรรณี ฉัตรพลรักษ์ และคณะ* แปล
3. **พระเจ้ากรุงสยาม กับเซอร์จอห์น เบาว์ริง** หนังสือสรุปการสัมมนาปี 2547
4. **เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง 30 ปีความสัมพันธไทย-จีน** รวม 12 รายการ

ปี พ.ศ.2549

การสัมมนาทางวิชาการเรื่อง

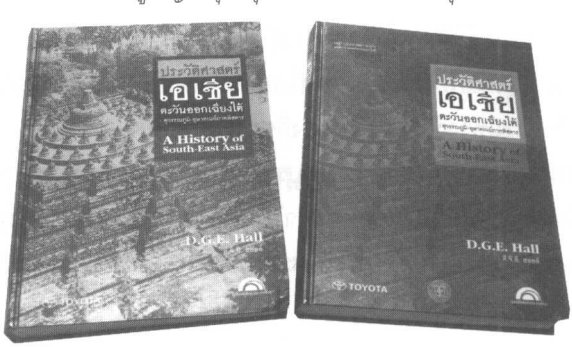
แม่น้ำโขง-สาละวิน ผู้คน ผืนน้ำ และสุวรรณภูมิของอุษาคเนย์

เป็นความร่วมมือกันระหว่างมูลนิธิโครงการตำรา จัดร่วมกับมูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย บริษัท โตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจถึงผลกระทบอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสายน้ำสายสำคัญยิ่งของเอเชียและของโลก 2 สายที่มีกำเนิดใกล้กัน และเป็นแม่น้ำสายนานาชาติ การแย่งชิงทรัพยากรน้ำและพลังงานจากการสร้างเขื่อน ได้ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศวิทยา รวมตลอดไปถึงวิถีชีวิต สังคมและวัฒนธรรมของผู้คนที่อยู่ท้ายน้ำ

การสัมมนาจัดขึนในวันที่ 23-24 พฤศจิกายน 2549 ณ โรงแรมเซ็นทรัลดวงตะวัน เชียงใหม่ มีการจัดทัศนศึกษาแม่น้ำสาละวิน บริเวณอำเภอสบเมย จ.แม่ฮ่องสอน ในวันที่ 25-26 พฤศจิกายน 2549

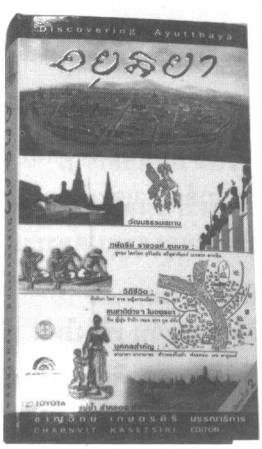
มีการจัดพิมพ์หนังสือเพื่อร่วมในการสัมมนาครั้งนี้คือ

1. **ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สุวรรณภูมิอุษาคเนย์ภาคพิสดาร**
   ดี.จี.อี. ฮอลล์ เขียน *ท่านผู้หญิงวรุณยุพา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา และคณะ* แปล

2. **ลุ่มน้ำโขง : วิกฤต การพัฒนา และทางออก**
   ชาญวิทย์ เกษตรศิริ กัมปนาท ภักดีกุล บรรณาธิการ
3. **แม่น้ำโขง : จากต้าจู-ล้านช้าง-ตนเลธม ถึง กิ๋วล่อง**
   ชาญวิทย์ เกษตรศิริ อัครพงษ์ ค่ำคูณ บรรณาธิการ
4. **30 ปีความสัมพันธ์ไทย-จีน 600 ปี ซำปอกง/เจิ้งเหอ กับอยุธยาและอุษาคเนย์**
   หนังสือสรุปการสัมมนาปี 2548
5. **เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง**
   แม่น้ำโขง-สาละวิน ผู้คน ผืนน้ำ และสุวรรณภูมิของอุษาคเนย์ รวม 16 รายการ

หนังสือ Discovering Ayutthaya

จัดพิมพ์โดยความร่วมมือระหว่างมูลนิธิโครงการตำราฯ ร่วมกับมูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย และบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด เป็นความสืบเนื่องจากการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง Ayutthaya and Asia ปี พ.ศ. 2542 มีความคิดที่จะจัดทำหนังสือคู่มืออยุธยาเพื่อให้บุคคลทั่วไปได้เข้าใจอยุธยาในทางประวัติศาสตร์สังคม มีการเตรียมการยาวนานร่วม 3 ปี ระดมนักวิชาการทางอยุธยาศึกษาเกือบ 30 ท่าน หนังสือเล่มนี้ถูกตีพิมพ์ซ้ำ 4 ครั้งภายในเวลา 4 ปี และอยู่ระหว่างการแปลและตีพิมพ์เป็นภาษาญี่ปุ่นและภาษาอังกฤษ

ทุนสนับสนุนกิจกรรมจากมูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย

ตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย ได้ให้ทุนปีละ 1.5 ล้านบาทแก่ทางมูลนิธิโครงการตำราฯ เพื่อดำเนินกิจกรรมทางวิชาการ ซึ่งแบ่งกิจกรรมออกเป็น 3 ส่วนคือ

1. **อบรมอยุธยาศึกษา** เป็นการจัดอบรมครูในหมวดสังคมและพาทัศนศึกษาในจังหวัดอยุธยา เพื่อให้ครูได้รู้จักจังหวัดอยุธยาในบริบททางประวัติศาสตร์สังคม โดยใช้หนังสือ Discovering Ayutthaya เป็นคู่มือประกอบ มีการจัดอบรมครูไปแล้ว 2 ครั้ง ๆ ละ 80 ท่าน

2. **การจัดสัมมนาเรื่องประเทศเพื่อนบ้าน** ในต่างจังหวัด เพื่อขยายพื้นที่การรับรู้และความเข้าใจ ในสาระที่เกี่ยวโยงกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาค มีการจัดกิจกรรมนี้ไปแล้ว 2 ครั้ง คือ

   มกราคม 2548 ที่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย ในหัวข้อ *ผู้คน แผ่นดิน และผืนน้ำ ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง*

   กรกฎาคม 2548 ที่มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สัมมนาตลาดวิชา มหาวิทยาลัยชาวบ้าน เรื่อง *แม่น้ำโขง : ผู้คน แผ่นดิน ผืนน้ำ กับกระแสโลกาภิวัตน์*

3. **สนับสนุนการจัดพิมพ์หนังสือวิชาการ** โดยมูลนิธิโครงการตำราคิดเลือกหนังสือที่เหมาะสมและจัดพิมพ์ตามงบประมาณอย่างอิสระ ดูรายละเอียดในภาคผนวก

การสัมมนาที่มูลนิธิโครงการตำราฯ จัดร่วมกับองค์กรเครือข่าย

ตลอดทศวรรษหลัง กิจกรรมหลักของมูลนิธิ ที่ตีคู่มากับการจัดพิมพ์หนังสือ ก็คือการจัดสัมมนา ซึ่งสามารถแบ่งรูปแบบการสัมมนาเป็นกลุ่มใหญ่ ได้ 2 ประเภทคือ

1. **book launch** กลายเป็นธรรมเนียมของมูลนิธิโครงการตำราฯ ที่จะต้องจัดกิจกรรมเปิดตัวหนังสืออย่างเป็นทางการ ซึ่งย้อนกลับไปครั้งแรก ๆ เมื่อปี 2541 หนังสือเล่มแรกที่จัด book launch ก็คือ *สามทศวรรษอาเซียน* หนังสือในโครงการร่วมกับทาง สกว. book launch ยังมีประโยชน์ไม่เพียงทางวิชาการเท่านั้น แต่ยังหมายถึงการประชาสัมพันธ์ในสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ ด้วย
2. **บรรยายสาธารณะ-ตลาดวิชา** คือการขยายกิจกรรมทางวิชาการออกนอกพื้นที่ของวงวิชาการเข้าสู่พื้นที่สาธารณะ หรือบุคคลทั่วไป กิจกรรมตลาดวิชา มีผลต่อการประชาสัมพันธ์งานของมูลนิธิฯ การกระจายหนังสือในวงกว้าง

การจัดสัมมนาในลักษณะตลาดวิชาที่สำคัญอันควรค่าแก่การบันทึก

ปี 2543

สัมมนาเรื่อง **แลไปข้างหน้า : ปฏิวัติสยาม 2475** ในโอกาสฉลอง 100 ปี นายปรีดี พนมยงค์

ปี 2544

เสวนาวิชาการเรื่อง **ปรีดี พนมยงค์ กับ 4 ส.ส.อีสาน + กับการเมืองไทย**

ปี 2545

บรรยายสาธารณะ **เรื่อง 70 ปีประชาธิปไตย**

เสวนาวิชาการเรื่อง **72 ปี จิตร ภูมิศักดิ์**

ปี 2546

บรรยายสาธารณะ-ตลาดวิชา-มหาวิทยาลัยประชาชน ในหัวเรื่อง **30 ปี 14 ตุลา กับประชาธิปไตย** โดยเป็นการจัดบรรยายประจำวันเสาร์ ตั้งแต่ 2 สิงหาคม - 28 กันยายน 2546 รวม 9 ครั้ง

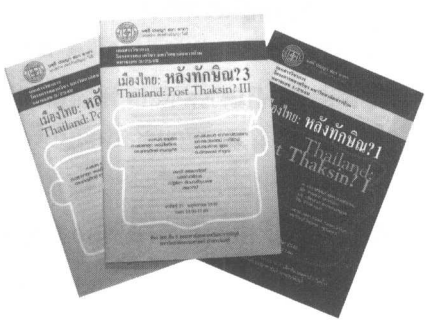
ปาฐกถาพิเศษ **เนื่องในวาระ 70 ปี สุลักษณ์ ศิวรักษ์** ณ โรงเรียนรุ่งอรุณ วันที่ 2 พฤศจิกายน 2546

ปี 2548

เสวนาวิชาการเรื่อง **24 มิถุนายน 2475 : อยากจำ กลับลืม อยากลืม กลับจำ**
เสวนาวิชาการเรื่อง **พม่ามองไทย ไทยมองพม่า**
บรรยายสาธารณะเรื่อง **สิทธิมนุษยชนชาติไทย กรณีนายสมชาย นิละไพจิตร**
เสวนาวิชาการเรื่อง **เจิ้งเหอ/ซำปอกง : ราชนาวีหมิงกับอยุธยาและอุษาคเนย์**
อมรมเกียรติบัตรเรื่อง **14 ตุลา : ตลาดวิชาสำหรับครู-อาจารย์ นักเรียน นิสิต**

ปี 2549

สัมมนาวิชาการเรื่อง เมืองไทย : หลังทักษิณ? 1 / มีนาคม 2549
สัมมนาวิชาการเรื่อง เมืองไทย : หลังทักษิณ? 2 / มีนาคม 2549
สัมมนาวิชาการเรื่อง เมืองไทย : หลังทักษิณ? 3 / พฤษภาคม 2549
สัมมนาวิชาการเรื่อง เมืองไทย : หลังทักษิณ? 4 / กรกฎาคม 2549

หนังสือชุดของมูลนิธิโครงการตำราฯ

ด้วยการวางแผนงานระยะยาว หนังสือที่ออกเป็นต่างช่วงเวลาของมูลนิธิโครงการตำราฯ เมื่อมีมากเข้าก็สามารถจัดกลุ่มเป็นชุดหนังสือที่น่าสนใจได้ 2 กลุ่มคือ

ชุดประวัติศาสตร์การเมืองไทย

เป็นความพยายามของมูลนิธิโครงการตำราฯ ที่ต้องการให้มีหนังสือสำหรับการศึกษาค้นคว้าในเรื่องประวัติศาสตร์การเมืองสมัยใหม่ คือช่วงตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2475 ถึงปัจจุบัน เป็นการเปิดพื้นที่แห่งการเรียนรู้ถึงยุคสมัยที่สังคมไทยละเลย

รายการหนังสือและรายละเอียดเป็นรายเล่ม

ชุดประวัติศาสตร์การเมืองไทย

ประวัติการเมืองไทย 2475-2500

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ เขียน
พิมพ์ครั้งที่ 1 ปี พ.ศ.2533
พิมพ์ครั้งที่ 2 ปี พ.ศ.2538
พิมพ์ครั้งที่ 3 ปี พ.ศ.2544
พิมพ์ครั้งที่ 4 ปี พ.ศ.2549

บันทึกการสัมมนา จอมพล ป.พิบูลสงคราม กับการเมืองไทยสมัยใหม่

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และคณะ บรรณาธิการ
พิมพ์ครั้งที่ 1 ปี พ.ศ. 2540
พิมพ์ครั้งที่ 2 ปี พ.ศ. 2544

จาก 14 ถึง 6 ตุลา

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ ธำรงศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์
บรรณาธิการ
พิมพ์ครั้งที่ 1 ปี 14 ตุลาคม พ.ศ.2541
พิมพ์ครั้งที่ 2 ปี 6 ตุลาคม พ.ศ.2542
พิมพ์ครั้งที่ 3 ปี 6 ตุลาคม พ.ศ.2544

2475 การปฏิวัติสยาม

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ เขียน
พิมพ์ครั้งที่ 1 ปี พ.ศ.2543

2475 และ 1 ปีหลังการปฏิวัติ

ธำรงศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์ เขียน
พิมพ์ครั้งที่ 1 ปี พ.ศ.2543

อวสานสมบูรณาญาสิทธิราชย์ในสยาม

เบนจามิน เอ.บัทสัน เขียน *พรรณงาม เง่าธรรมสาร และคณะ* แปล

พิมพ์ครั้งที่ 1 ปี พ.ศ.2543

พิมพ์ครั้งที่ 2 ปี พ.ศ.2547

ปรีดี พนมยงค์ และ 4 รัฐมนตรีอีสาน+1

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ ธำรงศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์ บรรณาธิการ

พิมพ์ครั้งที่ 1 ปี พ.ศ.2544

หนังสือและวีซีดี : 14 ตุลา บันทึกประวัติศาสตร์

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ

จัดทำเป็นวีซีดี ครั้งแรก ตุลาคม 2546

ปฏิวัติ 2475

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ ธำรงศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์ เขียน

พิมพ์ครั้งที่ 1 ปี พ.ศ.2547

3 ทศวรรษ 14 ตุลา กับประชาธิปไตยไทย

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ บรรณาธิการ

พิมพ์ครั้งที่ 1 ปี พ.ศ.2547

ธรรมศาสตร์ และการเมืองเรื่องพื้นที่

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ บรรณาธิการ

พิมพ์ครั้งที่ 1 ปี พ.ศ.2548

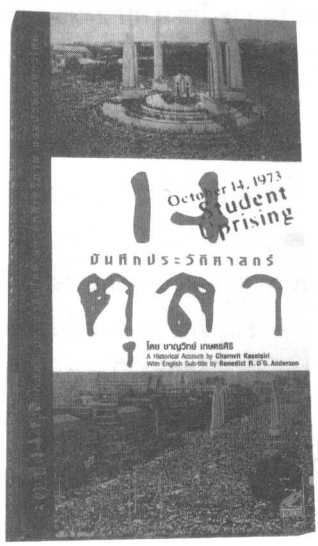
การเมืองระบบพ่อขุนอุปถัมภ์แบบเผด็จการ

ทักษ์ เฉลิมเตียรณ เขียน

พิมพ์ครั้งที่ 2 ปี พ.ศ.2548

จาก 14 ถึง 6 ตุลา และทองปาน

พิมพ์ครั้งที่ 1 ปี พ.ศ.2549

ชุดงานเขียนของ อ.เสน่ห์ จามริก

ศาตราจารย์เสน่ห์ จามริก ในฐานะที่เป็นประธานมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ และท่านก็เป็นนักวิชาการทางรัฐศาสตร์ ที่พยายามอธิบายทำความเข้าใจความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในสังคมไทย ในหลาย ๆ ประเด็นที่ควรค่าแก่การศึกษา อาทิ ประเด็น 14 ตุลา สิทธิมนุษยชน ซึ่งโยงมาถึงปัญหาความขัดแย้งเรื่องรัฐธรรมนูญ ว่ารัฐธรรมนูญจะสร้างสรรค์สิทธิมนุษยชนให้กับสังคมได้อย่างไร ซึ่งเป็นการทำความเข้าใจในเรื่องยากแต่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสงบสุขของบ้านเมือง

อ.เสน่ห์ จามริก ได้รับรางวัล Toyota Thailand Foundation "Honorary" Award (TTF Award) ซึ่งเป็นรางวัลอันทรงเกียรติที่ทางมูลนิธิโตโยต้าประเทศไทยมอบให้แก่บุคคลที่ยกระดับวงวิชาการไทย

ที่สามารถนำเสนองานวิชาการอันมีคุณค่า ลุ่มลึก หนักแน่น และเอื้อประโยชน์ต่อการแก้วิกฤตของสังคมไทย ทางมูลนิธิโตโยต้าประเทศไทยยังมีส่วนสนับสนุนการพิมพ์เผยแพร่งานเขียนของ อ.เสน่ห์ จามริกด้วย

รายการหนังสือและรายละเอียดเป็นรายเล่มของอ.เสน่ห์

การเมืองไทยกับพัฒนาการรัฐธรรมนูญ

เสน่ห์ จามริก เขียน

พิมพ์ครั้งที่ 1 ปี พ.ศ. 2529

พิมพ์ครั้งที่ 2 ปี พ.ศ. 2540

พิมพ์ครั้งที่ 3 ปี พ.ศ. 2549

เสน่ห์ จามริก : รัฐศาสตร์กับการเมืองไทย

รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์ อุกฤษฏ์ ปัทมานันท์ บรรณาธิการ

พิมพ์ครั้งที่ 1 ปี พ.ศ. 2530

สิทธิมนุษยชน เส้นทางสู่สันติประชาธรรม

เสน่ห์ จามริก เขียน

พิมพ์ครั้งที่ 1 ปี พ.ศ. 2534

สิทธิมนุษยชน : เกณฑ์คุณค่าและฐานความคิด

เสน่ห์ จามริก เขียน

พิมพ์ครั้งที่ 1 ปี พ.ศ. 2542

บทวิเคราะห์ว่าด้วยการศึกษา กับปัญหาสภาวะความรู้มนุษย์

เสน่ห์ จามริก เขียน

พิมพ์ครั้งที่ 1 ปี พ.ศ. 2546

สรุปปิดท้าย

ทุกวันนี้มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์เป็นที่รู้จักของผู้คนในสังคมวงกว้าง การจัดสัมมนาแต่ละครั้งมีผู้คนนับร้อยเข้าร่วม โดยเฉพาะการสัมมนาประจำปีครั้งล่าสุดน่าจะมีผู้สนใจเข้าร่วมหมุนเวียนร่วม 500 ท่าน แต่หากย้อนกลับไปเพียงก่อนปี 2537 ภาพของมูลนิธิฯจะไปคนละทาง เงียบเหงาไร้ความคึกคัก อ.ธำรงศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์ (ภาควิชาประวัติศาสตร์ ม.รังสิต) กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการมูลนิธิโครงการตำราฯ ยุคปัจจุบัน ได้ให้ทัศนะอย่างน่าสนใจว่า ความแตกต่างของ 2 ยุคนั้นมีแน่นอน แต่มีความเหมือนที่ไม่เปลี่ยนแปลงอยู่ 2 อย่างคือ มูลนิธิฯ มีพนักงานประจำที่กินเงินเดือนอยู่ 2 คน และยอดเงินคงเหลือในบัญชีของมูลนิธิก็อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน

มูลนิธิโครงการตำราฯ น่าจะเป็นหนึ่งในมูลนิธิที่มีเงินในบัญชีน้อยที่สุด แต่กลับใช้เงินสร้างกิจกรรมอย่างต่อเนื่องมากที่สุด มีความกล้าที่จะทำงานแพง ๆ และยากอยู่เสมอ ภาระอันหนักคงตกอยู่กับ อ.ศุภลักษณ์ เลิศแก้วศรี (คณะพาณิชย์ฯ มธ.) กรรมการและเหรัญญิกมูลนิธิฯ

ต้องยอมรับว่าความสำเร็จของมูลนิธิในช่วงทศวรรษหลังนี้ มาจากความคิดอ่านและบุกงานของ อ.ชาญวิทย์ เกษตรศิริ โดยเฉพาะหลังการลาออกจากตำแหน่งอธิการบดี มธ.เมื่อปี 2538 และเกษียณราชการเมื่อปี 2544 กิจกรรมของมูลนิธิมีความเคลื่อนไหวมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด และเช่นกันปี 2547 กิจกรรมของมูลนิธิเงียบหายไป โดยเฉพาะการสัมมนาตลาดวิชา เพราะเป็นปีที่ อ.ชาญวิทย์เดินทางไปสอนหนังสือในต่างประเทศ

ด้วยเหตุนี้กิจกรรมของมูลนิธิโครงการตำราฯ จึงเป็นภาพสะท้อนบุคลิกของอ.ชาญวิทย์นั่นเอง ซึ่งอาจพิจารณาลงรายละเอียดได้

งานวิชาการหนัก ๆ ที่สนุกและมีสีสัน อ.ชาญวิทย์เป็นครูประวัติศาสตร์ที่ประสบความสำเร็จคือเปลี่ยนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ที่มีเนื้อหาหนัก ๆ ให้ไม่น่าเบื่อ สนุกและเข้าใจง่าย ด้วยเหตุนี้เองงานสัมมนารวมทั้งหนังสือของมูลนิธิโครงการตำราฯ จึงมีความหนักแน่นของเนื้อหา แต่ต้องมีสีสันและความน่าสนใจในวิธีการนำเสนอ เป็นไปตามสไตล์อ.ชาญวิทย์

วิธีการทำงาน แม้ว่ามูลนิธิจะมีพนักงานประจำเพียง 2 คน แต่กลับมีผู้คนที่มักถูกเรียกใช้เป็นประจำอยู่จำนวนหนึ่ง ที่เป็นคนรู้งานและมีประสบการณ์ เข้าใจเนื้อหาและพร้อมจะสนุกกับงานในสไตล์อ.ชาญวิทย์ ไม่ว่าจะเป็นทีมทำหนังสือและสื่อสิ่งพิมพ์ซึ่งมีมากถึง 4 คณะ ทีมจัดและประสานงานสถานที่ ทีมจัดทัศนศึกษานอกสถานที่ ฯลฯ ในปีกด้านวิชาการก็เช่นกัน อ.ชาญวิทย์ได้ตอบอธิบายในเรื่องนี้ว่า *"ผมเลือกหัวข้อจากสถานการณ์และเหตุการณ์สำคัญของสังคมไทย ผนวกกับความสนใจ ความรู้ส่วนตัวที่มี ผนวกกับ 'ทรัพยากร' คือคน หรือผู้รู้ ที่พอจะหาได้ไม่ใกล้ไม่ไกลกับตัวเองนัก หมายถึงนักวิชาการ หรือผู้เชี่ยวชาญ ทั้งไทยและเทศ"*

การประสานงาน อ.ศรีประภา เพชรมีศรี(บัณฑิตวิทยาลัย มหิดล) หนึ่งในคณะกรรมการบริหารมูลนิธิโครงการตำราฯ เคยเล่าไว้ว่า จริง ๆ แล้ว กรรมการบริหารมูลนิธิโครงการตำราฯ ประชุมกันแทบทุกวันทุกคืน เพราะจะมีอีเมล์ของ อ.ชาญวิทย์ยิงมาตลอด ขายความคิดบอกเล่ากิจกรรมของมูลนิธิที่คิดอยู่ในใจ เพื่อขอความเห็นและข้อเสนอแนะ อ.วีระ สมบูรณ์ กรรมการบริหารมูลนิธิฯ อีกท่านหนึ่งเสริมว่า ต้องยอมรับว่า เครือข่ายอีเมล์ของ อ.ชาญวิทย์นั้นมีประสิทธิภาพมากและมีความ

สมบูรณ์แบบเครือข่ายหนึ่งของประเทศไทย และแน่นอนที่คณะทำงานล้วนอยู่ในเครือข่ายการสั่งงานด้วยวิธีที่รวดเร็วที่สุดนี้ด้วย

กลับมาที่ อ.ชาญวิทย์ ต่อคำถามที่ว่า อะไรคือแรงบันดาลใจหรือความผูกพันพิเศษ ที่ทำให้อาจารย์ทุ่มเทให้กับมูลนิธิ ฯ ยาวนานและต่อเนื่อง อ.ชาญวิทย์ได้ตอบมาทางอีเมล์ว่า *"คงจะตอบได้ว่ามาจาก อ.ป๋วย และ อ.เสน่ห์เป็นหลัก ซึ่งตรงกับความปรารถนาส่วนตัว ที่ต้องการเห็นตำราเรียนแบบที่เคยเห็นที่ต่างประเทศ ในเรื่องของไทยและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (เน้นหนักทางประวัติศาสตร์และการเมือง) และที่ต้องการให้มีเป็นหนังสือตำราในภาษาไทย"* ....และคำถามที่ว่าสถานะของมูลนิธิในปัจจุบันคืออะไร.. *"ผู้ผลิตงานประวัติศาสตร์สำคัญ ๆ ทั้งไทยและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เชื่อว่าหลายเล่ม หลายชิ้น จะคงความเป็น 'ตำราคลาสสิก' ต่อไปอีกนาน จนกว่าจะมีงานเล่มที่เหนือกว่า ทันสมัยกว่ามาแทนที่"*

ซึ่งตรงกับทัศนะของ อ.รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์ ที่เคยให้สัมภาษณ์ในคำถามเช่นนี้ว่า บทบาทของมูลนิธิฯ คือ ผู้ผลิตหนังสือที่จะเป็น milestone ทางตำราวิชาการของสังคมไทย เพราะหนังสือระดับคลาสสิกหลายต่อหลายเล่มต้องใช้ความทุ่มเทอย่างจริงจัง ซึ่งมูลนิธิโครงการตำราฯ ดำเนินการออกมาได้จำนวนหนึ่ง และมีรายการหนังสือตำราคลาสสิกอีกไม่น้อยที่รออยู่

อ.เสน่ห์ จามริก ได้ให้ทัศนะที่น่าคิดไว้ว่า *"ผมแบ่งยุคสมัยของมูลนิธิเป็น 2 ยุคเท่านั้น คือ ยุคก่อนชาญวิทย์ กับยุคชาญวิทย์ แต่ที่ต้องคิดต่อคือว่า แล้วหลังชาญวิทย์ มูลนิธิจะเป็นอย่างไร ต้องคิดกันแล้ว....."*

สง่า – สมถวิล ลือชาพัฒนพร
รวบรวม เรียบเรียง

ภาคผนวก 1 :
เอกสารอ้างอิง

เลขอนุญาต ที่ ต. ๖/๒๕๑๙

เลขที่คำขอ ที่ ๖/๒๕๑๙

ใบอนุญาตจัดตั้งสมาคมหรือองค์การ

ตามที่ นายป๋วย อึ้งภากรณ์

ได้ขออนุญาตจัดตั้ง มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ
๑. ส่งเสริมการจัดทำตำราภาษาไทยในแขนงสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ทั้งระดับมหาวิทยาลัย และก่อนมหาวิทยาลัย
๒. เผยแพร่ตำราของมูลนิธิในหมู่ผู้สอนวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ทั่วราชอาณาจักร
๓. ส่งเสริมการเรียบเรียงงานวิจัย และตำราชั้นสูง และรวบรวมเอกสารทางวิชาการออกตีพิมพ์
๔. ส่งเสริมกิจกรรมทางวิชาการด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
๕. ไม่ทำการค้ากำไร และไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง

และมีที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่ ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร นั้น

กรมการศาสนาได้พิจารณาแล้ว อนุญาตให้ดำเนินการจัดตั้งได้ และขอให้ปฏิบัติตามคำสั่งและข้อบังคับของกรมการศาสนา โดยเคร่งครัด

อนุญาต ณ วันที่ ๒ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๑๙

(นายวัชระ เอี่ยมโชติ)
อธิบดีกรมการศาสนา

บันทึกการประชุม

คณะกรรมการบริหารโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

ครั้งที่ ๑ /๒๕๐๙

ณ ห้องประชุมคณบดี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วันอังคารที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๐๙

กรรมการที่เข้าประชุม

๑. ศาสตราจารย์ ป่วย อึ้งภากรณ์ ประธานกรรมการ
๒. รองศาสตราจารย์ ประชุม โฉมฉาย กรรมการ
๓. รองศาสตราจารย์ สมศักดิ์ ชูโต "
๔. อาจารย์ เกษม ศิริสัมพันธ์ "
๕. อาจารย์ นิออน สนิทวงศ์ "
๖. นายสุลักษณ์ ศิวรักษ์ "
๗. อาจารย์ เสน่ห์ จามริก "

กรรมการที่ขาดประชุม

๑. อาจารย์ สังเวียน อินทรวิชัย
๒. อาจารย์ สุเทพ สุนทรเภสัช
๓. อาจารย์ นิพนธ์ คันธเสวี

เริ่มประชุมเวลา ๑๐.๐๐ น. สรุปรายงานการประชุมได้ดังต่อไปนี้

๑. ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบถึงจดหมายของนายวิลเลียม แบร็ดเลย์ แห่งมูลนิธิร้อคกี้เฟลเลอร์ มีข้อความขอให้ทำหนังสือในนามสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย เสนอขอความช่วยเหลือโครงการตำรา ฯ ที่ประชุมมอบให้นายเสน่ห์ จามริกยกร่างหนังสือตอบให้ประธานพิจารณาต่อไป

๒. ที่ประชุมพิจารณาเห็นว่า อาจารย์จำเนียร บุญมา **กรรมการไม่ผู้จะมีเวลามาร่วม** ประชุม ประธานรับจะติดต่อสอบถามเรื่องนี้ไปยังอาจารย์ จำเนียร บุญมา เอง

๓. อาจารย์ กมล สมวิเชียร กรรมการเดินทางไปลึกษาต่อ ณ สหรัฐอเมริกา และได้ขอลาออกจากคณะกรรมการ ฯ แล้ว ที่ประชุมตกลงตั้งให้อาจารย์ กมล สมวิเชียร เป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการ ฯ ในสหรัฐแทน

๔. อาจารย์ นิออน สนิทวงศ์ อาจารย์ เกษม ศิริสัมพันธ์ และอาจารย์ เสน่ห์ จามริก เสนอร่างระเบียบดำเนินงานเพื่อพิจารณา แต่ประธานเห็นว่าไม่มีเวลาพอ จึงเลื่อนไปพิจารณากันในการประชุมคราวต่อไปในวันอังคารที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๐๙.

เลิกประชุมเวลา ๑๑.๓๐ น.

หนังสือชุด วรรณไวทยากร
พิมพ์เป็นเล่มย่อยแต่ละสาขาวิชา

พุทธธรรม (๒๕ บาท)
พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต)

วรรณคดี (๒๕ บาท)
วรรณคดีวิจารณ์และการศึกษาวรรณคดี
เจตนา นาควัชระ
หัวเลี้ยวของวรรณคดีไทย
ม.ล. บุญเหลือ เทพยสุวรรณ

ภาษาศาสตร์ (๒๕ บาท)
อะไรคือบาลี
พระมหาเสรี ยรพงษ์ ปุณณวณฺโณ
การศึกษาประวัติความเป็นมาทางภาษา ฯ
วิจินต์ ภานุพงษ์

เศรษฐศาสตร์ (๒๕ บาท)
ระบบภาษีอากรเพื่อการพัฒนา
อรัญ ธรรมโน
ทฤษฎีอัตราการปกป้อง ฯ
จิราวุ อิศรางกูร ณ อยุธยา
มาตรการระหว่างประเทศ ฯ
ประชุม โฉมฉาย

นิติศาสตร์และการต่างประเทศ
การลดอาชญากรรมโดยการออกกฎหมาย ฯ
หยุด แสงอุทัย

สันติภาพกับองค์การสหประชาชาติ
วรพุทธิ ชัยนาม

วารสารศาสตร์ (๑๙ บาท)
การรักษาความลับของนักสื่อมวลชน
สุรัตน์ นุ่มนนท์
โอกาสและลักษณะอย่างไรที่นับว่าเหมาะสม ฯ
สุภา ศิริมานนท์

การศึกษา (๒๐ บาท)
เพื่อความเข้าใจสาระและธรรมชาติของการศึกษา
เอกวิทย์ ณ ถลาง
อุดมการทางการศึกษาของไทย
สุลักษณ์ ศิวรักษ์
บทบาทของมหาวิทยาลัยต่อการพัฒนาประเทศ
สิปปนนท์ เกตุทัต
บทบาทของพฤติกรรมศาสตร์ ฯ
รจิต บุรี

รัฐศาสตร์ (๒๐ บาท)
นิสิตนักศึกษากับการพัฒนาทางการเมืองไทย
สุจิต บุญบงการ
วัฒนธรรมการเมืองไทยกับการพัฒนาการเมือง
กมล สมวิเชียร
ค่านิยมของผู้นำกับการพัฒนา
ปราโมทย์ นาครทรรพ

ปรัชญา (๑๙ บาท)
ทรรศนะหนึ่งเกี่ยวกับปรัชญา-มนุษย์-โลก
โกศล สินธวานนท์
จริยศาสตร์
วิทย์ วิศทเวทย์
ปัญหาเกี่ยวกับ "ตัวตน" ในปรัชญาของเปลโต
พินิจ รัตนกุล

ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม (๑๙ บาท)
การเจรจาทางการทูตระหว่างไทยกับอังกฤษ
แถมสุข นุ่มนนท์
พระยาแขกเจ็ดหัวเมืองคบคิดขบถ
เดช บุนนาค
การใช้แบบความคิดเรื่อง "วัฒนธรรม" ฯ
พัทยา สายหู

(ไทยวัฒนาพานิชพิมพ์)

แบบ ๒๒

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมการศาสนา

ที่ ..... วันที่ 12 ธันวาคม 2526

เรื่อง ค่าสมนาคุณ

นมัสการ พระราชวรมุนี

ตามที่กรมการศาสนาได้ขออนุญาตพิมพ์หนังสือพุทธธรรม ซึ่งพระเดชพระคุณแต่งมอบลิขสิทธิ์ให้โครงการตำรา ฯ นั้น ในการนี้กระผมผู้รับผิดชอบได้เสนอเบิกค่าสมนาคุณจำนวนหน้าละ 100 บาท หนังสือหนา 176 หน้ากระดาษพิมพ์ จึงเป็นเงิน 17,600 บาท (หนึ่งหมื่นเจ็ดพันหกร้อยบาทถ้วน)

จึงขอถวายค่สมนาคุณดังกล่าวมาพร้อมนี้.

(นายสำรวย สารัคถ)

หนังสือพุทธธรรมนี้ อาตมภาพได้ปรับปรุงขึ้นตามอาการของโครงการตำรามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ของกรมวิชาการ แต่ยังมากไปด้วย เนื่องจากการปรับปรุงเพิ่มเติมออกไปอย่างมาก ทำให้เนื้อหาของหนังสือ อนุมาตามโครงการตำรา ฯ เป็นการยากที่จะเหมาะสมกับโครงการตำรา ฯ ในเรื่องอัตราการสมนาคุณนั้น เป็นเช่นนี้ ก็รู้สึกว่าควรจะมอบให้แก่โครงการตำรา ฯ อีกให้ดำเนินการตามระเบียบปฏิบัติทางราชการต่อไปเถิด

พุทธวรรษ ๒๕๒๖
๑๕ ธ.ค. ๒๕๒๖

ได้รับเงินค่าสมนาคุณ ในการพิมพ์หนังสือ
ตามรายการข้างต้น ๆ เป็นเงิน ๑๗,๖๐๐ บาท เมื่อ
๑๗ ธันวาคม ๒๕๒๖ ตามระเบียบพระคุณเจ้า พระราชวรมุนี

รักเมืองไทย

หนังสือชุดที่ 2 ของโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

รักเมืองไทย เป็นหนังสือรวมบทความวิชาการ เพื่อเป็นเกียรติแด่ ศาสตราจารย์ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ในโอกาสอายุครบ 60 ปี พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. 2519 แบ่งเป็น 2 เล่มใหญ่

- **รักเมืองไทย เล่ม 1**

  บรรณาธิการ : สมบัติ จันทรวงศ์ รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์

  (พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. 2519 โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 1,000 เล่ม)

  ออกแบบปกโดย ช่วง มูลพินิจ

  เป็นหนังสือรวมบทความวิชาการทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มี 4 ภาค โดยแต่ละภาคแยกเป็นหนังสือเล่มเล็ก 5 เล่ม ได้แก่

  ภาคประวัติศาสตร์และการเมือง

  ภาคปรัชญาและการเมืองในวรรณคดี

  ภาคครอบครัว การศึกษา และอุดมคติ

  ภาคการสาธารณสุขเพื่อมวลชน

- **รักเมืองไทย เล่ม 2**

  (พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. 2519 โรงพิมพ์พิฆเณศ, 2,000 เล่ม, 382 หน้า, 60.- บาท)

  บรรณาธิการ : ณรงค์ชัย อัครเศรณี รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์

  ออกแบบปกโดย ช่วง มูลพินิจ

  เป็นหนังสือรวมบทความวิชาการทางเศรษฐศาสตร์ มี 5 ตอน ได้แก่

  ตอนที่ 1 เศรษฐศาสตร์การเกษตรและการพัฒนาชนบท

  1. เกษตรกรกับคนกลาง

     ผู้เขียน : อัมมาร์ สยามวาลา

  2. วิเคราะห์หนี้สินของเกษตรกรและหนทางแก้ไข

     ผู้เขียน : สาธิต อุทัยศรี

  ตอนที่ 2 เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร

  1. โครงสร้างต้นทุนและรายได้ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

     ผู้เขียน : โอฬาร ไชยประวัติ

  2. พฤติกรรมการกู้ยืมจากต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

     ผู้เขียน : นิมิตร นนทพันธาวาทย์

  ตอนที่ 3 เศรษฐศาสตร์การคลัง

  1. ภาระของภาษีอากรและรายได้ของรัฐบาลต่อการกระจายรายได้ของครอบครัวไทย ปี 2512

     ผู้เขียน : เมธี ครองแก้ว

ตอนที่ 4 เศรษฐศาสตร์การศึกษา

1. อัตราผลตอบแทนที่เปลี่ยนแปลงในการลงทุนในการศึกษา
   ผู้เขียน : ศุภชัย พานิชภักดิ์
2. การประยุกต์ใช้ราคาเงาเข้ากับหุ่นจำลองผสม เพื่อการวางแผนการศึกษาของไทย
   ผู้เขียน : อภิชัย พันธเสน

ตอนที่ 5 เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ

1. ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับญี่ปุ่น การค้าและการลงทุน
   ผู้เขียน : ณรงค์ชัย อัครเศรณี และเซอิจิ นายา

ทุกเล่มมีคำอำนวยพรของกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ ประวัตินายป๋วย อึ๊งภากรณ์ และแบบปกโดย ช่วง มูลพินิจ

ภาคประวัติศาสตร์และการเมือง
บรรณาธิการ : สมบัติ จันทรวงศ์ รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์
(พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. 2519 โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2,000 เล่ม, 156 หน้า, 47.- บาท)

1. วังหน้า : ตำแหน่งผู้สืบราชสมบัติ?
   ผู้เขียน : ชาญวิทย์ เกษตรศิริ
2. ความคิดทางการเมืองของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ และระบบการเมืองแบบพ่อขุนอุปถัมภ์
   ผู้เขียน : ทักษ์ เฉลิมเตียรณ
3. อำนาจทางการเมืองของผู้นำทหารไทย : ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างจอมพล ป. พิบูลสงคราม กับจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์
   ผู้เขียน : สุจิต บุญบงการ
4. ลักษณะทั่วไปของข้าราชการชั้นผู้นำไทย : การศึกษาคุณลักษณะทางสังคมวิทยาและการศึกษาและแบบกระสวนของการเลื่อนชั้น
   ผู้เขียน : ลิขิต ธีระเวคิน

ภาคปรัชญาและการเมืองในวรรณคดี
บรรณาธิการ : สมบัติ จันทรวงศ์ รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์
(พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. 2519 โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2,000 เล่ม, 194 หน้า, 40.- บาท)

1. ลิลิตพระลอ : การศึกษาวิจารณ์ตามแนวพุทธปรัชญา
   พร้อมภาคผนวกรายงานการค้นคว้าเพื่อเสริมให้เห็นอิทธิพลของพุทธธรรมในลิลิตพระลอ
   ด้วยหลักการทางวรรณคดีเปรียบเทียบ 3 ตอน

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบลิลิตพระลอกับวรรณคดีเรื่องพระลอต่างสมัย
ตอนที่ 2 เปรียบเทียบลิลิตพระลอกับวรรณคดีที่แต่งร่วมสมัย
ตอนที่ 3 พุทธธรรม : เครื่องชี้นำกวีสมัยอยุธยาตอนต้น
ผู้เขียน : ชลธิรา กลัดอยู่

2. บทวิเคราะห์การศึกษาทางการเมืองในงานเขียนประเภทนิทานของสุนทรภู่
ผู้เขียน : สมบัติ จันทรวงศ์

ภาคครอบครัว การศึกษา และอุดมคติ
บรรณาธิการ : สมบัติ จันทรวงศ์ รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์
(พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. 2519 โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2,000 เล่ม, 112 หน้า, 31.- บาท)

1. บทบาทของครอบครัวที่มีต่อบุคลิกภาพของคนไทย
ผู้เขียน : สนิท สมัครการ
2. การศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบทในประเทศไทย
ผู้เขียน : นิโคลัส เบ็นเน็ตต์
3. อุดมคติของการดำรงชีวิตตามแนวความคิดของวัฒนธรรมจีน
ผู้เขียน : ส. ศิวรักษ์

ภาคการสาธารณสุขเพื่อมวลชน
บรรณาธิการ : สมบัติ จันทรวงศ์ รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์
(พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. 2519 โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2,000 เล่ม, 74 หน้า, 24.- บาท)

1. การสาธารณสุขเพื่อมวลชน
ผู้เขียน : ประเวศ วะสี

ตราสาร

มูลนิธิ "โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์"

ชื่อ ข้อ 1. มูลนิธินี้ให้ชื่อว่า "มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์" เรียกชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า เดอะ ฟาวน์เดชั่น ฟอร์ เดอะ โปรโมชั่น ออฟ โซเชียล ไซน์เซส แอนด์ ฮิวแมนนิตี้ เทกซ์บุคส์ เขียนเป็นภาษาอังกฤษว่า "The Foundation for the Promotion of Social Sciences and Humanities Textbooks."

วัตถุประสงค์ ข้อ 2. วัตถุประสงค์ของมูลนิธิมีดังนี้ คือ

2.1 ส่งเสริมการจัดทำตำราภาษาไทยในแขนงสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ทั้งระดับมหาวิทยาลัย และก่อนมหาวิทยาลัย

2.2 เผยแพร่ตำราของมูลนิธิในหมู่ผู้สอนวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ทั่วราชอาณาจักร

2.3 ส่งเสริมการเรียบเรียงงานวิจัยและตำราชั้นสูง และรวบรวมเอกสารทางวิชาการ ออกตีพิมพ์

2.4 ส่งเสริมกิจกรรมทางวิชาการด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

2.5 ไม่ทำการค้ากำไร และไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมือง

สำนักงาน ข้อ 3 สำนักงานมูลนิธิตั้งอยู่ เลขที่ 413/38 ถนนอรุณอัมรินทร์ ตำบลบางยี่ขัน เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร

ทุนทรัพย์และทรัพย์สิน ข้อ 4 ทรัพย์สินของมูลนิธิมีทุนเริ่มแรก คือ

4.1 เงินสดจำนวน 750,000 บาท

4.2 ที่ดินจำนวน 1 แปลง โฉนดเลขที่ 19771 ที่ดินระวาง 11ซี 8 ตารางวา ตำบลบางยี่ขัน เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร พร้อมด้วยตึกสำนักงานอยู่เลขที่ 413/38 ถนนอรุณอัมรินทร์ ตำบลบางยี่ขัน เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร คิดเป็นราคารวมประมาณ 400,000 บาท

ข้อ 5 มูลนิธิอาจได้มาซึ่งทรัพย์สินโดยวิธีดังต่อไปนี้

5.1 เงินจากผู้มีจิตศรัทธาบริจาคให้ต่าง ๆ

5.2 ทรัพย์สินซึ่งมีผู้ยกให้โดยพินัยกรรม หรือนิติกรรมอื่น ๆ โดยมิได้มีเงื่อนไขผูกพันให้มูลนิธิรับผิดชอบในหนี้สินแต่ประการใด

โครงการจัดพิมพ์เอกสารวิชาการ

ในการประชุมคณะกรรมการบริหารปี 2522 มีการกำหนดเป้าหมายที่จะผลิตเอกสารวิชาการ ที่เป็นการแปลหรือเรียบเรียงงานวิจัยว่าด้วยเมืองไทยที่มีคุณภาพ ซึ่งเขียนเป็นภาษาต่างประเทศ และอีกส่วนหนึ่งก็จัดพิมพ์งานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ที่มีคุณค่าทางวิชาการ โดยคัดย่อความยาวไม่เกิน 50 หน้า

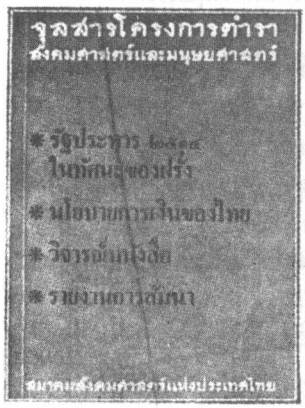
นับตั้งแต่พ.ศ. 2523 เริ่มมีการ "โรเนียว" เอกสารวิชาการออกจำหน่ายดังนี้

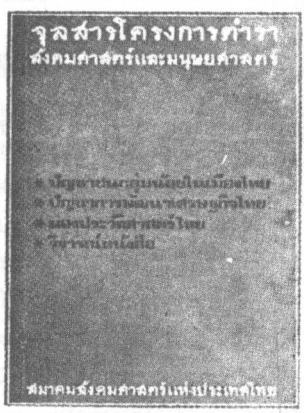
พ.ศ.2523	1	พัฒนาการเกษตรกับการเปลี่ยนแปลงสังคมไทย พ.ศ. 2435-2475	*เฉลิมลาภ ราชภัณฑารักษ์*
	2	สิทธิและหน้าที่ของสตรีตามกฎหมายไทยในสมัยรัตนโกสินทร์	*ลำพรรณ น่วมบุญลือ*
	3	การปรับปรุงด้านกฎหมายของประเทศไทย พ.ศ. 2411-2475	*พัชรินทร์ เปี่ยมสมบูรณ์*
พ.ศ.2524	4	เปรียบเทียบผลงานของเสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ	*พวงเพชร สุรัตนกวีกุล*
	5	บทบาทที่ปรึกษาชาวต่างประเทศในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	*ชมพูนุช นาคีรัตน์*
	6	การฟื้นฟูพระพุทธศาสนาในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น	*อัจฉรา กาญจโนมัย*
	7	การศึกษาเชิงประวัติศาสตร์ของรัฐธรรมนูญไทยฉบับต่างๆ	*วิภาลัย ธีรชัย*
	8	การจัดการชลประทานในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ	*ชิลวี มาคคาลีนา ฮอลลิงกา*
	9	บทบาทของจอมพลเจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรีด้านการลงทุนทางธุรกิจ	*ลักษมี รัตตสัมพันธ์*
	10	การยกเลิกระบบไพร่ในรัชสมัยพระบามสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ พ.ศ.2477-2543	*ปิยะฉัตร ปิตะวรรณ*
พ.ศ.2525	11	ประวัติศาสตร์นิพนธ์ตะวันตก	*นิธิ เอียวศรีวงศ์*
	12	สังเขปประวัติศาสตร์พม่า	*ชาญวิทย์ เกษตรศิริ*
	13	การสำรวจเศรษฐกิจในชนบทแห่งสยาม	*คาร์ล ซี. ซิมเมอร์แมน*
พ.ศ.2526	14	ชีวิตและงานของอังเดร มาลโรซ์	*จินตนา ดำรงค์เลิศ*
	15	ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจทวีปยุโรปจากยุคดึกดำบรรพ์ถึง ค.ศ.1750	*สมคิด ศรีสังคม*
	16	ฝรั่งเศส : วิวัฒนาการของความคิดในสิบศตวรรษ	*สุดา ภักษา*
	17	การเล่นละเล่นของเด็กภาคกลาง	*วรรณี วิบูลย์สวัสดิ์*
	18	สำเภากษัตริย์สุลัยมาน	*ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์*
พ.ศ.2527	19	แนวทางการประเมินคุณค่าวรรณคดีในวรรณคดีวิจารณ์ เยอรมัน ฝรั่งเศส และอังกฤษอเมริกันในศตวรรษที่ 20	*เจตนา นาควัชระ*
	20	การก่อรูปของเศรษฐกิจก่อนระบบทุนนิยม	*ธเนศ อาภรณ์สุวรรณ*
พ.ศ.2528	21	บรรณานุกรมเศรษฐกิจประเทศไทย	*รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์*
พ.ศ.2530	22	ประวัติศาสตร์ลาว	*เติม วิภาคย์พจนกิจ*
พ.ศ.2531	23	ชีวิตและวัฒนธรรมชุมชน : กรณีชุมชนอินเดียนแดงในอเมริกา	*อานันท์ กาญจนพันธุ์ / แปล*
พ.ศ.2534	24	การวิเคราะห์วรรณคดีไทยตามทฤษฎีวรรณดดีสันสกฤต วรรณคดีเปรียบเทียบ	*กุสุมา รักษ์มณี*

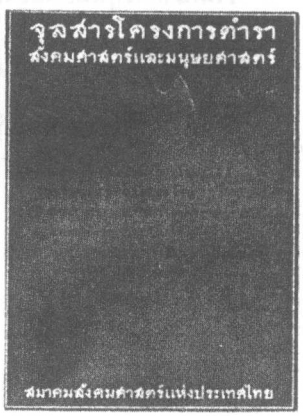
หนังสือแปลในโครงการไทย-ญี่ปุ่น

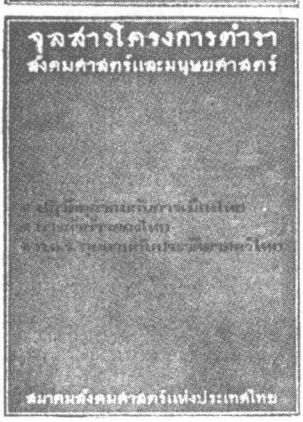
		ผู้แปล
1	ญี่ปุ่น การก่อตัวเป็นชาติสมัยใหม่	พรรณี ฉัตรพลรักษ์
2	วิวัฒนาการทุนนิยมของญี่ปุ่น	คงศักดิ์ สันติพฤษวงศ์
3	เยิรเงาสลัว	สุวรรณา วงศ์ไวศยวรรณ
4	วิวัฒนาการวรรณกรรมญี่ปุ่นหลังสงคราม	อาทร ฟุ้งธรรมสาร
5	เมียหมอ (นวนิยาย)	กิติมา อมรทัต
6	ห่านป่า (นวนิยาย)	สงบ สวนสิริ(สันติสิริ)
7	การอุดมศึกษาในญี่ปุ่น	ชนิตา รักษ์พลเมือง
8	อาทิตย์ลับฟ้า (นวนิยาย)	มาลินี แก้วเนตร
9	การเกษตรญี่ปุ่น	สุวินัย ภรณวลัย
10	วิมานมายา	วันเพ็ญ บงกชสถิตย์
11	การพัฒนาเศรษฐกิจญี่ปุ่น	สุกัญญา นิธังกร อนงค์ โรจน์วณิชย์
12	ชีวิตและผลงานของโซเซกิและโทซน	กรรณิกา จรรย์แสง จุฑารัตน์ เบญฤทธิ์
13	การเกษตรญี่ปุ่นจะอยู่รอดหรือไม่	ดุสิต เจษฎาพิพัฒน์
14	ผู้บัญชาการชาวพุทธ	นครินทร์มฆไตรรัตน์
15	ยี่สิบสี่ดวงตา	กิติมา อมรทัต
16	การเงินและการธนาคารญี่ปุ่น	สมพงษ์ อรพินทร์

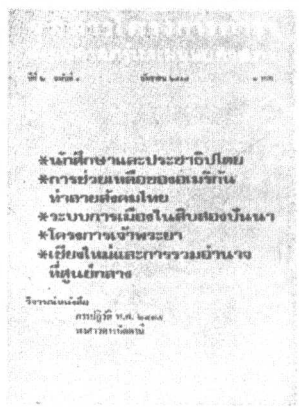
จุลสารโครงการตำรา
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

จุลสารโครงการตำรา
สังคมศาสตร์
และมนุษยศาสตร์

บีที่ ๑ มีทั้งหมด ๔ เล่ม
ยังมีเหลือจำนวนจำกัด
ผู้ที่ต้องการ เก็บทั้งชุด
โปรดติดต่อ

นายชาญวิทย์ เกษตรศิริ
คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
พร้อมด้วยเช็คหรือธนาณัติไปรษณีย์
สั่งจ่าย ป.ณ. หน้าพระลาน
ราคา ๓๐ บาท

สำหรับผู้ที่ต้องการเป็นสมาชิกประจำ
ของบีที่ ๒ โปรดติดต่อตามชื่อ
และที่อยู่ข้างบน พร้อมด้วยค่าสมาชิก
๓๐ บาทเช่นกัน
จุลสารโครงการตำราฯ
กำหนดออกบีละ ๔ เล่ม

ภาคผนวก 2 :
ลำดับเหตุการณ์ : 4 ทศวรรษ
มูลนิธิโครงการตำรา สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

กย.2509 โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ก่อตั้ง ภายใต้สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย
โดยได้รับการสนับสนุนเงินทุนจากมูลนิธิร็อกกี้เฟลเลอร์ ปีแรก 10,000 เหรียญ (ประมาณ 200,000 บาท)
(รับเงินจากร็อกกี้เฟลเลอร์เพียง 2 ปี)
ประชุมกรรมการครั้งแรกที่ห้องประชุมคณบดี คณะเศรษฐศาสตร์ มธ. ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ เป็นประธาน

ตค.2509 แต่งตั้งเสน่ห์ จามริก เป็นเลขานุการและร่างระเบียบการดำเนินงาน

มค.2510 แบ่งขอบเขตการดำเนินงานเป็น 5 สาขาวิชา คือ
1. เศรษฐศาสตร์ 2. ประวัติศาสตร์-ภูมิศาสตร์ 3. รัฐศาสตร์ 4. ปรัชญา และ
5.สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา โดยกรรมการสาขาไปสรรหาผู้แต่ง/แปลมาเสนอต่อที่ประชุม

ธค.2510 สาขาประวัติศาสตร์-ภูมิศาสตร์เสนอหนังสือ **ประวัติศาสตร์ยุโรป** (แปล)
และ **ภูมิศาสตร์ประเทศไทย** (แต่ง)

มีค.2511 รับเจ้าหน้าที่ประสานงานประจำโครงการ 1 ตำแหน่ง (รัศมิ์ดารา จุลชาติ) เงินเดือน 1,500 บาท

มิย.2511 เวลา 11.00 น คณะกรรมการบริหารโครงการตำราฯ ได้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เพื่อรับพระราชทานกระแสเกี่ยวกับกิจการของโครงการฯ
ซึ่งการเข้าเฝ้าครั้งนี้ได้ถวายหนังสือ ระเบียบการดำเนินงานและจุดมุ่งหมายของโครงการฯ ด้วย

กค.2511 สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชเข้ามาประเมินราคาพิมพ์ รูปแบบ ระยะเวลา และการจัดจำหน่ายระยะแรก
สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชลงทุนให้ก่อน

มีค.2512 นายเกษม ศิริสัมพันธ์ เป็นเลขานุการ
ตีพิมพ์หนังสือ (แปล) เล่มแรก คือ ***ประวัติศาสตร์ยุโรป ค.ศ.1494-1789*** ของ เจ. เอม ทอมป์สัน
อ.นิออน สนิทวงศ์ฯ เสนอแปล ***ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้*** ของ ดี.จี.อี.ฮอลล์

พย.2512 วางแผนเรื่องการจัดบรรยายทางวิชาการ เนื่องในวาระ 80 พรรษา
พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์

พย.2513 หนังสือ ***ปรัชญา*** ออก กระแส 3 เล่มแรกขายดีมีการเสนอพิมพ์ซ้ำ

กย.2514 นายสุลักษณ์ ศิวรักษ์ เป็นเลขานุการ
อ.นิออน และ อ.เกษม ลาออกจากกรรมการ

สค.2514 ออกหนังสือชุด ***วรรณไวทยากร*** ชุมนุมบทความทางวิชาการ 10 สาขา ได้แก่
1.นิติศาสตร์และการต่างประเทศ 2.ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม 3.รัฐศาสตร์
4.ภาษาศาสตร์ 5.วรรณคดี 6.วารสารศาสตร์ 7.พุทธธรรม 8.ปรัชญา
9. การศึกษา 10.เศรษฐศาสตร์

มิย.2515 หนังสือ ***ภูมิศาสตร์ประเทศไทย*** ขายหมด เสนอพิมพ์ซ้ำ

มค.2516 ที่ประชุมมีการพูดคุยให้ชักชวนคนรุ่นใหม่ที่จบจากนอกมาร่วมพูดคุยและทำงาน

สค.2516 ออก ***จุลสารโครงการตำรา*** (ปีละ 4 เล่ม ปีที่ 1 สมบัติ จันทรวงศ์ และ รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์ บก.)
เตรียมแผนจัดทำตำราเศรษฐศาสตร์ เนื่องในวาระ 60 ปี อ.ป๋วย (9 มีนาคม 2519)
เชิญคนรุ่นใหม่เป็นกรรมการบริหารและดำเนินงาน ปรับปรุงระเบียบและนโยบาย
หนังสือของ ดี.จี.อี. ฮอลล์ ขอเลื่อนเวลา อ.นิออน รับเป็นบก.

กย.2516 ประชุมกรรมการบริหาร 2 เดือน/ครั้ง ยุบอนุกรรมการสาขาต่าง ๆ

ตค.2516 กรรมการดำเนินงานประชุมทุกเดือน บันทึกการติดตามงานเสนอที่ประชุมคณะบริหาร

ธค.2516 เสนอให้จดทะเบียนจุลสารให้ถูกกฎหมาย
ทวพ.ให้ค่าลิขสิทธิ์การพิมพ์ 20% ของราคาปก คูณจำนวนพิมพ์ แต่เนื่องจากมีต้นฉบับค้างพิมพ์อยู่มาก
จึงมีการขยับขยายให้สนพ.อื่นนำไปพิมพ์
คืนเงินมูลนิธิร็อกกี้เฟลเล่อร์ เพราะออกหนังสือล่าช้าใช้ไม่ทันปีงบประมาณ
นายวีรพงษ์ รามางกูรลาออกจากกรรมการ ที่ประชุมเสนอชลธิรา กลัดอยู่เข้าแทน

มค.2517 ชาญวิทย์ เกษตรศิริ เสนอจัดสัมมนา *"อดีต ปัจจุบัน อนาคตการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เนื่องมาจาก 14 ตุลา"* ว่าด้วย 1. ปัญหาและอนาคตไทย 2. ประชากร 3. กลุ่มอิทธิพล หลัง 14 ตุลา 4. เมืองไทยหลัง 14 ตุลา และ 5. คนรุ่นใหม่ในประวัติศาสตร์
สรุปงาน จุลสารโครงการตำราฯ ปีแรก

เมย.2517 จัดสัมมนาไทย-จีน

มิย.2517 พิจารณาการแยกตัวจากสมาคมสังคมศาสตร์ฯ เพื่อดำเนินงานเป็นเอกเทศ
สุลักษณ์ ศิวรักษ์ เสนอให้จดทะเบียนนิติบุคคล ข้อดีคือไม่ต้องเสียภาษี

ตค.2517 ทักษ์ เฉลิมเตียรณ เป็นกรรมการดำเนินงาน

กพ.2518 ดำริจดทะเบียนมูลนิธิ เตรียมร่างตราสาร มองหาสำนักงานที่ทำการ

กย.2518 โครงการตำราฯ มอบค่าสมนาคุณ 30,000 บาท ให้แก่นางแสงเงิน ฉายาวงศ์ มารดาของ จิตร ภูมิศักดิ์ ในการจัดพิมพ์หนังสือ *ความเป็นมาของคำสยามฯ*

ตค.2518 สุลักษณ์ ศิวรักษ์ ลาออกจากกรรมการ
สรุปการดำเนินงานที่ผ่านมา :- หนังสือออกมาน้อย กระบวนการแปลและผลิตล่าช้า เป็นตำรามากไป ขายยาก ราคาสูง แต่ละสาขาไม่ได้วางแผนร่วม เนื้อหาจึงไม่เชื่อมโยง
ทางแก้ :- ขยายประเภท หาทุน ดึงผู้สอนมามีส่วนร่วม ปรับปรุงการดำเนินงาน
ผลักดันให้มีสัมมนาในสถาบันแล้วนำมาผลิตหนังสือ และหาผู้จัดการมาดูแลเพื่อความคล่องตัว

ธค.2518 เสน่ห์ จามริกเป็นประธานกรรมการ
ชาญวิทย์ เกษตรศิริเป็นเลขานุการ

สค.2519 ทบทวนนโยบายและปัญหาโรงพิมพ์และทุน ทางออกขยายที่พิมพ์ หาทุน

ตค.2519 เกิดเหตุการณ์รัฐประหาร 6 ตุลา บันทึกการประชุมครั้งที่ 95-96 หายไป 2 ครั้ง

เมย.2520 โอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งซื้อมาในราคา 240,000 บาท
สถานที่ตั้งสำนักงานมูลนิธิฯ เลขที่ 413/38 ถ.อรุณอมรินทร์ ต.บางยี่ขัน เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ

พค.2520 สำรวจความเสียหายของทรัพย์สินและต้นฉบับที่ถูกทางการยึดไปจากโรงพิมพ์และสายส่ง
สรุปหนี้สูญประมาณ 150,000 บาทจากการฝากขาย

กพ.2521 จดทะเบียนมูลนิธิ ตกแต่งสำนักงานสิ้นเงิน 205,000 บาท
ติดต่อพยูร โฆษิกรัตน์ จากคณะมัณฑนศิลป์ออกแบบตรามูลนิธิฯ มาให้กรรมการพิจารณา 3 แบบ มีความเห็นไม่ปรับแก้ให้เหมาะสมแก่สมัย แต่ให้คงรูปหนังสือเอาไว้ และเพิ่มปี พ.ศ.ที่ก่อตั้งโครงการ
ตั้งกรรมการเพิ่ม นรนิติ เศรษฐบุตร เป็นเลขานุการ

6 มิย.2521 พิธีเปิดสำนักงานใหม่ เช้าทำบุญเลี้ยงพระ บ่ายประชุมกรรมการที่ชั้น 2

ตค.2521 เสนอสุลักษณ์ ศิวลักษณ์กลับมาเป็นกรรมการ

มค.2521 เสน่ห์ จามริกเสนอโครงการวิจัยสิทธิมนุษยชนซึ่งได้รับเงินสนับสนุนจากมูลนิธิฟอร์ด 1 ล้าน และร็อกกี้เฟลเล่อร์ 6 แสน
เสนอพิมพ์ซ้ำ ***ความเป็นมาของคำสยามฯ***

พค.2522 แต่งตั้งรังสรรค์ ธนะพรพันธุ์เป็นผู้จัดการ

กค.2522 ตรามูลนิธิปรับมาใหม่ ที่ประชุมขอให้แก้ให้เป็นตัวเลขไทย ตักอักษรไทยและเปลี่ยนรูปเป็นสมุดข่อย และให้จ่ายค่าสมนาคุณ 2,000 บาท

กย.2522 ตรามูลนิธิเสร็จนำปรับมาใหม่ ที่ประชุมขอให้แก้เป็นตัวเลขไทย ตัวอักษรไทยและเปลี่ยนรูปเป็นสมุดข่อย
ประทับตรามูลนิธิลงในจดหมายเชิญประชุมครั้งที่ 111 วันที่ 24 กันยายน 2522
และตีพิมพ์บนหนังสือ ประวัติศาสตร์อเมริกา เล่ม 1 เป็นครั้งแรก
พิจารณาซื้อเครื่องโรเนียวเพื่อมาใช้ในการผลิตเอกสารวิชาการ ราคา 62,000 บาท

ธค. 2522 ชาญวิทย์ เกษตรศิริกลับมาเป็นเลขานุการ
ฟื้นกรรมการดำเนินงานขึ้นใหม่เพื่อความรวดเร็ว
รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์ เสนอแผนงานและงบประมาณปี 2523

กย. 2523 แต่งตั้งกรรมการใหม่
เริ่ม *"โครงการผลิตเอกสารวิชาการ"*

มค.2524 ประชุมใหญ่ปีละ 2 ครั้ง คือ สรุปงานครึ่งปี และสรุปงานปลายปี พร้อมรายงานความก้าวหน้า เสนอแผน และงบประมาณรายรับรายจ่าย

พย.2525 เริ่มโครงการแปลไทย - ญี่ปุ่น

ธค.2526 ปัญหาหนังสือ ***พุทธธรรม*** ถูกกรมการศาสนานำไปตีพิมพ์โดยไม่ขออนุญาตมูลนิธิฯ

กย.2528 สำนักพิมพ์สุขภาพใจของอนุญาตจัดพิมพ์หนังสือ ***พุทธธรรม*** ครั้งที่ 3 โดยครั้งที่ 2 ไม่ได้ขออนุญาต และประสบความสำเร็จในทางธุรกิจ

สค.2529 อ.เสน่ห์ของลาออกจากตำแหน่งประธาน ด้วยเห็นว่าอยู่ในตำแหน่งมานาน และมหาวิทยาลัยต่างๆ ก็เริ่มมีการส่งเสริมการผลิตตำรากันมากขึ้น บทบาทในด้านนี้น่าจะจบลงได้ แต่กรรมการอื่นๆ ขอร้องให้ทำหน้าที่อยู่เป็นหลักให้คนรุ่นใหม่ และควรปรับบทบาทไปในทางกระตุ้นความตื่นตัวทางวิชาการ

กค.2530 จัดพิมพ์หนังสือรวมบทความ ***เสน่ห์ จามริก: รัฐศาสตร์กับการเมืองไทย*** เนื่องในโอกาสครบรอบ 60 ปี ของประธานมูลนิธิ
จัดพิมพ์หนังสือเพื่อฉลอง ***ความสัมพันธ์ไทย - ญี่ปุ่น 600 ปี*** ของอิชิอิ ได้ทุนจากกระทรวงต่างประเทศญี่ปุ่นเป็นเงิน 1,200,000 เยน
อนุมัติซื้อคอมพิวเตอร์มาใช้ในสำนักงาน

มค.2531 จัดอภิปรายร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาในต่างจังหวัดเนื่องในโอกาสครบรอบ

มีค.2531 72 ปี อาจารย์ป๋วย
แต่งตั้งกรรมการดำเนินงานชุดใหม่ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ผลักดัน *"โครงการแปลไทย - ญี่ปุ่น"*

2532-34 ขยายบทบาทจัดโครงการสัมมนาทางวิชาการเพื่อประมวลความรู้ให้เป็นประโยชน์สังคมวงกว้าง
อาทิเช่น *"50 ปีอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย : คำอธิบาย 2 แนวทาง"*
"การเลือกตั้งในพม่า : หนทางประชาธิปไตยหรือรักษาอำนาจเผด็จการ"
การอภิปรายประกอบสไลด์และวิดีโอ เขาพระวิหาร, พรมแดนไทย-พม่า, ลาว, เขมร,
"ลาว: 15 ปีหลังการปฏิวัติ", *"การต่อสู้ทางการเมืองของ 4 อดีตรัฐมนตรีอีสาน"*
"เส้นทางคาราวาน แม่สาย- เชียงตุง-สิบสองพันนา", *"เส้นทางแพรไหมเวนิส-สุราบายา-โอซากา"* เป็นต้น

2530-34 แผนงานผลิต *"โครงการหนังสือเฉพาะกิจ"* แต่งตั้งบรรณาธิการประจำชุดดูแลและสรรหาต้นฉบับ

ดูแลและสรรหาต้นฉบับ ได้แก่ ชุดนักคิดต่างประเทศ ชุดนักคิดไทย ชุดผู้นำไทย ชุดเพื่อนบ้านไทย ชุดประวัติศาสตร์ไทย ชุดวรรณกรรมไทย

2536 โครงการสัมมนาเรื่อง *จอมพล ป. พิบูลสงคราม กับ การเมืองไทยสมัยใหม่* ทรงยศ แววหงษ์ เป็นผู้จัดการมูลนิธิ

2537 การสัมมนา *"วัฒนธรรมกับสังคมไทยในกระแสการเปลี่ยนแปลง"* วันที่ 15-16 พฤศจิกายน 2537 ที่จังหวัดหนองคาย

2540-44 โครงการหนังสือแปลชุด *"ประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้"*

2540 จัดเสวนา *"ไทยกับอุษาคเนย์"* ตามแนวนโยบายแปล/ จัดพิมพ์/ สัมมนาชุด *"ประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้"*
เพิ่มบทบาทหนังสือกึ่งวิชาการและหนังสือเฉพาะกิจที่ตอบสนองต่อสถานการณ์

2541 ลักษณะการจัดพิมพ์คือมูลนิธิจัดพิมพ์ในกรณีมีเงินสนับสนุนจากภายนอก หรือผลักดันให้สำนักพิมพ์อื่นๆ มาร่วมจัดพิมพ์ ในกรณีไม่มีทุนสนับสนุน
-จัดอภิปราย *"ไทยกับโลกมุสลิมในอุษาคเนย์"* *" ศรีธนญชัยในอุษาคเนย์"* เพื่อประชาสัมพันธ์หนังสือที่ผลิตออกมาใหม่ (เปิดตัวหนังสือ)

2542 -สัมมนาวิชาการประจำปี *" Ayutthaya and Asia"* ในวาระ 72 พรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

2543 -สัมมนาวิชาการเนื่องในวาระ *100 ปีชาตกาล นายปรีดี พนมยงค์ รัฐบุรุษอาวุโส*

2544 -อภิปรายวิชาการ *ปรีดี พนมยงค์และ 4 ส.ส.อีสาน+1กับการเมืองไทย*
-สัมมนาวิชาการประจำปี *"สังคโลก-สุโขทัย-อยุธยา กับเอเชีย"*

2545 -เสวนาวิชาการ *"70 ปีประชาธิปไตย"* *"72 ปี จิตร ภูมิศักดิ์"*
-สัมมนาวิชาการ *"สุวรรณภูมิ : ผู้คนและแผ่นดิน"*

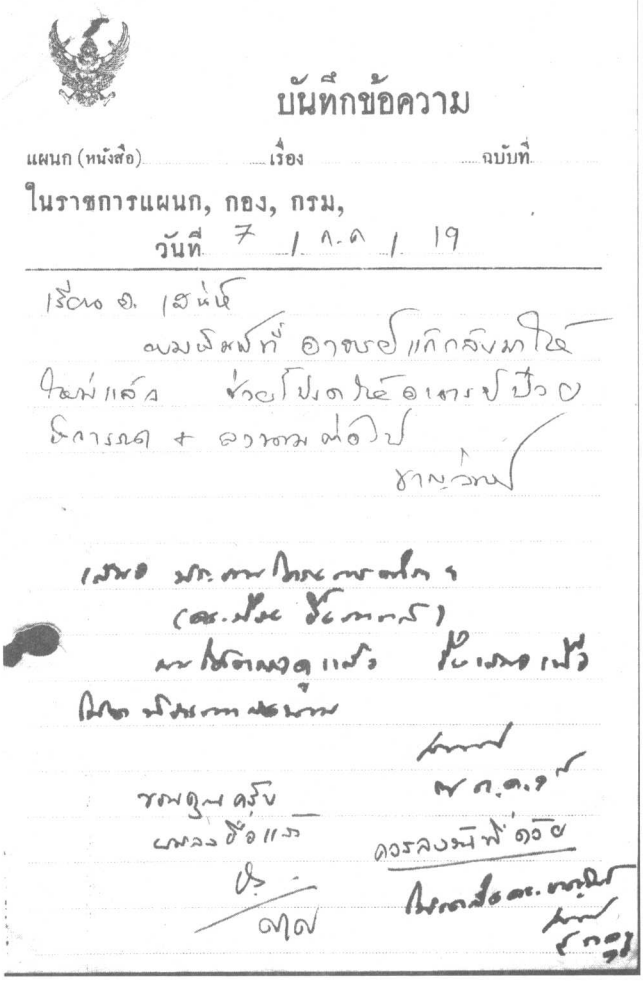
2546 -โครงการบรรยายสาธารณะ-ตลาดวิชา-มหาวิทยาลัยประชาชน *"30 ปี 14 ตุลา กับประชาธิปไตย"* (9 ครั้ง)
-เสวนาอุษาคเนย์
-ไดอารี่นากาแลนด์
-70 ปีสุลักษณ์ ศิวรักษ์
-14 ตุลา เสวนาสัญจร
-สัมมนาวิชาการประจำปี *"รัชกาลที่ 5 สยามกับอุษาคเนย์ และชมพูทวีป"* เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสที่วันพระราชสมภพครบ 150 ปี

2547 สัมมนาวิชาการประจำปี *"200 ปี พระเจ้ากรุงสยาม"* เนื่องในโอกาสที่วันพระราชสมภพครบ 200 ปี

2548 -เสวนาวิชาการ – *"24 มิถุนายน 2475 : อยากจำกลับลืม อยากลืมกลับจำ"* มธ. ท่าพระจันทร์
-*"พม่ามองไทย ไทยมองพม่า"* มธ. ท่าพระจันทร์
-*"เจิ้งเหอ / ซำปอกง : ราชนาวีหมิงกับอยุธยาและอุษาคเนย์"* หอสมุดแห่งชาติ
-โครงการบรรยายสาธารณะ-ตลาดวิชา-มหาวิทยาลัยประชาชน
-*"ผู้คน แผ่นดิน และผืนน้ำ ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง"* มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เชียงราย
-*"แม่โขง : ผู้คน แผ่นดิน ผืนน้ำ กับกระแสโลกาภิวัตน์"* มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
-*"สิทธิมนุษยชนชาติอไทย กรณีสมชาย นีละไพจิตร"* มธ.ท่าพระจันทร์
-การอบรม *"อยุธยาศึกษา : ตลาดวิชาสำหรับครู-อาจารย์"*
"14 ตุลา : ตลาดวิชาสำหรับครู-อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา และประชาชน"
-สัมมนาวิชาการประจำปี *"30 ปี ความสัมพันธ์ไทย-จีน 600 ปี ซำปอกง / เจิ้งเหอ กับอยุธยาและอุษาคเนย์"*

2549 -เสวนาวิชาการเรื่อง *เมืองไทย : หลังทักษิณ?* (4 ครั้ง)
-สัมมนาวิชาการประจำปี *"แม่น้ำโขง-สาละวิน : ผู้คน ผืนน้ำและสุวรรณภูมิของอุษาคเนย์"*

ภาคผนวก 3 :
คำแถลง / รายนามคณะกรรมการบริหาร
2509 – 2549

บันทึกข้อความ

แผนก (หนังสือ) ..... เรื่อง ..... ฉบับที่ .....

ในราชการแผนก, กอง, กรม,

วันที่ 7 ก.ค. 19

คำแถลงของมูลนิธิโครงการตำราฯ

โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2509 ด้วยความร่วมแรงร่วมใจกันเองเป็นส่วนบุคคลในหมู่ผู้มีความรักในภารกิจบริการการศึกษาจากสถาบันต่าง ๆ. เมื่อเริ่มดำเนินงานโครงการตำราฯ มีฐานะเป็นหน่วยงานหนึ่งของสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย โดยได้รับความร่วมมือด้านทุนทรัพย์จากมูลนิธิร็อคกี้เฟลเลอร์เพื่อใช้จ่ายในการดำเนินงานขั้นต้น. เป้าหมายเบื้องแรกของโครงการตำราฯ ก็คือ ส่งเสริมให้มีหนังสือตำราภาษาไทยที่มีคุณภาพดี โดยเฉพาะในทางวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, ทั้งนี้เพราะต่างก็เห็นพ้องต้องกันในระยะนั้นว่า คุณภาพของหนังสือตำราภาษาไทยระดับอุดมศึกษาแขนงวิชาดังกล่าวยังไม่สูงพอ; ถ้าส่งเสริมให้มีหนังสือเช่นนี้เพิ่มมากขึ้น ย่อมมีส่วนช่วยยกระดับมาตรฐานการศึกษาในชั้นมหาวิทยาลัยไปโดยปริยาย, อีกทั้งยังอาจหนุนช่วยการสร้างสรรค์ปัญญาความคิดริเริ่มและความเข้าใจอันถูกต้องในเรื่องที่เกี่ยวเนื่องกับสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจและการเมืองโดยส่วนรวม

พร้อมกันนี้ โครงการตำราฯ ก็มีเจตนารมณ์อันแน่วแน่ที่จะทำหน้าที่เป็นแหล่งชุมนุมงานเขียนของนักวิชาการต่าง ๆ ทั้งในและนอกสถาบัน เพื่อให้ผลงานวิชาการที่มีคุณภาพได้เป็นที่รู้จักและเผยแผ่ออกไปโดยทั่วถึงทั้งในหมู่ผู้สอน ผู้เรียน และผู้สนใจงานวิชาการ. การดำเนินงานของโครงการตำราฯ มุ่งขยายความเข้าใจและความร่วมมือของบรรดานักวิชาการออกไปในวงกว้างยิ่ง ๆ ขึ้นด้วย ไม่ว่าจะเป็นด้านการกำหนดนโยบายสร้างตำรา การเขียน การแปล และการใช้ตำรานั้น ๆ ซึ่งจะเป็นเครื่องส่งเสริมและกระชับความสัมพันธ์อันพึงปรารถนาตลอดจนความเข้าใจอันดีต่อกันในวงวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง.

นโยบายพื้นฐานของโครงการตำราฯ คือ ส่งเสริมและเร่งรัดให้มีการจัดพิมพ์หนังสือตำราทุกประเภททั้งที่เป็นงานแปลโดยตรง งานแปล– เรียบเรียง งานถอดความ งานรวบรวม งานแต่ง และงานวิจัย. ในช่วงแรก ๆ เราได้เน้นส่งเสริมงานแปลเป็นงานหลัก ขณะเดียวกันก็ได้ส่งเสริมให้มีการจัดพิมพ์ตำราประเภทอื่น ๆ ด้วย. นับแต่ก่อตั้งโครงการตำราฯ มาจนกระทั่งถึงปัจจุบันซึ่งบัดนี้สามารถแยกตัวออกมาบริหารและดำเนินการโดยอิสระจากสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, และด้วยความร่วมมืออย่างดียิ่งของนักวิชาการหลายสถาบัน มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ สามารถส่งเสริม – กลั่นกรอง – ตรวจสอบ – และจัดพิมพ์หนังสือตำราภาษาไทยระดับอุดมศึกษาที่มีคุณภาพตามเป้าหมาย เจตนารมณ์ และนโยบาย ได้ครบทุกประเภท และมีเนื้อหาครอบคลุมสาขาวิชาต่าง ๆ ถึง 8 สาขา ดังต่อไปนี้คือ 1) สาขาวิชาภูมิศาสตร์ 2) สาขาวิชาประวัติศาสตร์ 3) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ 4) สาขาวิชารัฐศาสตร์ 5) สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา 6) สาขาวิชาปรัชญา 7) สาขาวิชาจิตวิทยา 8) สาขาวิชาภาษาและวรรณคดี. นอกจากนี้เรายังมีโครงการผลิตตำราสาขาวิชาอื่น ๆ เพิ่มขึ้นด้วย เช่นสาขาวิชาศิลปะ ซึ่งกำลังอยู่ในขั้นดำเนินงาน, และยังได้ขยายวงงานให้มีการแต่งตำราเป็น "ชุด" ต่อซึ่งมีเนื้อหาคาบเกี่ยวระหว่างหลายสาขาวิชา เช่น "ชุดชีวิตและงาน" ของ

บุคคลน่าสนใจ ดังที่ได้จัดพิมพ์เผยแพร่ไปแล้วบางเล่ม.

ปัจจุบันโครงการตำราฯ ยังคงมีความมุ่งมั่นที่จะขยายงานของเราต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง แม้ว่าจะประสพอุปสรรคนานัปการ โดยเฉพาะอุปสรรคด้านทุนรอน เพราะกิจการของเรามิใช่กิจการแสวงผลกำไร หากมุ่งประสงค์ให้นักศึกษาและประชาชนได้มีโอกาสซื้อหาหนังสือตำราในราคาย่อมเยาพอสมควร.

กรรมการทุกสาขาวิชาของโครงการตำราฯ ยินดีน้อมรับคำแนะนำและคำวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อ่านทุกท่าน, และปรารถนาอย่างยิ่งที่จะให้ทุกท่านได้เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการตำราฯ ไม่ว่าเป็นการสนับสนุนแนะนำอยู่ห่าง ๆ, ช่วยแต่ง แปล เรียบเรียง หรือรวบรวมตำราสาขาวิชาต่าง ๆ ให้เรา, หรือเข้ามาช่วยบริหารและดำเนินงานร่วมกับเรา.

(ศาสตราจารย์ป่วย อึ้งภากรณ์)

ประธานกรรมการ

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

คำแถลง
มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2509 ด้วยความร่วมแรงร่วมใจกันเองเป็นส่วนบุคคลในหมู่ผู้มีความรักในภารกิจบริหารการศึกษาจากสถาบันต่างๆ เมื่อเริ่มดำเนินงาน โครงการตำรามีฐานะเป็นหน่วยงานหนึ่งของสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย ก่อนที่จะมีฐานะเป็นมูลนิธิฯ เมื่อต้นปี พ.ศ. 2521 ทั้งนี้โดยได้รับความร่วมมือด้านทุนทรัพย์จากมูลนิธิร็อกกี้ เฟลเล่อร์ เพื่อใช้จ่ายในการดำเนินงานขั้นต้น เป้าหมายเบื้องแรกของมูลนิธิโครงการตำราฯ ก็คือ ส่งเสริมให้มีตำราภาษาไทยที่มีคุณภาพ เฉพาะในทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ทั้งนี้ต่างก็เห็นพ้องต้องกันในระยะนั้นว่า คุณภาพหนังสือตำราไทยระดับอุดมศึกษาแขนงวิชาดังกล่าวยังไม่สูงพอ ถ้าส่งเสริมให้มีหนังสือเช่นนี้เพิ่มขึ้นย่อมมีส่วนช่วยยกระดับมาตรฐานการศึกษาในขั้นมหาวิทยาลัยโดยปริยาย อีกทั้งยังอาจช่วยการสร้างสรรค์ปัญญา ความคิดริเริ่ม และความเข้าใจอันถูกต้องในเรื่องที่เกี่ยวเนื่องกับสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมืองโดยส่วนรวม

พร้อมกันนี้ มูลนิธิโครงการตำราฯ ก็มีเจตนาอันแน่วแน่ที่จะทำหน้าที่เป็นที่ชุมนุมผลงานเขียนของนักวิชาการต่างๆ ทั้งในและนอกสถาบัน เพื่อให้ผลงานวิชาการที่มีคุณภาพได้เป็นที่รู้จักและเผยแพร่ออกไปโดยทั่วถึงในหมู่ผู้สอน ผู้เรียน และผู้สนใจงานวิชาการ การดำเนินงานของมูลนิธิโครงการตำราฯ มุ่งขยายความเข้าใจและความร่วมมือของบรรดานักวิชาการออกไปในวงกว้างยิ่งๆ ขึ้นด้วย ไม่ว่าจะเป็นด้านการกำหนดนโยบายสร้างตำรา การเขียน การแปล และการใช้ตำรานั้นๆ ซึ่งจะเป็นเครื่องส่งเสริมและกระชับความสัมพันธ์อันพึงปรารถนา ตลอดจนความเข้าใจอันดีต่อกันในวงวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

นโยบายพื้นฐานของมูลนิธิโครงการตำราฯ คือ ส่งเสริมและเร่งรัดให้มีการจัดพิมพ์หนังสือตำราทุกประเภท ทั้งที่เป็นงานแปลโดยตรง งานแปลเรียบเรียง งานถอดความ งานรวบรวม งานแต่งและงานวิจัย ในช่วงแรกๆ เราได้เน้นส่งเสริมงานแปลเป็นหลัก ขณะเดียวกันก็ได้ส่งเสริมให้มีการจัดพิมพ์ตำราประเภทอื่นๆ ด้วย นับแต่ได้ก่อตั้งโครงการตำราฯ มาจนกระทั่งถึงปัจจุบัน โดยความร่วมมืออย่างดียิ่งของนักวิชาการหลายสถาบัน สามารถส่งเสริม-กลั่นกรอง-ตรวจสอบ และจัดพิมพ์หนังสือตำราภาษาไทยระดับอุดมศึกษาที่มีคุณภาพตามเป้าหมาย เจตนารมณ์ และนโยบาย ได้ครบทุกประเภท และมีเนื้อหาครอบคลุมสาขาวิชาต่างๆ ถึง 8 สาขาดังต่อไปนี้คือ (1) สาขาวิชาภูมิศาสตร์ (2) สาขาวิชาประวัติศาสตร์ (3) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ (4) สาขาวิชารัฐศาสตร์ (5) สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา (6) สาขาวิชาปรัชญา (7) สาขาวิชาจิตวิทยา (8) สาขาวิชาภาษาและวรรณคดี นอกจากนี้เรายังมีโครงการผลิตตำราสาขาวิชาอื่นๆ เพิ่มขึ้นด้วย เช่น สาขาวิชาศิลปะ ซึ่งกำลังอยู่ในขั้นดำเนินงาน และยังได้ขยายงานให้มีการแต่งตำราเป็น "ชุด" ซึ่งมีเนื้อความคาบเกี่ยวระหว่างหลายสาขาวิชา เช่น "ชุดชีวิตและงาน" ของบุคคลที่น่าสนใจ ดังที่ได้จัดพิมพ์เผยแพร่ไปแล้วบางเล่ม

ปัจจุบันมูลนิธิโครงการตำราฯ ยังคงมีเจตนาอันแน่วแน่ที่จะขยายงานของเราต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง แม้จะประสบอุปสรรคนานัปการ โดยเฉพาะอุปสรรคด้านทุนรอน เพราะกิจการของเราไม่ใช่กิจการแสวงหากำไร หากมุ่งประสงค์ให้นักศึกษาและประชาชนได้มีโอกาสซื้อหาหนังสือตำราฯ ในราคาย่อมเยาพอสมควร

คณะกรรมการทุกสาขาวิชาของมูลนิธิโครงการตำราฯ ยินดีน้อมรับคำแนะนำและคำวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อ่านทุกท่าน และปรารถนาอย่างยิ่งที่จะให้ท่านผู้อ่านทุกท่านได้เข้ามามีส่วนร่วมในมูลนิธิโครงการตำราฯ ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนแนะนำอยู่ห่างๆ ช่วยแต่ง แปล เรียบเรียง หรือรวบรวมตำราสาขาวิชาต่างๆ ให้เรา หรือเข้ามาร่วมบริหารงานร่วมกับเรา

เสน่ห์ จามริก

ประธานคณะกรรมการบริหาร
มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

รายนามคณะกรรมการบริหาร
2509 – 2549

(รุ่นก่อตั้ง 2509)

1	นายป๋วย อึ๊งภากรณ์	ประธาน
2	นายประชุม โฉมฉาย	กรรมการ
3	นายสมศักดิ์ ชูโต	”
4	นายพันธุม ดิษยมณฑล	”
5	นางสาวนิออน สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	”
6	นายสุลักษณ์ ศิวรักษ์	”
7	นายเสน่ห์ จามริก	”
8	นายนิพนธ์ คันธเสวี	”
9	นายไพจิตร เอื้อทวีกุล	”
10	นายอรัญ ธรรมโน	”
11	นายเกษม ศิริสัมพันธ์	”

รายนามคณะกรรมการบริหาร 2510-2514

1	นายป๋วย อึ๊งภากรณ์	ประธาน
2	นายประชุม โฉมฉาย	กรรมการ
3	นายสมศักดิ์ ชูโต	”
4	นายกมล สมวิเชียร	”
5	นางสาวนิออน สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	”
6	นายสุลักษณ์ ศิวรักษ์	”
7	นายเสน่ห์ จามริก	”
8	นายนิพนธ์ คันธเสวี	”
9	นางสาวกุสุมา สนิทวงศ์	”
10	นายอรัญ ธรรมโน	”
11	นายพันธุม ดิษยมณฑล	”
12	นายพัทยา สายหู	”
13	นายไพจิตร เอื้อทวีกุล	”
14	นายพันธุม ดิษยมณฑล	กรรมการ
15	นายสังเวียน อินทรวิชัย	กรรมการและเหรัญญิก
16	นายเกษม ศิริสัมพันธ์	กรรมการและเลขานุการ

รายนามคณะกรรมการบริหาร 2515

1	นายนิพนธ์ คันธเสวี	ประธาน (แทน)
2	นางสาวสวาท เสนาณรงค์	กรรมการ
3	นางสาวกุสุมา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	"
4	นายเสน่ห์ จามริก	"
5	นายจิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา	"
6	นายวิทย์ วิศทเวย์	"
7	นายสุพันธ์ โตสุนทร	"
8	นายวีรพงศ์ รามางกูร	"
9	นายสมบัติ จันทรวงศ์	"
10	นายเจตนา นาควัชระ	"
11	นายวีรยุทธ์ วิเชียรโชติ	"
12	นายสังเวียน อินทรวิชัย	กรรมการและเหรัญญิก
13	นายสุลักษณ์ ศิวรักษ์	กรรมการและเลขานุการ
	นายนิวัติ กองเพียร	ผู้ช่วยเลขานุการ

รายนามคณะกรรมการบริหาร 2516

1	นายเสน่ห์ จามริก	รองฯทำหน้าที่แทนประธาน
2	นางสาวสวาท เสนาณรงค์	กรรมการ
3	นางสาวกุสุมา สนิทวงศ์	"
4	นายชาญวิทย์ เกษตรศิริ	"
5	นายจิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา	"
6	นายวิทย์ วิศทเวทย์	"
7	นายโกศล ศรีสังข์	"
8	นายวีรพงศ์ รามางกูร	"
9	นายสมบัติ จันทรวงศ์	"
10	นายเจตนา นาควัชระ	"
11	นายฑิตยา สุวรรณชฎ	"
12	นายเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม	กรรมการและเหรัญญิก
13	นายสุลักษณ์ ศิวรักษ์	กรรมการและเลขานุการ
	นายสุดใจ เจิมศิริวัฒน์	ผู้ช่วยเลขานุการ

รายนามคณะกรรมการบริหาร 2517-2518

1	นายป๋วย อึ๊งภากรณ์	ประธาน
2	นายเสน่ห์ จามริก	รองฯทำหน้าที่แทนประธาน
3	นางสาวสวาท เสนาณรงค์	กรรมการ
4	นางสาวกุสุมา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	”
5	นายชาญวิทย์ เกษตรศิริ	”
6	นายจิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา	”
7	นายวิทย์ วิศทเวย์	”
8	นายโกศล ศรีสังข์	”
9	นางชลธิรา กลัดอยู่	”
10	นายสมบัติ จันทรวงศ์	”
11	นายฑิตยา สุวรรณชฎ	”
12	นางกุหลาบ มัลลิกะมาส	”
13	นาวสาวเอื้อย มีศุข	”
14	นายวีรยุทธ วิเชียรโชติ	”
15	นายเจตนา นาควัชระ	”
16	นางสาวสดชื่น ชัยประสาธน์	”
17	นายเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม	กรรมการและเหรัญญิก
18	นายสุลักษณ์ ศิวรักษ์	กรรมการและเลขานุการ
	นายทักษ์ เฉลิมเตียรณ	กรรมการดำเนินงาน
	นางสาววิภา เสนานาญ	”
	นายสุดใจ เจิมศิริวัฒน์	ผู้ช่วยเลขานุการ
	นายมาวิน ตันอรรถนาวิน	”

รายนามคณะกรรมการดำเนินงาน 2517

1	นายเสน่ห์ จามริก	ประธาน
2	นายชาญวิทย์ เกษตรศิริ	กรรมการ
3	นายทักษ์ เฉลิมเตียรณ	”
4	นางชลธิรา กลัดอยู่	”
5	นายสมบัติ จันทรวงศ์	”
6	นายสุลักษณ์ ศิวรักษ์	”
7	นายเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม	”
8	นางสาวสดชื่น ชัยประสาธน์	”
9	นาวสาวเอื้อย มีศุข	”
	นายสุดใจ เจิมศิริวัฒน์	ผู้ช่วยเลขานุการ

รายนามคณะกรรมการบริหาร 2519

1	นายป่วย อึ๊งภากรณ์	ประธาน
2	นายเสน่ห์ จามริก	รองฯทำหน้าที่แทนประธาน
3	นายทักษ์ เฉลิมเตียรณ	กรรมการ
4	นางสาวกุสุมา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	”
5	นางสาวสวาท เสนาณรงค์	”
6	นายสุลักษณ์ ศิวรักษ์	”
7	นางสาวสดชื่น ชัยประสาธน์	”
8	นายโกศล ศรีสังข์	”
9	นางชลธิรา กลัดอยู่	”
10	นายสมบัติ จันทรวงศ์	”
11	นายเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม	กรรมการและเหรัญญิก
12	นายชาญวิทย์ เกษตรศิริ	กรรมการและเลขานุการ
	นางเพ็ชรี สุมิตร	กรรมการดำเนินงาน
	นางนพมาศ ธีระเวคิน	”
	นางสาววันเพ็ญ บงกชสถิตย์	”
	สุดใจ เจิมศิริวัฒน์	ผู้ช่วยเลขานุการ

รายนามคณะกรรมการบริหาร 2520-2521

1	นายเสน่ห์ จามริก	ประธาน
2	นางสาวกุสุมา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	กรรมการ
3	นายธวัธชัย ยงกิตติกุล	”
4	นางสาววันเพ็ญ บงกชสถิตย์	”
5	นางสาวสดชื่น ชัยประสาธน์	”
6	นายโกศล ศรีสังข์	”
7	นายชาญวิทย์ เกษตรศิริ	”
8	นายทักษ์ เฉลิมเตียรณ	”
9	นายนรนิติ เศรษฐกิจ	”
10	นางเพ็ชรี สุมิตร	”
11	นายชัช กิจธรรม	”
12	นายเฉลิม ทองศรีพงศ์	”
13	นายบดินทร์ อัศวาณิชย์	กรรมการและที่ปรึกษากฎหมาย
14	นายเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม	กรรมการและเหรัญญิก
15	นายสมบัติ จันทรวงศ์	กรรมการและเลขานุการ

รายนามคณะกรรมการบริหาร 2524-2527

1	นายเสน่ห์ จามริก	ประธาน
2	นางเพ็ชรี สุมิตร	รองประธาน
3	นายสุเทพ สุนทรเภสัช	กรรมการ
4	นางสาวกุสุมา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	กรรมการ
5	นายธวัธชัย ยงกิตติกุล	”
6	นายวิทยา สุจริตธนารักษ์	”
7	นางสาวสดชื่น ชัยประสาธน์	”
8	นางอมรา พงศาพิชญ์	”
9	นางสาวอารี สัณหฉวี	”
10	นายสุลักษณ์ ศิวรักษ์	”
11	นายนรนิติ เศรษฐกิจ	”
12	นางสาวศุภลักษณ์ เลิศแก้วศรี	”
13	นายเฉลิม ทองศรีพงศ์	กรรมการและที่ปรึกษากฎหมาย
14	นายบดินทร์ อัศวาณิชย์	กรรมการและที่ปรึกษากฎหมาย
15	นายเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม	กรรมการและเหรัญญิก
16	นายชาญวิทย์ เกษตรศิริ	กรรมการและเลขานุการ
17	นายรังสรรค์ ธนะพรพันธุ์	กรรมการและผู้จัดการ

รายนามคณะกรรมการบริหาร 2528-2536

1	นายเสน่ห์ จามริก	ประธาน
2	นางเพ็ชรี สุมิตร	รองประธาน
3	นางสาวกุสุมา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	กรรมการ
4	นางอมรา พงศาพิชญ์	”
5	นายสุลักษณ์ ศิวรักษ์	”
6	นายนรนิติ เศรษฐบุตร	”
7	นายธวัธชัย ยงกิตติกุล	”
8	นายทรงยศ แววหงษ์	”
9	นายวิทยา สุจริตธนารักษ์	”
10	นายเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม	”
11	นายเฉลิม ทองศรีพงศ์	กรรมการและที่ปรึกษากฎหมาย
12	นายบดินทร์ อัศวาณิชย์	กรรมการและที่ปรึกษากฎหมาย
13	นางสาวศุภลักษณ์ เลิศแก้วศรี	กรรมการและเหรัญญิก
14	นายชาญวิทย์ เกษตรศิริ	กรรมการและเลขานุการ
15	นายรังสรรค์ ธนะพรพันธุ์	กรรมการและผู้จัดการ

รายนามคณะกรรมการดำเนินงาน 2530

1	นายชาญวิทย์ เกษตรศิริ	ประธาน
2	นายรังสรรค์ ธนะพรพันธุ์	รองประธาน
3	นายอุทัย ดุลยเกษม	กรรมการ
4	นายสัญชัย สุวังบุตร	”
5	นายสุริชัย หวันแก้ว	”
6	นายอาทร ฟุ้งธรรมสาร	”
7	นายสุวินัย ภรณวลัย	”
8	นายทรงยศ แววหงษ์	”
9	นางสาวศุภลักษณ์ เลิศแก้วศรี	”
10	นางปริตตา กออนันตกูล	”
11	นางสุวรรณา สถาอานันท์	”
12	นายไชยวัฒน์ ค้ำชู	”

รายนามคณะกรรมการบริหาร 2537

1	นายเสน่ห์ จามริก	ประธาน
2	นางเพ็ชรี สุมิตร	รองประธาน
3	นางสาวกุสุมา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	กรรมการ
4	นายอุทัย ดุลยเกษม	”
5	นายสุลักษณ์ ศิวรักษ์	”
6	นายนรนิติ เศรษฐบุตร	”
7	นายรังสรรค์ ธนะพรพันธุ์	”
8	นายวิทยา สุจริตธนารักษ์	”
9	นายเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม	”
10	นางสุวรรณา สถาอานันท์	”
11	นางปริตตา เฉลิมเผ่า กออนันตกูล	”
12	นายธเนศ อาภรณ์สุวรรณ	”
13	นางสาวศุภลักษณ์ เลิศแก้วศรี	กรรมการและเหรัญญิก
14	นายชาญวิทย์ เกษตรศิริ	กรรมการและเลขานุการ
15	นายทรงยศ แววหงษ์	กรรมการและผู้จัดการ

รายนามคณะกรรมการบริหาร 2538-2542

1	นายเสน่ห์ จามริก	ประธาน
2	นางเพ็ชรี สุมิตร	รองประธาน
3	นางสาวกุสุมา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	กรรมการ
4	นายอุทัย ดุลยเกษม	"
5	นายสุลักษณ์ ศิวรักษ์	"
6	นางสาวศรีประภา เพชรมีศรี	"
7	นายรังสรรค์ ธนะพรพันธุ์	"
8	นายวิทยา สุจริตธนารักษ์	"
9	นายเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม	"
10	นางสุวรรณา สถาอานันท์	"
11	นางปริตตา เฉลิมเผ่า กออนันตกูล	"
12	นางสาวศรีประภา เพชรมีศรี	"
13	นายธเนศ อาภรณ์สุวรรณ	"
14	นางสาวศุภลักษณ์ เลิศแก้วศรี	กรรมการและเหรัญญิก
15	นายชาญวิทย์ เกษตรศิริ	กรรมการและเลขานุการ
16	นายทรงยศ แววหงษ์	กรรมการและผู้จัดการ

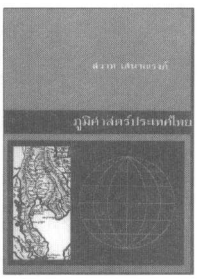
รายนามคณะกรรมการบริหาร 2543-2549

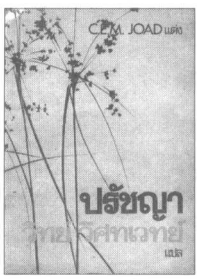
1	นายเสน่ห์ จามริก	ประธาน
2	นางเพ็ชรี สุมิตร	รองประธาน
3	นางสาวกุสุมา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	กรรมการ
4	นายรังสรรค์ ธนะพรพันธุ์	"
5	นายสุลักษณ์ ศิวรักษ์	"
6	นายเกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม	"
7	นายวิทยา สุจริตธนารักษ์	"
8	นายธเนศ อาภรณ์สุวรรณ	"
9	นายวีระ สมบูรณ์	"
10	นายประจักษ์ ก้องกีรติ	"
11	นางสาวศรีประภา เพชรมีศรี	"
12	นางสาวอุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์	"
13	นายพิภพ อุดร	"
14	นางสาวศุภลักษณ์ เลิศแก้วศรี	กรรมการและเหรัญญิก
15	นายชาญวิทย์ เกษตรศิริ	กรรมการและเลขานุการ
16	นายธำรงค์ศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
17	นายทรงยศ แววหงษ์	กรรมการและผู้จัดการ

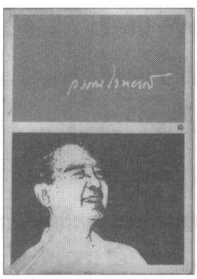
ภาคผนวก 4 :

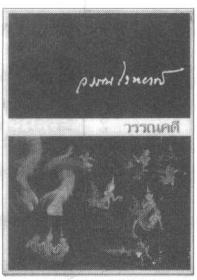
รายชื่อหนังสือ
มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

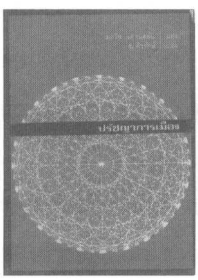

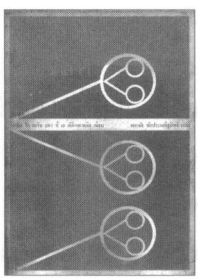

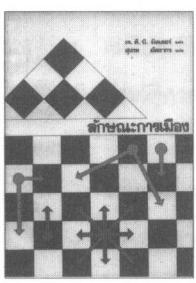

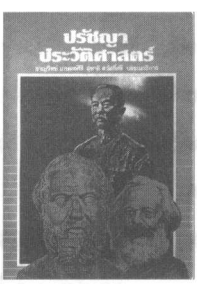

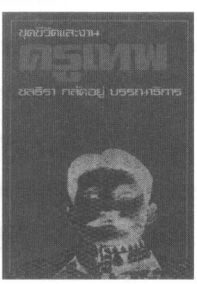

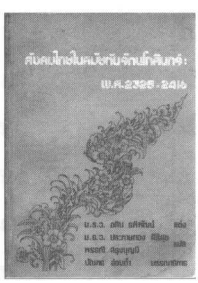

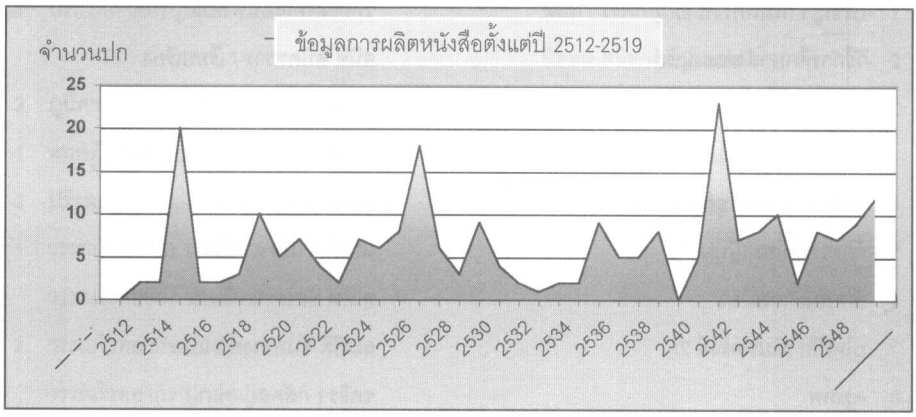

		รายชื่อหนังสือ	ผู้แต่ง/แปล	ราคา
2512	1	ประวัติศาสตร์ยุโรปค.ศ.1494-1789	นันทา โชติกพุกะนะ	35.-
			นิออน สนิทวงศ์ฯ / แปล	
	2	ภูมิศาสตร์ประเทศไทย	สวาท เสนาณรงค์ / เรียบเรียง	
2513	1	ทฤษฎีสื่อสารมวลชน	เกษม ศิริสัมพันธ์ /แปล	20.-
	2	ปรัชญา	วิทย์ วิศทเวทย์ / แปล	20.-
2514	1	วรรณไวทยากร ปกแข็ง 1		150.-
		วรรณไวทยากร ปกแข็ง 2		125.-
	2	วรรณไวทยากร ปกอ่อน 1		100.-
		วรรณไวทยากร ปกอ่อน 2		75.-
	3	นิติศาสตร์และการต่างประเทศ		18.-
	4	ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม		18.-
	5	รัฐศาสตร์		20.-
	6	ภาษาศาสตร์		25.-
	7	วรรณคดี		25.-
	8	วารสารศาสตร์		18.-
	9	พุทธธรรม		25.-
	10	ปรัชญา		18.-
	11	การศึกษา		20.-
	12	เศรษฐศาสตร์		25.-
	13	เศรษฐศาสตร์มหภาค 1	สุพันธ์ โตสุนทร	35.-
	14	เศรษฐศาสตร์มหภาค 2	สุพันธ์ โตสุนทร	20.-
	15	ปรัชญากรีก	ปรีชา ช้างขวัญยืน	35.-
2515	1	ประวัติศาสตร์ยุโรป ค.ศ.1494-1789 (พิมพ์ครั้งที่ 2)	นันทา โชติกพุกะนะ	35.-
			นิออน สนิทวงศ์ฯ / แปล	
	2	ปรัชญาการเมือง	ส.ศิวรักษ์	35.-
2516	1	วิธีเชิงปริมาณสำหรับฝ่ายจัดการ	เอกชัย ชัยประเสริฐสิทธิ์ /แปล	45.-
	2	ภูมิศาสตร์ประเทศไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2)	สวาท เสนาณรงค์ / เรียบเรียง	50.-
2517	1	การวัดในการจัดงานบุคคล	สวัสดิ์ สุคนธรังสี / เรียบเรียง	40.-
	2	วิเคราะห์รสวรรณคดีไทย	มล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ / เรียบเรียง	40.-
	3	ยูโทเปีย	สมบัติ จันทรวงศ์ / แปล	15.-

		รายชื่อหนังสือ	ผู้แต่ง/แปล	ราคา
2518	1	ปรัชญา (พิมพ์ครั้งที่ 2)	วิทย์ วิศทเวทย์ / แปล	15.-
	2	วิธีการศึกษาสังคมมนุษย์	สนิท สมัครการ / เรียบเรียง	18.-
	3	เอกสารการเมืองการปกครองของไทย	ชัยอนันต์ สมุทวณิช, ขัตติยา กรรณสูตร /เรียบเรียง	100.-
	4	เอเชียตะวันออกยุคใหม่ เล่ม 1	เพ็ชรี สุมิตร / แปล	76.-
	5	จักรวรรดินิยมญี่ปุ่น	เสน่ห์ จามริก / แปล	32.-
	6	ลักษณะการเมือง	สุเทพ อัตถากร / แปล	56.-
	7	ยูโทเปีย (พิมพ์ครั้งที่ 2)	สมบัติ จันทรวงศ์ / แปล	15.-
	8	ครูเทพ	ชลธิรา กลัดอยู่ / บก.	39.-
	9	นมส.	สุวรรณา เกรียงไกรเพชร /บก.	15.-
	10	สังคมไทยสมัยต้นรัตนโกสินทร์	อคิน รพีพัฒน์ / แต่ง	40.-
2519	1	รักเมืองไทย เล่ม 1		60.-
	2	รักเมืองไทย เล่ม 2		63.-
	3	การปกครองและการบริหารสยามแต่โบราณ	กาญจนี สมเกียรติกุล ยุพา ชุมจันทร์ / แปล	20.-
	4	ประวัติการประพันธ์นวนิยายไทย	สุพรรณี วราทร	18.-
	5	ความเป็นมาของคำสยาม ไทย ลาว และขอม และลักษณะทางสังคมของชื่อชนชาติ	จิคร ภูมิศักดิ์ / แต่ง	30.-
2520	1	เอเชียตะวันออกยุคใหม่ เล่ม 2	ศรีสุข ทวิชาประสิทธิ์ / แปล	51.-
	2	ประวัติศาสตร์ญี่ปุ่นสมัยใหม่	มรว.ประกายทอง สิริสุข พรรณี สรุงบุญมี / แปล	30.-
	3	วรรณคดี (ชุดวรรณไวทยากร)(พิมพ์ครั้งที่ 2)		25.-
	4	บทบาททางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทย	พรภิรมณ์ เอี่ยมธรรม / เรียบเรียง	
	5	ไทย พม่า ลาว และกัมพูชา	ภรณี กาญจนัษฐิติ ชื่นจิตต์ อำไพพรรณ / แปล	18.-
	6	จิตวิทยาองค์การ	สร้อยตระกูล อรรถมานะ / แปล	30.-
	7	ประวัติศาสตร์พม่า	เพ็ชรี สุมิตร / แปล	

		รายชื่อหนังสือ	ผู้แต่ง/แปล	ราคา

2521	1	Barriers and Bridges for Rural Development	Nicholas Bennett	120.-
	2	ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้สมัยใหม่	ชื่นจิตต์ อำไพพรรณ ภรณี กาญจนัษฐิติ	25.-
	3	ชนชาติต่างๆ ในแหลมอินโดจีน	ปัญญา บริสุทธิ์ / แปล	42.-
	4	เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยประเทศด้อยพัฒนา	วรวุฒิ หิรัญรักษ์ / แปล	39.-
2522	1	ประวัติศาสตร์การเมืองเวียดนาม	เพ็ชรี สุมิตร	110.-
	2	ข้าวในเศรษฐกิจไทย	อัมมาร์ สยามวาลา	35.-
2523	1	ภูมิศาสตร์กายภาพ เล่ม 1	มีชัย วรสายณห์ / แปล	89.-
	2	วิเคราะห์รสวรรณคดีไทย	มล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ	40.-
	3	วรรณคดี	เจตนา นาควัชระ	28.-
	4	ปรัชญา	วิทย์ วิศยเวทย์ / แปล	15.-
	5	ประชาธิปไตยในอเมริกา 2	วิภาวรรณ ตุวยานนท์ / แปล	100.-
	6	ประวัติศาสตร์การเมืองเวียดนาม	เพ็ชรี สุมิตร / แปล	100.-
	7	พระยาสุริยานุวัตร (เกิด บุนนาค) นักเศรษฐศาสตร์คนแรกของไทย	สิริลักษณ์ ศักดิ์เกรียงไกร / บก.	28.-
2524	1	ประวัติศาสตร์อินโดนีเซีย	เพ็ชรี สุมิตร / แปล	76.-
	2	ขบถร.ศ.121	เตช บุนนาค / แต่ง	20.-
	3	โสกราติส	ส.ศิวรักษ์ / แปล	57.-
	4	ความเป็นมาของคำสยาม ไทย ลาว และขอมฯ	จิตร ภูมิศักดิ์	30.-
	5	ประวัติศาสตร์นิพนธ์ไทย	นาฏวิภา ชลิตานนท์ / เรียบเรียง	25.-
	6	ปรัชญาการเมืองเบื้องต้น	สมบัติ จันทรวงศ์ / แต่ง	27.-

		รายชื่อหนังสือ	ผู้แต่ง/แปล	ราคา
2525	1	ภาพหลอนของปัญหาประชากร	ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์ และ กนกศักดิ์ แก้วเทพ	25.-
	2	วรรณคดีเปรียบเทียบ : แนวการศึกษา	สุธา ศาสตรี / แต่ง	70.-
	3	ความสัมพันธ์ในระบบบรรณาการระหว่างจีนกับไทย พ.ศ.1825-239	สืบแสง พรหมบุญ / แต่ง กาญจนี ละองศรี / แปล	65.-
	4	ประวัติศาสตร์ยุโรปค.ศ.1494-1789 (พิมพ์ครั้งที่ 3)	นันทา โชติกพุกะนะ นิออน สนิทวงศ์ฯ / แปล	100.-
	5	ชนชาติต่างๆ ในแหลมอินโดจีน	ปัญญา บริสุทธิ์ / แปล	68.-
	6	เอเชียตะวันออกยุคใหม่ เล่ม 1	เพ็ชรี สุมิตร / แปล	76.-
	7	เอเชียตะวันออกยุคใหม่ เล่ม 3	กุสุมา สนิทวงศ์ฯ และ ชัยโชค จุลศิริวงศ์ / แปล	68.-
	8	ชนชาติต่างๆ ในแหลมอินโดจีน (พิมพ์ครั้งที่ 3)	ปัญญา บริสุทธิ์ / แปล	68.-
2526	1	วรรณกรรมละครของแบร์ทอลท์เบรดช์ท	เจตนา นาควัชระ /แต่ง	65.-
	2	ครูเทพ (พิมพ์ครั้งที่ 2)	ชลธิรา สัตยาวัฒนา/ รวบรวม	39.-
	3	โครงสร้างทางสังคมของชาวนาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2)	นฤจร อิทธิจีระจรัส /แปล	65.-
	4	นวนิยายฝรั่งเศสสมัยใหม่	สดชื่น ชัยประสาธน์/ แปล	99.-
	5	การค้าสังคโลก	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ สุภาภรณ์ จรัลพัฒน์	90.-
	6	ระบบไพร่ในสังคมไทย	ปิยะฉัตร ปิตะวรรณ / แต่ง	99.-
	7	ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย เล่ม1	ร.แลงกาต์ / แต่ง	51.-
		ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย เล่ม2	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ / รวบรวม	73.-
	8	ยูโทเปีย	สมบัติ จันทรวงศ์ / แปล	25.-
	9	เอเชียตะวันออกยุคใหม่ เล่ม 2	ศรีสุข ทวิชาประสิทธิ์ / แปล	51.-
	10	เอเชียตะวันออกยุคใหม่ เล่ม 4	"กุสุมา สนิทวงศ์, วิสาขา เลห์แมน"	42.-
	11	สังคมไทยสมัยต้นรัตนโกสินทร์พ.ศ.2325-2416	ม.ร.ว.ประกายทอง สิริสุข และ พรรณี ฉัตรพลรักษ์ / แปล	15.-
	12	การเงินการธนาคารในประเทศไทย (พิมพ์ครั้งที่ 3)	เริงชัย มะระกานนท์ / แปล	
	13	การปกครองและการบริหารของไทยสมัยโบราณ	กาญจนี สมเกียรติกุล ยุพา ชุมจันทร์ / แปล	20.-
	14	ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เล่ม 1	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และ	110.-

		รายชื่อหนังสือ	ผู้แต่ง/แปล	ราคา
	15	ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เล่ม 2	อานันท์ กาญจนพันธุ์ / บก.	110.-
	16	การสร้างชาติมาเลเซียและสิงคโปร์	ม.ร.ว.ประกายทอง สิริสุข /แปล	82.-
	17	มหาชาติลานนา : การศึกษาในฐานะที่เป็นวรรณคดีท้องถิ่น	ประคอง นิมมานเหมินท์	40.-
	18	ญี่ปุ่น การก่อตัวเป็นชาติสมัยใหม่	พรรณี ฉัตรพลรักษ์ / แปล	90.-
2527	1	ภูมิศาสตร์กายภาพ เล่ม 2	สุวัฒนา สุกใสและคณะ / แปล	110.-
	2	ห้องสมุดหนังสือหายาก	อัมพร ทีขะระ / แต่ง	40.-
	3	ข้าวกับมนุษย์	นฤจร อิทธิจีระจรัส / แปล	45.-
	4	ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจ ถึง 1941	ฉัตรทิพย์ นาถสุภา และ สมภพมานะรังสรรค์ / รวบรวม	140.-
	5	ปรัชญาประวัติศาสตร์	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ สุชาติสวัสดิ์ศรี / บก.	73.-
	6	ประวัติศาสตร์ไทย พ.ศ. 2352–2453 ด้านเศรษฐกิจ	ชัย เรืองศิลป์	146.-
2528	1	การเคลื่อนไหวของยุวสงฆ์ไทยรุ่นแรก	คนึงนิตย์ จันทบุตร	65.-
	2	วิเคราะห์บทละครประวัติศาสตร์ของหลวงวิจิตรวาทการ	ประอรรัตน์ บูรณมาตย์	40.-
	3	ชีวิตและงานของอังเดร มาลโรซ์	จินตนา ดำรงค์เลิศ	50.-
2529	1	ความสัมพันธ์ระหว่างฝรั่งเศสกับไทย		
	2	นครวัด	ปรานี วงษ์เทศ	36.-
	3	การค้าสำเภา จีน-สยาม ยุครัตนโกสินทร์ตอนต้น	เจนนิเฟอร์ เวย์น คุชแมน / แต่ง ชื่นจิตต์ อำไพพรรณ / แปล	69.-
	4	สังคมชนบทและภาคเศรษฐกิจข้าวของไทย	พรภิรมณ์ เอี่ยมธรรมและคณะ	89.-
	5	"L.A. Coser, Master of Sociological Thought"	ปรานี วงษ์เทศ	
	6	สิทธิมนุษยชนและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในประเทศไทย	เกียรติขจร วัจนสวัสดิ์และคณะ	
	7	ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้สมัยใหม่ :ลัทธิชาตินิยม ลัทธิอาณานิคมและการสลายตัวของลัทธิอาณานิคม	ชื่นจิตต์ อำไพพรรณ / แปล	25.-
	8	สังคมจีนในประเทศไทย : ประวัติศาสตร์เชิงวิเคราะห์	จี.วิลเลียม สกินเนอร์ / แต่ง พรรณี ฉัตรพลรักษ์และคณะ / แปล	200.-
	9	การอุดมศึกษาในญี่ปุ่น	ชนิตา รักษ์พลเมือง	120.-

		รายชื่อหนังสือ	ผู้แต่ง/แปล	ราคา
2530	1	ความสัมพันธ์ไทย - ญี่ปุ่น 600 ปี	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และ สายชล วรรณรัตน์ / บก.	100.-
	2	ประวัติศาสตร์อีสาน	เติม วิภาคย์พจนกิจ / แต่ง	160.-
	3	ประวัติศาสตร์คลองรังสิต : การพัฒนาที่ดินและผลกระทบต่อสังคม พ.ศ.2431-2457	สุนทรี อาสะไวย์	79.-
	4	สังคมชนบท และภาคเศรษฐกิจข้าวของไทย	พรภิรมณ์ เอี่ยมธรรมและคณะ / แปล	89.-
2531	1	การอ่านแผนที่และตีความรูปถ่ายทางอากาศ	สรรค์ใจ กลิ่นดาว	85.-
	2	การพัฒนาเศรษฐกิจญี่ปุ่น / โยชิฮารา คูนิโอ / แต่ง	สุกัญญา นิธังกร	90.-
2532	1	การปกครองระบอบเทศาภิบาลของประเทศสยาม	เตช บุนนาค / แต่ง	
2533	1	แนวความคิดทฤษฎีทางสังคมวิทยา ตอน คาร์ล มาร์กซ์	จามะรี พิทักษ์วงศ์	35.-
	2	พม่า :ขบวนการนักศึกษากับประวัติศาสตร์อันระทึกใจ	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ	60.-
2534	1	ผู้บัญชาการชาวพุทธ (ไทย-ญี่ปุ่น)	เออิจิ มูราชิมา นครินทร์ เมฆไตรรัตน์	120.-
	2	การวิเคราะห์วรรณคดีไทยตามทฤษฎีวรรณคดีสันสกฤต	กุสุมา รักษ์มณี	130.-
2535	1	ยี่สิบสี่ดวงตา	กิตติมา อมรทัต	
	2	การปฏิวัติสยาม 2475	นครินทร์ เมฆไตรรัตน์	250.-
	3	ชีวิตและความคิดของนักปรัชญา เล่ม 1	วันเพ็ญ บงกชสถิตถ์ / แปล	120.-
	4	แนวความคิดทฤษฎีทางสังคมวิทยา ตอน เฮอร์เบิร์ต สเปนเซอร์	นฤจร อิทธิจีระจรัส / แปล	40.-
	5	แนวความคิดทฤษฎีทางสังคมวิทยา ตอน เอมิล เดอร์ไคม์	นฤจร อิทธิจีระจรัส / แปล	45.-
	6	แนวความคิดทฤษฎีทางสังคมวิทยา ตอน ชาร์ลส์ ฮอร์ตัน คูลี่ย์ และยอร์จ เฮอร์เบิร์ต มี้ด	วารุณี ภูริสินสิทธิ์ / แปล	45.-
		เอกสารประกอบการสัมมนา 60 ปี ประชาธิปไตย (4 เล่ม)		
	7	เรื่อง ธรรมศาสตร์และการเมือง		
	8	เรื่อง รัฐธรรมนูญไทย 2475 - 2534		
	9	ลำดับเหตุการณ์ทางการเมืองการปกครองไทย 2475-2535		

		รายชื่อหนังสือ	ผู้แต่ง/แปล	ราคา
2536	1	ตำนานคนไต	เดชา เตียงเกตุ / บก.	?
	2	ชีวิตและความคิดนักปรัชญา เล่ม 2	วันเพ็ญ บงกชสถิตถ์ / แปล	120.-
	3	ขุนนางอยุธยา	มานพ ถาวรวัฒน์สกุล / แต่ง	160.-
	4	รวมบทคัดย่อวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับ การเมืองการปกครองไทย	สุนทรี อาสะไวย์ และคณะ	
	5	รวมบทความในการสัมมนา จอมพล ป. พิบูลสงคราม กับการเมืองไทยสมัยใหม่		
2537	1	เวียดนามหลัง 1975	ธีระ นุชเปี่ยม / แต่ง	125.-
	2	ฟิลิปปินส์	สีดา สอนศรี / แต่ง	220.-
	3	การเงินและการธนาคารในประเทศญี่ปุ่น	สมพงษ์ อรพินท์ / แปล	175.-
	4	การเกษตรญี่ปุ่นจะอยู่รอดหรือไม่	สิตานนท์ เจษฎาพิพัฒน์ / แปล	375.-
	5	กำเนิดทุนนิยมเทียมในเอเชียอาคเนย์	สุกัญญา นิธังกร / บก.แปล	175.-
2538	1	อะมะเอะ : แก่นแท้จิตใจคนญี่ปุ่น	มณฑา พิมพ์ทอง / แปล	125.-
	2	โครงสร้างสังคมญี่ปุ่น	บุญยง ชื่นสุวิมล / แปล	125.-
	3	แนวความคิดทฤษฎีทางสังคมวิทยา ตอน ออกัสต์ กองต์	จามะรี พิทักษ์วงศ์ / แปล	50.-
	4	แนวความคิดทฤษฎีทางสังคมวิทยา ตอน แมกซ์ เวเบอร์	อังกาบ กอศรีพร / แปล	50.-
	5	แนวความคิดทฤษฎีทางสังคมวิทยา ตอน เกออร์ก ซิมเมล	"จามะรี พิทักษ์วงศ์,วารุณี ภูริสินสิทธิ์ / แปล"	45.-
		เอกสารประกอบการสัมมนา "วัฒนธรรมกับสังคมไทยในกระแสการเปลี่ยนแปลง" วันที่ 15-16 พฤศจิกายน 2537 ที่จังหวัดหนองคาย		
	6	การเปลี่ยนแปลงโลกทัศน์ชนชั้นผู้นำไทย รัชกาลที่ 4 ถึง พ.ศ. 2475	อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์	
	7	"เอกสารชุด "วัฒนธรรม"	ธำรงศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์ / รวบรวม	
	8	"เอกสารชุด "โลกานุวัตร"	อภิชาต สถิตนิรามัย / บก.	
2540	1	ประวัติศาสตร์กัมพูชา (พิมพ์ครั้งที่ 2:2543) (พิมพ์ครั้งที่ 3:2546)	พรรณงาน เง่าธรรมสารและคณะ / แปล	250.-
	2	ประวัติศาสตร์ลาว	เติม วิภาคย์พจนกิจ / แต่ง	148.-
	3	จอมพล ป. พิบูลสงคราม กับการเมืองไทยสมัยใหม่	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และ ธำรงศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์ /บก.	195.-
	4	การเมืองไทยกับพัฒนาการรัฐธรรมนูญ	เสน่ห์ จามริก	195.-

	รายชื่อหนังสือ	ผู้แต่ง/แปล	ราคา
	5 คุณค่าและลักษณะเด่นของวรรณคดี สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น พ.ศ.2325-2394	ดวงมน จิตร์จำนงค์ / แต่ง	200.-
2541	ชุดประเทศเพื่อนบ้านในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จำนวน 20+1		
	1 ปัญหาชายแดนไทย-พม่า	นคร พันธุ์ณรงค์	290.-
	2 ขบวนการคอมมิวนิสต์เวียดนาม	เชิดเกียรติ อัตถากร	240.-
	3 ข้อพิพาทเขตแดนไทย-ลาว	ทวีเกียรติ เจนประจักษ์	250.-
	4 กัมพูชา : นโยบายต่างประเทศไทย สมัยพลเอกเปรม ติณสูลานนท์	อรอนงค์ น้อยวงศ์	240.-
	5 เวียดนามในเมืองไทย	ผุสดี จันทวิมล	280.-
	6 มอญในเมืองไทย	สุภรณ์ โอเจริญ	280.-
	7 ลาวในกรุงรัตนโกสินทร์	บังอร ปิยะพันธุ์	260.-
	8 ยะวา-ชวาในบางกอก	กรรณิการ์ จุฑามาศ สุมาลี	240.-
	9 ช่องแคบมะละกา-มาเลเซีย-อินโดนีเซีย	กิตติมา จันทร์ตรี	250.-
	10 มาเลเซีย : เอกภาพกับการศึกษา	พัชรินทร์ สวนฐิตะปัญญา	230.-
	11 บรูไน : อาณานิคมของอังกฤษ	ศิริพร สมัครสโมสร	200.-
	12 สื่อสัญลักษณ์ผ้าลาววัยงจันท์	ชนิดา ตั้งถาวรสิริกุล	240.-
	13 สิบสองพันนา : รัฐจารีต	ณัชชา เลาหสิรินาถ	240.-
	14 ประเทศราชของสยามในรัชสมัยสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ	ชวลีย์ ณ ถลาง	280.-
	15 ศรีธนญชัยในอุษาคเนย์	กัญญรัตน์ เวชชศาสตร์	350.-
	16 ราชาธิราช สามก๊ก และไซฮั่น : โลกทัศน์ชนชั้นนำไทย	กรรณิการ์ สาตรปรุง	260.-
	17 เจ้านโรดม สีหนุ กับนโยบายความเป็นกลางของกัมพูชา	นภดล ชาติประเสริฐ	240.-
	18 ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-พม่า-กะเหรี่ยง	สมโชค สวัสดิรักษ์	330.-
	19 พม่า : นโยบายต่างประเทศไทย สมัยพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ	เวณิกา บุญมาคลี่	330.-
	20 สามทศวรรษอาเซียน	พิษณุ สุวรรณะชฎ	340.-
	21 ชนกลุ่มน้อยกับรัฐบาลพม่า	พรพิมล ตรีโชติ	295.-
	22 จาก14 ถึง 6 ตุลา (พิมพ์ครั้งที่ 2: 2542) (พิมพ์ครั้งที่ 3: 2544)	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ ธำรงศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์ /บก.	250.-
	23 ญี่ปุ่น - ไทย - อุษาคเนย์	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ ฮายาโอะ ฟุกุย / บก.	200.-

		รายชื่อหนังสือ	ผู้แต่ง/แปล	ราคา
2542		ชุดอยุธยา		
	1	อยุธยา : ประวัติศาสตร์และการเมือง	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ	190.-
	2	อยุธยา : บรรณานุกรม	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ นวลฉวี สุธรรมวงศ์ สุภาภรณ์ ขาวสำอางค์ / รวบรวม	350.-
	3	From Japan to Arabia : Ayutthaya's Maritime Relations with Asia	Yoneo Ishii	450.-
	4	สิทธิมนุษยชน : เกณฑ์คุณค่าและฐานความคิด	เสน่ห์ จามริก	190.-
	5	จาก 14 ถึง 6 ตุลา (พิมพ์ครั้งที่ 2)	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ ธำรงศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์ /บก.	250.-
	6	ประวัติศาสตร์อีสาน (พิมพ์ครั้งที่ 3)	เติม วิภาคย์พจนกิจ / แต่ง	450.-
	7	ความสัมพันธ์ไทย - ญี่ปุ่น 600 ปี (พิมพ์ครั้งที่ 2)	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และ สายชล วรรณรัตน์ / บก.	295.-
2543	1	สิทธิมนุษยชน : เส้นทางสู่สันติประชาธรรม	เสน่ห์ จามริก	20.-
	2	อยุธยา : ประวัติศาสตร์และการเมือง (พิมพ์ครั้งที่ 2)	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ	190.-
	3	อวสานสมบูรณาญาสิทธิราชย์ในสยาม	พรรณงาม เง่าธรรมสาร สดใส ขันติวรพงศ์ ศศิธร รัชนี ณ อยุธยา / แปล	150.-
	4	พม่ากับการต่อต้านจักรวรรดินิยมอังกฤษ ค.ศ. 1885-1895	ฉลอง สุนทราวาณิชย์	250.-
	5	ญี่ปุ่น : ฝ่าวิกฤตสู่อนาคต	กนิฏฐา มัทซุโอะ	190.-
	6	2475 การปฏิวัติสยาม	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ	150.-
	7	2475 และ 1 ปีหลังการปฏิวัติ	ธำรงศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์	250.-
	8	ประวัติศาสตร์กัมพูชา (พิมพ์ครั้งที่ 2)	พรรณงาม เง่าธรรมสาร สดใส ขันติวรพงศ์ วงเดือน นาราสัจจ์ / แปล	290.-
2544	1	ปรีดี พนมยงค์ และ 4 รัฐมนตรีอีสาน+1	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ ธำรงศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์ /บก.	190.-
	2	ประวัติการเมืองไทย 2475-2500 (พิมพ์ครั้งที่ 3)	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ	290.-
	3	พม่า : ประวัติศาสตร์และการเมือง (พิมพ์ครั้งที่ 4)	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ	150.-
	4	ญี่ปุ่นสมัยโชวะ : ประวัติบอกเล่าจากพ่อสู่ลูก	สร้อยสุดา ณ ระนอง ปราณี จงสุจริตธรรม	190.-

		รายชื่อหนังสือ	ผู้แต่ง/แปล	ราคา
	5	อยุธยา กับ เอเชีย (สรุปการสัมมนาวิชาการประจำปี 2542)	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ / บก.	149.-
	6	หนังสือ และ วีซีดี 14 ตุลา บันทึกประวัติศาสตร์	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ	250.-
	7	อยุธยาประวัติศาสตร์และการเมือง (พิมพ์ครั้งที่ 3)	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ	190.-
	8	สิทธิมนุษยชน : เส้นทางสู่สันติประชาธรรม (พิมพ์ครั้งที่ 2)	เสน่ห์ จามริก	190.-
	9	จอมพล ป. พิบูลสงครามกับการเมืองไทยสมัยใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 2)	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และ ธำรงศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์ วิกัลย์ พงศ์พนิตานนท์ / บก.	250.-
	10	จาก 14 ถึง 6 ตุลา (พิมพ์ครั้งที่ 3)	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และ ธำรงศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์	250.-
2545	1	เวียดนาม : ประวัติศาสตร์ฉบับพิสดาร	เพ็ชรี สุมิตร / แปล	290.-
	2	สังคโลก-สุโขทัย-อยุธยา กับเอเชีย (สรุปการสัมมนาวิชาการประจำปี 2544)	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ / บก.	225.-
2546		หนังสือเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ (150 ปี พระเจ้าหลวง)		
	1	ร.5 เสด็จอินเดีย	กัณฐิกา ศรีอุดม / แปล	290.-
	2	พระศรีมหาโพธิ์ : จากชมพูทวีปสู่สุวรรณภูมิ	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ / บก.	150.-
	3	ไพร่สมัยร.5	อัญชลี สุสายัณห์	292.-
	4	รายงานชวา สมัย ร.5	สุนทรี อาสะไวย์	190.-
	5	สุวรรณภูมิ: ผู้คนและแผ่นดิน (สรุปการสัมมนาวิชาการประจำปี 2545)	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ / บก.	250.-
		หนังสือทั่วไป		
	6	ประวัติศาสตร์ กัมพูชา (พิมพ์ครั้งที่ 3)	พรรณงาม เง่าธรรมสาร สดใส ขันติวรพงศ์ วงเดือน นาราสัจจ์ / แปล	290.-
	7	บทวิเคราะห์เรื่องการศึกษา กับปัญหาสภาวะความรู้มนุษย์	เสน่ห์ จามริก	300.-
	8	Discovering Ayutthaya (พิมพ์ครั้งที่ 3)	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ / บก.	490.-

		รายชื่อหนังสือ	ผู้แต่ง/แปล	ราคา
2547		หนังสือเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ (200 ปี พระเจ้ากรุงสยาม)		
	1	ราชอาณาจักรและราษฎรสยาม เล่ม 1-2	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และ กัณฐิกา ศรีอุดม / บก.	1250.-(2 เล่ม)
	2	ประชุมประกาศสมัยรัชกาลที่ 4	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และ กัณฐิกา ศรีอุดม / บก.	590.-
	3	รัชกาลที่5 : สยามกับอุษาคเนย์และชมพูทวีป (สรุปการสัมมนาวิชาการประจำปี 2546)	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และ อนงค์ ทิพย์พิมล / บก.	320.-
		หนังสือทั่วไป		
	4	อวสาน สมบูรณาญาสิทธิราชย์ในสยาม (พิมพ์ครั้งที่ 2)	พรรณงาม เง่าธรรมสาร สดใส ขันติวรพงศ์ ศศิธร รัชนี ณ อยุธยา / แปล	290.-
	5	ปฏิวัติ 2475	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และ ธำรงศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์ /บก.	290.-
	6	3 ทศวรรษ 14 ตุลา ประชาธิปไตยไทย	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ / บก.	300.-
	7	เสวนาและวิเคราะห์ ประชุมประกาศ และเบาวริง		แจก
2548		หนังสือชุด 30 ปี ความสัมพันธ์ไทย-จีน 600 ปี ซำปอกง/เจิ้งเหอ กับอยุธยาและอุษาคเนย์		
	1	จิ้มก้องและกำไร: การค้าไทย-จีน สารสิน วีระผล / เขียน พ.ศ.2195-2396 / 16953-1853	พรรณงาม เง่าธรรมสารและคณะ / แปล	500.-
	2	สังคมจีนในประเทศไทยประวัติศาสตร์เชิงวิเคราะห์	พรรณี ฉัตรพลรักษ์และคณะ / แปล	500.-
	3	พระเจ้ากรุงสยามกับเซอร์จอห์นเบอริ่ง (สรุปการสัมมนาวิชาการประจำปี 2547)	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และ กัณฐิกา ศรีอุดม / บก.	350.-
		หนังสือทั่วไป		
	4	ประวัติศาสตร์พม่า (ฉบับแก้ไขปรับปรุง) (พิมพ์ครั้งที่ 2)	เพ็ชรี สุมิตร / แปล	290.-
	5	การเมืองระบบพ่อขุนอุปถัมภ์แบบเผด็จการ (ฉบับแก้ไขปรับปรุง) (พิมพ์ครั้งที่ 2)	ทักษ์ เฉลิมเตียรณ / เขียน	290.-
	6	อยุธยาประวัติศาสตร์และการเมือง (ฉบับปรับปรุง) (พิมพ์ครั้งที่ 4)	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และ ธำรงศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์ /บก.	235.-
	7	อันล่วงละเมิดมิได้	จิตราภรณ์ ตันรัตนกุล / แปล	250.-
	8	ธรรมศาสตร์และการเมืองเรื่องพื้นที่	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ / บก.	290.-

	รายชื่อหนังสือ	ผู้แต่ง/แปล	ราคา
9	ประชุมประกาศสมัยรัชกาลที่ 4	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และ กัณฐิกา ศรีอุดม / บก.	590.-
*	เอกสารประกอบการสัมมนา 30 ปีความสัมพันธ์ไทย-จีน 12 เล่ม		แจก
*	เสน่ห์ จามริก : เอกสารที่ระลึกรางวัลเกียรติคุณ 100 ปี ศรีบูรพา		แจก
2549	"หนังสือชุดสัมมนาวิชาการ" "แม่น้ำโขง - สาละวิน" "ผู้คน ผืนน้ำ และสุวรรณภูมิของอุษาคเนย์"		
1	แม่น้ำโขง : จากต้าจู - ล้านช้าง - ตนเลธม ถึง กิ่วล่อง	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และ อัครพงษ์ ค่ำคูณ / บก.	490.-
2	ลุ่มน้ำ : วิกฤตการพัฒนา และทางออก	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และ กัมปนาท ภักดีกุล / บก.	390.-
3	30 ปี ความสัมพันธ์ไทย-จีน 600 ปี ซำปอกง/เจิ้งเหอ กับ อยุธยาและอุษาคเนย์ (สรุปการสัมมนาวิชาการประจำปี 2548)	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และ สมถวิล ลือชาพัฒนพร / บก.	320.-
	หนังสือทั่วไป		
4	ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : สุวรรณภูมิ-อุษาคเนย์ภาคพิสดาร (1-2) (พิมพ์ครั้งที่ 2)	ดี.จี.อี.ฮอลล์ / เขียน ชาญวิทย์ เกษตรศิริ / บก.	1,500.-
5	จาก 14 ถึง 6 ตุลา และ ทองปาน (พร้อมวีซีดี 2 เรื่อง)	ชาญวิทย์ เกษตรศิริ / บก.	250.-
6	ประวัติศาสตร์มาเลเซีย	พรรณี ฉัตรพลรักษ์ / แปล	
7	การเมืองไทย กับ พัฒนาการรัฐธรรมนูญ	เสน่ห์ จามริก	270.-
*	เอกสารวิชาการ โครงการตลาดวิชา มหาวิทยาลัยชาวบ้าน /2549 เมืองไทย: หลังทักษิณ? 1.2.3.4 (4เล่ม)		
*	เอกสารประกอบการสัมมนา "แม่น้ำโขง - สาละวิน" "ผู้คน ผืนน้ำ" และสุวรรณภูมิของอุษาคเนย์ (16 เล่ม)		

Ad ขนาด 1 คอลเกร์

หนังสือชุดการเมืองไทยหลัง 2475 ที่ดีที่สุด

ผู้เขียน : เบนจามิน เอ. บัทสัน
บรรณาธิการแปล : กาญจนี ละอองศรี
ยุพา ชุมจันทร์
290.- บาท

ผู้เขียน
ชาญวิทย์ เกษตรศิริ
อำรงศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์
290.-บาท

ผู้เขียน
ชาญวิทย์ เกษตรศิริ
290.-บาท

บรรณาธิการ
ชาญวิทย์ เกษตรศิริ,
อำรงศักดิ์ เพชร
เลิศอนันต์, วิทัสย์
พงศ์หนิตานนท์
250.- บาท

บรรณาธิการ
ชาญวิทย์ เกษตรศิริ
และ อำรงศักดิ์
เพชรเลิศอนันต์
190.- บาท

ผู้เขียน
ทักษ์ เฉลิมเตียรณ
ผู้แปล : พรรณี
ฉัตรพลรักษ์,
ม.ร.ว.ประกายทอง
สีรีสุข และ อำรงศักดิ์
เพชรเลิศอนันต์
290.-บาท

บรรณาธิการ
ชาญวิทย์ เกษตรศิริ
และ อำรงศักดิ์
เพชรเลิศอนันต์
ผู้เขียน
ป๋วย อึ๊งภากรณ์,
เสน่ห์ จามริก ฯลฯ
250.- บาท

ผู้เขียน
เสน่ห์ จามริก
270.- บาท

เนื่องในโอกาสครบรอบ 74 ปี "รัฐธรรมนูญไทย" (2475-2549)

และ ครบรอบ 40 ปี (2509-2549) มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

ขอเรียนเชิญร่วมสัมมนาและชมนิทรรศการ

"แลไปข้างหน้า : ปฏิวัติ รัฐประหาร 'ปฏิรูป' การเมืองและรัฐธรรมนูญไทย"

วันศุกร์ที่ 15 ธันวาคม 2549 เวลา 12.30-17.00 น.
ณ ห้องประชุมใหญ่ ชั้น 4 ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ตลิ่งชัน ธนบุรี

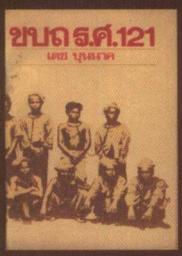
12.30-13.00 ลงทะเบียน
13.00-13.30 *ปาฐกถานำ* โดย ศ.**เสน่ห์ จามริก**
13.30-13.45 แนะนำหนังสือ "การเมืองไทยกับพัฒนาการรัฐธรรมนูญ" โดย ผศ.**อำรงศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์**
13.45-14.15 พักรับประทานอาหารว่างร่วมกัน
14.15-16.30 สัมมนา **"แลไปข้างหน้า : ปฏิวัติ รัฐประหาร 'ปฏิรูป' การเมืองและรัฐธรรมนูญไทย"**
อภิปราย โดย ศ.**รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์** (เศรษฐศาสตร์ มธ.)
ราชบัณฑิต **จาตุรนต์ ฉายแสง**
ดร.**ฐิตินันท์ พงษ์สุทธิรักษ์** (รัฐศาสตร์ จุฬา)
รศ.ดร.**วรเจตน์ ภาคีรัตน์** (นิติศาสตร์ มธ.)
อ.**กนกรัตน์ เลิศชูสกุล** (รัฐศาสตร์ จุฬา)
รศ.ดร.**พิภพ อุดร** (พาณิชย์ มธ.) *ดำเนินรายการ*
16.30-17.00 *ปัจฉิมกถา* โดย อ.**สุลักษณ์ ศิวรักษ์**
พิธีกรประจำวัน อ.**ทรงยศ แววหงษ์** และ อ.**อัครพงษ์ ค่ำคูณ**

หมายเหตุ จัดโดยมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ไม่มีค่าลงทะเบียน โปรดลงทะเบียนไม่เกินวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๔๙ หากท่านต้องการสนับสนุนวิชาการตามรอย ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ผู้ก่อตั้งฯ โปรดสนับสนุนโครงการตำราฯ ส่งหนังสือเข้าบรรณาการให้โรงเรียน/ชุมชนที่ท่านเคยศึกษาเล่าเรียน

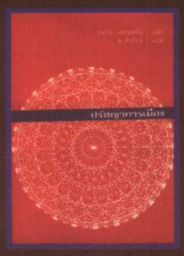

เมืองไทย : หลังทักษิณ? 1-4

เอกสารวิชาการโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยชาวบ้าน (4 เล่ม 200.-)

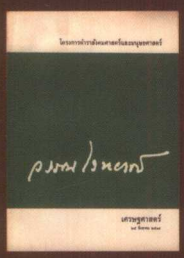

นตฺถิ ปญฺญาสมา อาภา

แสงสว่าง เสมอด้วยปัญญา ไม่มี

มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ชื่อนี้บ่งบอกสถานะและตัวตนอย่างตรงไปตรงมา ว่านี่คือองค์กรที่มีบทบาทและหน้าที่ที่ชัดเจนในการผลิตตำรา สร้างสรรค์และนำเสนอองค์ความรู้สู่สาธารณะ ในเนื้อหาที่ครอบคลุมวิชาการทางด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์...

นับเป็นช่างเวลาที่ยาวนานถึง 4 ทศวรรษ ด้วยเรื่องราวและกิจกรรมที่ไม่เคยหยุดนิ่งของมูลนิธิฯ ด้วยผู้คนหลากหลายที่ผ่านเข้ามาร่วมผลักดันและขับเคลื่อนองค์กรแห่งนี้ น่าจะถึงเวลา ที่จะนั่งลงทบทวนความเป็นมาและเป็นไปและบันทึกเรื่องราวก่อนที่จะลืมเลือนสูญหายไปตามกาลเวลา

สง่า - สมถวิล ลือชาพัฒนพร

